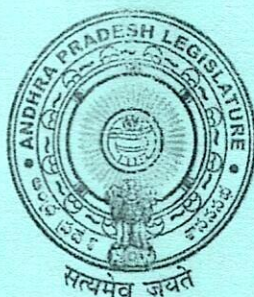


సంపుటి-12, సంచిక-2

15వ శాసనసభ

సమావేశము-X



వెల : రూ.17-00

మార్చి 17, 2023

శుక్రవారం

(శక సంవత్సరము-1944
ఫాల్గుణ-25)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపాలు
ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT
విషయసూచిక

క్రమ సంఖ్య	విషయం	పేజీ నం.
1.	సభ ప్రారంభం (ఉ.గం.9.00లకు)	1
2.	గౌరవ సభాపతిచే ప్రకటనలు	1
	(1) బడ్జెట్ పై చర్చకు సమయం కేటాయించుట గురించి	
	(2) కోత ప్రతిపాదనల స్వీకరణ గురించి	
3.	వాగ్రూప ప్రశ్నలు-సమాధానాలు	1 - 32
4.	సంతాప ప్రతిపాదనలు	32 - 33
5.	ప్రభుత్వ ప్రతిపాదన (జోసల్ రైల్వే కన్సల్టేటివ్ కమిటీని 2025 వరకు పునరుద్ధరించుట గురించి)	34
6.	గౌరవ సభాపతిచే ప్రకటన (జోసల్ రైల్వే కన్సల్టేటివ్ కమిటీకి సభ్యుని ఎన్నిక గురించి)	34
7.	వాయిదా తీర్మానం తిరస్కరణ (నిత్యావసర వస్తువుల ధరల గురించి)	35
8.	సాధారణ బడ్జెట్ పై చర్చ ప్రారంభం	35 - 53
9.	ప్రతిపక్షసభ్యుల సస్పెన్షన్	53 - 54
10.	సాధారణ బడ్జెట్ పై చర్చ కొనసాగింపు	54- 90
11.	ప్రభుత్వ బిల్లులు ప్రవేశపెట్టుట i) The Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2023 ii) The Andhra Pradesh Para Veterinary and allied Council Bill, 2023	91 - 92
12.	సభ వాయిదా (మ.గం.2.49ని.లకు) J.NO. 43/38	92

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రిసైడింగ్ ఆఫీసర్స్ :

గౌరవ సభాపతి :

శ్రీ తమ్మినేని సీతారాం

గౌరవ ఉప సభాపతి :

శ్రీ కోలగట్ల వీరభద్ర స్వామి

అధికారులు :

కార్యదర్శి :

శ్రీ పి.బాలకృష్ణమాచార్యులు

సంయుక్త కార్యదర్శులు :

శ్రీ ఎం.విజయరాజు

శ్రీ పి.వి.సుబ్బారెడ్డి

ఉప కార్యదర్శులు :

శ్రీ కె.రాజ కుమార్

శ్రీమతి ఆర్.వనితారాణి

శ్రీ కె.వెంకటేశ్వరరావు

శ్రీ డి.జగన్మోహన్ రావు

సహాయ కార్యదర్శులు :

శ్రీమతి కె.భారతి

శ్రీమతి డి.విజయ కుమారి

శ్రీమతి జి.భారతలక్ష్మి

శ్రీ ఆర్.శ్రీనివాసరావు

శ్రీమతి వై.వి.రజని

శ్రీ వి.విశ్వనాథం

శ్రీ ఎం.ఈశ్వరరావు

శ్రీమతి ఎన్.ఇందిరా కుమారి

శ్రీ డి.వి.రమణయ్య

శ్రీ వి.బిక్షం

చీఫ్ రిపోర్టర్ :

శ్రీమతి ఆర్.ఎస్.శైలజ

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

శుక్రవారం, మార్చి 17, 2023

(సభ ఉ.9.00 గం.లకు ప్రారంభమైనది - గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

MR. SPEAKER: I would like to make some announcements.

ANNOUNCEMENT-1

"I am to announce to the House that keeping in view the numerical strength of Political parties in the House and Under Rule 152(1) of Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly and as per the earlier practices and traditions of the House and after going through the previous records, 120 minutes time has been allotted for General Discussion on Budget. out of which 100 Minutes has been allotted to Treasury Benches and 17 minutes has been allotted to Opposition party and 3 minutes has been allotted to Janasena Party."

ANNOUNCEMENT-2

"I am to announce to the House that Cut Motions on the Demands for Grants for Budget 2023-2024 will be received by the Secretary to State Legislature upto 12.00 Noon today."

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU) (టెక్నలి): సార్, అడ్వార్స్ మెంట్ మోషన్ చదవండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): చదువుతాను.... ప్రశ్న నెం.1870 (21)

ప్రశ్న నెం.1870 (21)

సూక్ష్మ సేద్య పథకం

సర్వశ్రీ కాసు మహేష్ రెడ్డి, పర్వత శ్రీ పూర్ణచంద్ర ప్రసాద్, పుష్పాల శ్రీనివాసరావు, తలారి వెంకట్రావు, ఎమ్మెల్యేలు.

గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈక్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) సూక్ష్మ నీటిపారుదల పథకం రైతులకు సహాయకరంగా ఉందా ; మరియు

ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి?

గౌరవ వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కాకాణి గోవర్ధన్ రెడ్డి) :

అ) అవునండీ.

ఆ) 1) నీటి పారుదల పరిధిలోకి తెచ్చిన అదనపు ప్రాంతం డిప్ ఇరిగేషన్ ద్వారా 18 నుండి 20 శాతం; 2) ఉత్పాదకత పెంపుదల - 35 నుండి 60 శాతం; 3) ఆదాచేసిన విద్యుత్ - 35 నుండి 40 శాతం; 4) రసాయన ఎరువులు ఆదా - 40 నుండి 45 శాతం; 5) శ్రమ ఆదా - 35 నుండి 40 శాతం; 6) సాగు ఖర్చు - 18 శాతం తగ్గుదల; 7) స్థూల ఆదాయం - 32 శాతానికి పెరుగుదల; 8) నికర ఆదాయం - 75 శాతానికి పెరుగుదల; 9) బాగా రూపొందించబడిన బిందు సేద్య వ్యవస్థ యొక్క నీటి వినియోగ సామర్థ్యం దాదాపు 95 శాతం; 10) కూరగాయలు, మెలన్స్, అరటి, బొప్పాయి, దానిమ్మ మొదలైనటువంటి సంప్రదాయక పంటల నుండి అధిక విలువైన లాభదాయక పంటలకు పంట వైవిధ్యం; 11) సూక్ష్మ నీటిపారుదల నేల సామర్థ్యన్ని కాపాడడం, నిర్జీవమైన మరియు చవిటి నేల తగ్గించడానికి వేల సంరక్షణకు తోడ్పడుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): కాసు మహేశ్ రెడ్డి గారూ ...

శ్రీ కాసు మహేశ్ రెడ్డి (SRI KASU MAHESH REDDY)(గురజాల): అధ్యక్షా, స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 75 సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకుంటున్నాం. గడచిన 75 సంవత్సరాల్లో అనేక అవరోధాలు ఎదుర్కొని భారతదేశం ఎంతో ముందుకు పోయింది. 1947లో భారతదేశ జనాభా 34కోట్లు ఉంటే ఈరోజున దాదాపు 140 కోట్లకు చేరింది. అంటే జనాభా నాలుగు రెట్లు పెరిగింది.

అధ్యక్షా, ఆనాటి వ్యవసాయ రంగాన్ని చూస్తే, మనం కనీసం ఆ రోజున 34 కోట్ల జనాభాకు కూడా ఆహారధాన్యాలు పూర్తిగా ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. ఆనాడు గోధుమపిండి, ధాన్యాలు తదితరాలను మెక్సికో, అమెరికా నుంచి దిగుమతి చేసుకునే పరిస్థితి ఉండేది. కానీ తదుపరి 1960 శతకంలో గ్రీన్ రెవల్యూషన్ రావడం, కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు డ్యామ్లు, రిజర్వాయర్లు నిర్మించడం జరిగింది. తద్వారా వ్యవసాయ రంగాన్ని గాడిలో పెట్టడం జరిగింది. ఈరోజు భారతదేశంలో మరీ ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో పరిస్థితి చూస్తే రాష్ట్ర జనాభాకు సరిపడే ఆహార ధాన్యాలు, కూరగాయలు, వాణిజ్య పంటలను దేశవిదేశాలకు ఎగుమతి చేసే పరిస్థితికి భారతదేశం, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఎదిగింది. కానీ ఎంత చేసినా వ్యవసాయ రంగానికి అది తక్కువే అవుతుంది.

అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్యవసాయ రంగానికి అత్యంత ప్రాధాన్యతనిస్తోంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించి వ్యవసాయ రంగంలో పెను మార్పులకు శ్రీకారం చుట్టారు. మొట్టమొదటి ప్రాధాన్యత క్రింద ఎన్నికలకు ముందు రైతాంగానికి ఇచ్చిన మాట ప్రకారం రైతు భరోసా పథకం, రైతు పండించిన ధాన్యానికి గిట్టుబాటు ధర, నాణ్యమైన విత్తనాలు, ఎరువులు రైతులకు సకాలంలో అందించడంతోబాటు రైతుల అవసరాలన్నీ గుర్తించి రైతాంగానికి అండగా ప్రభుత్వం నిలిచింది. అంతేకాకుండా వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించి మనం ఇంకా పరిజ్ఞానం పెంచుకోవాలి. వ్యవసాయ రంగంతోపాటు ఉత్పత్తి రంగం, మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ ఫీల్డ్ తీసుకున్నా దేశ, విదేశాల methodologyని భారతదేశానికి తీసుకువచ్చారు. తద్వారా ఎంతో కొంత అభివృద్ధి చేసుకుంటూ ముందుకుపోతున్నారు. అలాగే రాష్ట్రానికి సంబంధించి వ్యవసాయ రంగంలో కూడా మనం ఇంకా రాణించాలని, ఇంకా ఉత్పత్తి సామర్థ్యం పెంచాలని, రైతులు పండించిన ధాన్యానికి గిట్టుబాటు ధర పెంచాలని, తద్వారా రైతులకు భారీ లాభాలు వచ్చేట్టుగా చర్యలు చేపట్టాలనే మంచి సంకల్పంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు రైతు భరోసా కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేశారు. ప్రభుత్వం వ్యవసాయ రంగంలో అనేక సంస్కరణలు తీసుకువస్తున్న తరుణాన్ని మనం చూస్తున్నాం. ఉదాహరణకు ఇజ్రాయల్ వంటి చిన్న దేశం కూడా కొత్త టెక్నాలజీతో ఎక్కువ ఉత్పత్తులు తీసుకువస్తున్నారు. దాంట్లో ఒక భాగమే మైక్రో ఇరిగేషన్ కింద డ్రిప్ ఇరిగేషన్, స్ప్రింక్లర్స్. మన రాష్ట్రంలో కూడా సమృద్ధిగా నీరు ఉంది కదా అనుకుంటే సరిపోదు. వాతావరణ మార్పులతో నదులు ఎండిపోయే పరిస్థితి కూడా కనబడుతుంది, ఇప్పటికే కొన్ని నదులు క్షీణించిపోయాయి, మరి కొన్ని నదుల పరిస్థితి ఫర్వాలేదనిపిస్తుంది. ప్రతి నీటి బొట్టును కూడా మనం పూర్తిగా వాడుకోవాలి. అటువంటి సంస్కరణలు తీసుకువచ్చినప్పుడే డ్రిప్ ఇరిగేషన్ మనకు ఎంతో ఉపయోగపడుతుంది. డ్రిప్ ఇరిగేషన్ ద్వారా 50-60 శాతం వరకు సాగునీరు మనం ఆదా చేయవచ్చు. నేరుగా మొక్క వేరులోకే తేమను తీసుకువెళ్లి తద్వారా ఎక్కువ ఉత్పత్తి వచ్చేట్టుగానే కాకుండా రైతులకు అది ఎంతో కొంత మేలు చేసేట్టుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సంస్కరణల్లో భాగంగా డ్రిప్ ఇరిగేషన్ లో ముందుకుపోతుంది. అదే విధంగా పంట దిగుబడులు పెంచడంలో కూడా ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహిస్తోంది. ఇంకా పెద్దయెత్తున మనం డ్రిప్ ఇరిగేషన్ ను ప్రోత్సహించగలిగితే దాదాపు 20, 30 నుండి 40 శాతం వరకు పంట దిగుబడులు పెరిగే అవకాశం ఉంది.

అలాగే నీటి లభ్యత ఉన్నందున మోటార్లు వేసుకుని కరెంటు వాడకం జరుగుతుంది. ఎంత తక్కువ కరెంటును మనం వాడుతున్నామనేది చూడాలి. ఎందుకంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రైతులకు

కరెంటును ఉచితంగా తొమ్మిది గంటల పాటు సరఫరా చేస్తోంది. దాన్ని ఎంత తక్కువ చేయాలనుకుంటే ఆ మేరకు సబ్సిడీలు తగ్గుతాయి. తద్వారా ప్రభుత్వంపై భారం తగ్గుతుంది. అటువంటి పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు డ్రిప్ ఇరిగేషన్‌ను ప్రభుత్వం మరింత ప్రోత్సహించవలసిన అవసరం ఉంది. మరో 30-40 శాతం వరకు కరెంటు మోటార్స్ వల్ల అయ్యే ఖర్చును కూడా మనం ఆదా చేసుకోవచ్చు.

అధ్యక్షా, ఎరువులు కూడా మనకు ఒక గుదిబండే. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు దేశవిదేశాల నుంచి ఎరువులను దిగుమతి చేసుకుంటున్నాయి. అనేక సబ్సిడీలు అందు నిమిత్తం ఉన్నాయి. ఆ ఖర్చు కూడా తగ్గించాలంటే అందుకు డ్రిప్ ఇరిగేషన్ దోహదపడుతుంది. ఇలాగే అన్ని రంగాల్లో ముఖ్యంగా నీటి వాడకం ఎరువుల వాడకం తగ్గించడం, కరెంటు వాడకం తగ్గించి దిగుబడి పెంచితే ఎన్నో ఉపయోగాలు చేకూరుతాయి. అందు నిమిత్తమే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రైతు భరోసా కేంద్రాలను ఏర్పాటుచేసింది. ఎవరైనా రైతులు డ్రిప్ ఇరిగేషన్, స్ప్రింక్లర్స్ ఏర్పాటుతో వ్యవసాయం చేసుకునేందుకు ముందుకువస్తే, వివరాలను ఆన్‌లైన్లో రిజిస్టర్ చేస్తూ, ఆధార్ కార్డ్ లింక్ చేస్తూ పూర్తిగా వాళ్లకు బయోమెట్రిక్ విధానం ద్వారా వెబ్‌ల్యాండ్‌లో భూమిని నమోదు చేసే ప్రక్రియ రైతు భరోసా కేంద్రాల్లో సాగుతోంది. అంతేకాకుండా సిబ్బంది విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం శ్రద్ధ చూపించింది. అందులో భాగంగా రైతు భరోసా కేంద్రాల్లో సిబ్బంది, మెక్రో ఇరిగేషన్ విధానంతో డీఎంఐఓ సిబ్బంది, నాబార్డ్ సహకారంతో వాళ్లు కరెక్టుగా విధులు నిర్వహిస్తున్నారా, లేదా అని పర్యవేక్షించడం జరుగుతుంది. ఎందుకంటే అనేక సబ్సిడీలు అందు నిమిత్తం ఉన్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వంతో పాటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా అనేక సబ్సిడీలు ఇస్తోంది. ఉదాహరణకు ఐదేకరాల లోపు భూమి ఉన్నవాళ్లకు 90 శాతం సబ్సిడీ ఇచ్చేట్టుగా నిబంధనలు ఉన్నాయి. అదే విధంగా వర్షాభావ జిల్లాల్లో ఐదేకరాల నుంచి పదేకరాల భూమి కలిగిన రైతులకు 70 శాతం ప్రభుత్వం సబ్సిడీ ఇస్తుంది. డెల్టా జిల్లాల్లో 50 శాతం సబ్సిడీ అందే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటూ రైతాంగాన్ని ఆదుకుంటూ వస్తుంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి, గౌరవ వ్యవసాయ శాఖామాత్యులు వ్యవసాయ రంగాన్ని మరింత గాడిలో పెట్టేందుకు సన్నద్ధం అవుతున్నారు. మరింత ముందుకు తీసుకుపోవాల్సి ఉంది.

అధ్యక్షా, రైతులకు చెల్లించాల్సిన బకాయిలను గత ప్రభుత్వం చెల్లించకుండాపోతే, రూ.970 కోట్ల బకాయిలను జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత చెల్లించడం జరిగింది. దానిని బట్టి ప్రభుత్వానికి వ్యవసాయ రంగంపైన ఉన్న చిత్తశుద్ధి తేటతెల్లమవుతుంది.

అధ్యక్షా, 2022-23 సంవత్సరంలో దాదాపు రూ.1,395కోట్ల బడ్జెట్‌తో సుమారు 3,00,075 ఎకరాల్లో సూక్ష్మ నీటి పథకాన్ని అమలు చేయడం కోసం అన్ని రకాల చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ

విధంగా అనేక సంస్కరణలు ప్రవేశపెడుతున్నారు. ఇంకా దీనిని ముందుకు తీసుకువెళ్లి అన్ని ప్రాంతాల్లో ముఖ్యంగా మా పల్నాడు, రాయలసీమ, ఉత్తరకోస్తా రైతుల్లో అవగాహన పెంచి, దీనిని అలవాటు చేయగలిగితే డ్యామ్లలో కాస్త నీరు తగ్గినా, భవిష్యత్తులో కరవు పరిస్థితులు ఏర్పడినా ఎదుర్కొనే పరిస్థితికి మన రైతులు, రైతు కూలీలను సమాయత్తం చేయగలమని తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

ఉ 9.10

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): పుష్పాల శ్రీనివాసరావు గారు.....

(ఆ సమయంలో సభ్యులు శ్రీ పుష్పాల శ్రీనివాసరావు సభలో లేరు.)

MR. SPEAKER: Minister for Agriculture.

శ్రీ కాకాణి గోవర్ధన్ రెడ్డి (SRI KAKANI GOVARDHAN REDDY) (MINISTER FOR AGRICULTURE AND COOPERATION, MARKETING, FOOD PROCESSING): అధ్యక్షా, ఈరోజు గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు మైక్రో ఇరిగేషన్ విషయంలో మూడు 3rd party agencies అయినటువంటి NAPCONS, Institute for Development Studies, Global Agri Systems సంస్థలు ఇచ్చిన గణాంకాల ప్రకారం రైతాంగానికి సంబంధించి తక్కువ నీటి వినియోగం, ఎరువుల ఆదా, తక్కువ పెట్టుబడితో అధిక మొత్తం సాధించడం అనేది మనం చూశాము. ప్రభుత్వ భాగస్వామ్యంతో రైతులు పెట్టే పెట్టుబడికి 90శాతం వరకూ సబ్సిడీ ఇస్తున్నాము. మొత్తం 100శాతం ఒక్క సంవత్సరంలోనే ఆదా అయ్యే పరిస్థితి ఉంది. డ్రిప్ ఇరిగేషన్ పరికరాలు ఎక్కువగా రైతాంగానికి ఇచ్చినందువల్ల జాతీయ ఉత్పత్తిలో 15.6శాతం పండ్ల ఉత్పత్తితో మొదటి స్థానంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఉంది. కూరగాయల జాతీయ ఉత్పత్తిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర భాగస్వామ్యం 7.5శాతం ఉంది. దీనికి సంబంధించి గత ప్రభుత్వంలో కూడా గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు రూ.969.40కోట్లు బకాయిలుంటే వాటన్నింటినీ పూర్తిచేసి 64,281 మంది రైతులకు 1,75,816 ఎకరాల్లో నేడు మనం సూక్ష్మ సేద్య పరికరాలను అందించడం జరిగింది. కేంద్రప్రభుత్వం ఇచ్చిన గణాంకాల ప్రకారం 2022-23 సంవత్సరానికి సంబంధించి దేశంలో 10 జిల్లాలు ముందు వరుసలో ఉంటే ఆ పది జిల్లాల్లో మన రాష్ట్రంలో ఉన్న అనంతపురం జిల్లా, అన్నమయ్య జిల్లా, నత్తసాయి జిల్లా ఈ మూడు జిల్లాలు కూడా దేశ స్థాయిలోనే ఎక్కువగా రైతులకు సంబంధించిన డ్రిప్ ఇరిగేషన్ పరికరాలు అందించడమైందని పేర్కొనడం జరిగింది. దేశంలో మొదటి 20 జిల్లాలు తీసుకుంటే అనంతపురం జిల్లా, అన్నమయ్య జిల్లా,

సత్యసాయి జిల్లాలతో పాటు వైఎస్సార్ కడప జిల్లా, ప్రకాశం జిల్లాల్లో కూడా అదనంగా డ్రిప్ ఇరిగేషన్ పరికరాలు ఇవ్వడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, మొత్తం మీద ఆర్థిక ప్రగతి చూసుకుంటే మన దేశంలోనే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ప్రథమ స్థానంలో ఉంది. గుజరాత్ వంటి కొన్ని రాష్ట్రాలు వేరుశనగ పంటకు స్పింక్లర్లను ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తాయి. దానివల్ల ఎక్కువ విస్తీర్ణం కవరవుతుంది. మనం డ్రిప్ ఇరిగేషన్ పరికరాలు ఎక్కువగా ఉపయోగించడం వల్ల తక్కువ విస్తీర్ణం కవరవుతుంది. మనం కూడా స్పింక్లర్లు ఉపయోగించినట్లయితే ఆర్థికంగా మాత్రమే కాక విస్తీర్ణం విషయంలో కూడా ప్రథమ స్థానంలో ఉండేవారం. గతంలో మాదిరిగా కాక రైతు భరోసా కేంద్రాల్లో ఆన్లైన్లో రైతులు పేర్లు నమోదు చేసుకుంటే, వారికి ప్రాధాన్యతా క్రమంలో డ్రిప్ పరికరాలు అందిస్తున్నాము. ఇంత టార్గెట్ అని కాకుండా ఎంతమంది రైతులు నమోదు చేసుకున్నా కోరుకున్న వారందరికీ ప్రాధాన్యతా క్రమంలో డ్రిప్ ఇరిగేషన్ పరికరాలు అందించాలనేదే రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ఉద్దేశం. నిరంతరం ఈ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నేడు సూక్ష్మసేద్యం అమలు చేయడంలో దేశంలోనే అగ్రస్థానంలో ఉందని గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలియజేస్తూ రాబోయే రోజుల్లో కూడా రైతుల అవసరాల కోసం డ్రిప్ ఇరిగేషన్ పరికరాలను మరింత ఉధృతంగా రైతాంగానికి అందించడం కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అన్ని చర్యలు చేపడుతుందని మీద్వారా ఈ సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ చింతల రామచంద్రా రెడ్డి (SRI CHINTHALA RAMACHANDRA REDDY)(పీలేరు):

అధ్యక్షా, రాయలసీమ జిల్లాల్లో ముఖ్యంగా వేరుశనగ, టొమాటో, ఇతర కూరగాయల పంటలన్నీ డ్రిప్ ఇరిగేషన్ ద్వారా పండిస్తున్నారు. వ్యవసాయమంతా బోరుబావుల పైనే ఆధారపడి, చిన్న చిన్న కమతాల్లో వ్యవసాయం చేసుకుంటున్న రైతులకు డ్రిప్ ఇరిగేషన్ అనేది ఒక గొప్ప వరం వంటిది. ఈ సంవత్సరం సూక్ష్మ సేద్యానికి డ్రిప్ పరికరాలు, స్పింక్లర్లు, రెయిన్ గన్స్ కోసం మన ప్రభుత్వం ఎన్ని నిధులు కేటాయించింది? సన్నకారు, చిన్నకారు, మధ్యతరగతి రైతులకు ఎటువంటి నిబంధనలు లేకుండా 5 ఎకరాల లోపు ఉంటే 100శాతం రాయితీ ఇచ్చే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా?

అధ్యక్షా, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో మా ప్రాంతంలో కరవు పరిస్థితుల్లో డ్రిప్ పరికరాలు, స్పింక్లర్లు, రెయిన్ గన్స్ తాత్కాలికంగా ఉపయోగించుకోమని ఇచ్చారు. నాలుగు సంవత్సరాలు గడిచినా కోట్ల రూపాయల విలువైన ఆ వ్యవసాయ పరికరాలు నేటికీ ప్రతి నియోజకవర్గంలో ఉన్న టీడీపీ నాయకులు, జన్మభూమి కమిటీ సభ్యుల ఇళ్లలోనే ఉన్నాయి. వాటిని స్వాధీనం చేసుకోవడానికి ఇంతవరకూ వ్యవసాయాధికారులు ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. వెంటనే ఆ వ్యవసాయ

పరికరాలను అధికారులు స్వాధీనం చేసుకోవాలి. ముఖ్యంగా, అన్నమయ్య జిల్లాలో డ్రిప్ పరికరాలు, స్ప్రింక్లర్లు, రెయిన్ గన్స్ ద్వారానే వ్యవసాయం జరుగుతోంది. ఒక చిన్నకారు, సన్నకారు, మధ్యతరగతి రైతు డ్రిప్ ఇరిగేషన్ కోసం దరఖాస్తు చేసుకుంటే ఎటువంటి జాప్యం లేకుండా వీలైనంత త్వరగా వారికి సబ్సిడీతో పాటు వ్యవసాయ పరికరాలు అందజేయాలి. మా శాసనసభ్యుల వద్దకు వారు వచ్చి వ్యవసాయ అధికారులకు ఫోన్ చేయడనే మాట లేకుండా, ఆ కార్యాలయాల చుట్టూ తిరగకుండా వీలైనంత త్వరగా రైతులకు సబ్సిడీ మరియు పరికరాలన్నీ అందజేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా రాయలసీమలోని మెట్ట ప్రాంతాలు అన్నమయ్య జిల్లా, రాయచోటి, పీలేరు, తంబళ్లపల్లి, మదనపల్లిలో ఎకరా, రెండు ఎకరాలు, మూడు ఎకరాలు సాగు చేసుకునే పరిస్థితి ఉంది. ముఖ్యంగా కరవు పరిస్థితులున్న మెట్ట ప్రాంతంలో 5 ఎకరాల్లోపు ఉన్న రైతులకు ఉచితంగా డ్రిప్ పరికరాలు, స్ప్రింక్లర్లు, రెయిన్ గన్స్ సమకూర్చినట్లయితే రైతులకు చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. ఈ సంవత్సరం అన్నమయ్య జిల్లాలో ఎన్ని ఎకరాలకు డ్రిప్ పరికరాలు అందిస్తున్నారో, ఎన్ని నిధులు కేటాయిస్తున్నారో, ఏ విధంగా రైతులకు సహాయం చేస్తున్నారో తెలియజేయవలసిందిగా తమరి ద్వారా నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కాకాణి గోవర్ధన్ రెడ్డి (SRI KAKANI GOVARDHAN REDDY) (MINISTER FOR AGRICULTURE AND COOPERATION, MARKETING, FOOD PROCESSING):

అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు అడిగినట్లు అన్ని జిల్లాల్లో 5 ఎకరాల లోపున్న రైతులందరికీ 90శాతం సబ్సిడీ ఇస్తున్నాము. 2022-23 సంవత్సరానికి సంబంధించి 64,281 మంది రైతులకు 1,75,816 ఎకరాల కోసం రూ.506.86కోట్లు వెచ్చించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్లో కూడా రూ.472.50కోట్లను కేటాయించాము. అన్నమయ్య జిల్లాకు సంబంధించి గౌరవసభ్యులు అడిగారు. డ్రిప్ ఇరిగేషన్ పరికరాల వినియోగం విషయంలో దేశంలోనే మొదటి 10 జిల్లాల్లో అన్నమయ్య జిల్లా కూడా ఒకటి. అన్నమయ్య జిల్లాకు సంబంధించి ఇప్పటివరకూ 7,955మంది లబ్ధిదారులకు దాదాపు 21,364 ఎకరాల్లో డ్రిప్ ఇరిగేషన్ పరికరాలను అందజేయడం జరిగింది. నేను ఇంతకుముందే చెప్పినట్లు దీనికి ఎటువంటి టార్గెట్లు లేవు. ప్రాధాన్యతా క్రమంలో ఎంతమంది రైతులు నమోదు చేసుకున్నా వారందరికీ వ్యవసాయ పరికరాలు సమకూర్చాలన్నదే ఈ ప్రభుత్వ లక్ష్యం. వీటికోసం అదనపు బడ్జెట్ కేటాయించడానికి కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు సిద్ధంగా ఉన్నారు కాబట్టి రైతులకు ఉపయోగకరమైన డ్రిప్ ఇరిగేషన్ పరికరాలు ఎంత వీలైతే అంత ఎక్కువగా ఇవ్వాలనే ఆలోచన ఉంది. అదేవిధంగా,

గౌరవసభ్యులు గత ప్రభుత్వంలో ఇచ్చిన స్పృహక్లర్లకు సంబంధించి చెప్పిన విషయంపై విచారణ జరిపించి తగిన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని మీ ద్వారా నేను వారికి తెలియజేస్తున్నాను.

ఉ.9.20

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER) : ప్రశ్న నంబరు 1838 (22)

ప్రశ్న నం.1838(22)

పంట నష్టపోయిన రైతులకు పరిహారం

సర్వశ్రీ డా.డోలాశ్రీబాల వీరాంజనేయస్వామి, అనగాని సత్యప్రసాద్, ఏలూరి సాంబశివరావు, గొట్టిపాటి రవికుమార్. ఎమ్ఎల్ఏలు

గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

(అ) రాష్ట్రంలో గత డిసెంబరులో కురిసిన అకాల వర్షాలకు ఉమ్మడి ప్రకాశం, గుంటూరు, నెల్లూరు జిల్లాల రైతులు తీవ్రంగా పంట నష్టపోయారని ప్రభుత్వం దృష్టికి తేవడమయిందా:

(ఆ) అయితే, జిల్లాల వారీ పంట నష్టం వివరాలేమిటి:

(ఇ) ఆ రైతులకు ఇప్పటి వరకు ప్రభుత్వం నుంచి ఎలాంటి పరిహారం అందలేదన్న విషయం వాస్తవమేనా, అయితే అందుకు గల కారణాలేమిటి:

(ఈ) సదరు రైతులను ఆదుకునేందుకు ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి?

గౌరవనీయులైన వ్యవసాయం, సహకార శాఖ - మార్కెటింగ్, ఆహారోత్పత్తి శాఖ మంత్రి (శ్రీ కాకాణి గోవర్ధన రెడ్డి)

(అ) అవునండీ

(ఆ).2022 డిసెంబరులో మాండన్ తుఫాను కారణంగా మొత్తం విస్తీర్ణంలో 54,750 హెక్టార్ల పంటలు (48,986 హెక్టార్ల వ్యవసాయ పంటలు మరియు 5,764 హెక్టార్ల ఉద్యాన పంటలు) దెబ్బతినటం వల్ల ఉమ్మడి ప్రకాశం, గుంటూరు మరియు నెల్లూరు జిల్లాలలో 80,095 మంది రైతులు నష్టపోయారు. వివరాలు ననుబంధం-1లో జత చేయబడ్డాయి.

ఇ) లేదండీ

ఈ) ఉమ్మడి ప్రకాశం, గుంటూరు, నెల్లూరు జిల్లాలలో 80,095 మంది రైతులకు 28-02-2023 తేదీన ప్రత్యక్ష ప్రయోజన బదలీ (డిబిటి) ద్వారా రూ.6,899.89 లక్షలు విడుదల చేయడమైనది.

ప్రశ్న నెం.1838 యొక్క ఖండం (బి)కు అనుబంధం-I.

వ్యవసాయ పంటలు :

2022-23 రజిలో మాండస్ తుఫాను కారణంగా జరిగిన జిల్లాలవారీ వత్సం వివరాలు :

వరుస సంఖ్య	జిల్లా పేరు	రైతుల సంఖ్య	వ్యవసాయ వత్సం (హెక్టార్లు)	విడుదలైన ఇన్పుట్ సబ్సిడీ లక్షలలో
1	ప్రకాశం	28559	25259.12	2550.48
2	గుంటూరు	6894	4717.79	700.62
3	బాపట్ల	32647	17944.80	2658.66
4	ఎస్పిఎస్ఆర్ నెల్లూరు	950	786.293	81.36
5	తిరుపతి	554	277.56	40.59
	వెరశి మొత్తం	69604	48985.56	6031.70

2022-23 రజిలో మాండస్ తుఫాను కారణంగా జరిగిన పంటలవారీ వత్సం వివరాలు :

వరుస సంఖ్య	పంట పేరు	రైతుల సంఖ్య	పంటవత్సం (హెక్టార్లలో)	విడుదలైన ఇన్పుట్ సబ్సిడీ రూ. లక్షలలో
1	వరి	39286	22376.81	3356.52
2	మినుములు	18613	15459.40	1545.94
3	బొబ్బిర్లు	6236	5526.95	552.70
4	పొగాకు	4815	5257.31	525.73
5	వేరు శనగ	329	141.35	21.20
6	ప్రత్తి	142	106.87	16.03
7	మొక్క జొన్న	140	75.69	9.46
8	పెసలు	39	38.73	3.87
9	సోయాచిక్కుడు	4	2.45	0.25
	మొత్తం (వ్యవసాయ పంటలు)	69604	48985.56	6031.70

ఉద్యానవంటలు :

2022-23 రచిలో మాండస్ తుఫాను కారణంగా జరిగిన జల్లాలవారి నష్టం వివరాలు

వరుస సంఖ్య	జిల్లా పేరు	రైతుల సంఖ్య	ఉద్యాన వంటల నష్టం (హెక్టార్లు)	విడుదలైన ఇన్ ఫుట్ సబ్సిడీ లక్షలలో
1	ప్రకాశం	2558	1455.60	215.36
2	గుంటూరు	2877	1864.42	279.66
3	బాపట్ల	1702	862.96	129.44
4	ఎస్.పి.ఎస్.ఆర్ నెల్లూరు	2617	1289.41	196.13
5	తిరుపతి	737	291.63	47.60
	మొత్తం	10491	5764.02	868.19

2022-23 రచిలో మాండస్ తుఫాను కారణంగా వంటల వారి నష్టం వివరాలు

వరుస సంఖ్య	వంట	విస్తీర్ణం (హెక్టార్లు)	రైతుల సంఖ్య	విడుదలైన ఇన్ ఫుట్ సబ్సిడీ లక్షలలో
1	మిరప	5488.12	9969	823.19
2	అరటి	40.59	73	10.15
3	టమాటో	12.89	32	1.94
4	కూరగాయలు	111.19	228	16.68
5	వూలు	4.42	14	0.66
6	బొప్పాయి	49.96	51	7.50
7	ధనియాలు	42.12	63	3.16
8	పుచ్చకాయ	7.00	7	1.05
9	తమలపాకు తీగ	4.37	47	3.28
10	మెలన్	1.50	1	0.23
11	సిద్ధ రేగు	0.60	2	0.12
12	నమ్మ	0.50	1	0.10
13	జామ	0.40	1	0.08
14	వసుపు	0.36	2	0.05
	మొత్తం(ఉద్యాన వంటలు)	5764.02	10491	868.19

మాండన్ తుఫాను కారణంగా బాధిత రైతులకు 80 శాతం సబ్సిడీ పై లక్షన్నేక విత్తన పంపిణీ 2022-23 రేటి.

క్రమ సంఖ్య	జిల్లాలు	శనగలు			వేరుశనగ			పంట		
		పరిమాణం క్వింటాళ్ళలో	రైతుల సంఖ్య	సబ్సిడీ రూ. లక్షలలో	పరిమాణం క్వింటాళ్ళలో	రైతుల సంఖ్య	సబ్సిడీ రూ. లక్షలలో	పరిమాణం క్వింటాళ్ళలో	రైతుల సంఖ్య	సబ్సిడీ రూ. లక్షలలో
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	ప్రకాశం	4668	6000	320.2	0	0	0.0	0	0	0.0
2	గుంటూరు	572	769	29.5	0	0	0.0	0	0	0.0
3	బాపట్ల	575	855	29.7	0	0	0.0	0	0	0.0
4	ఎన్.పి.ఎస్.ఆర్ నెల్లూరు	1633	1975	108.8	533	634	36.6	3318	4393	92.4
5	తిరుపతి	0	0	0.0	0	0	0.0	1677	2270	47.5
	వెలది మొత్తం	7448	9599	488.3	533	634	36.6	4995	6663	139.9

క్రమ సంఖ్య	జిల్లాలు	శనగలు			వేరుశనగ		
		పరిమాణం క్వింటాళ్ళలో	రైతుల సంఖ్య	సబ్సిడీ రూ. లక్షలలో	పరిమాణం క్వింటాళ్ళలో	రైతుల సంఖ్య	సబ్సిడీ రూ. లక్షలలో
		12	13	14	15	16	17
1	ప్రకాశం	0	0	0.0	4668	6000	320.25
2	గుంటూరు	0	0	0.0	572	769	29.52
3	బాపట్ల	0	0	0.0	575	855	29.71
4	ఎన్.పి.ఎస్.ఆర్ నెల్లూరు	0	0	0.0	5483	7002	237.82
5	తిరుపతి	11	175	1.2	1688	2445	48.72
	వెలది మొత్తం	11	175	1.2	12986	17071	666.02

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): డా.డోలశ్రీబాల వీరాంజనేయ స్వామి.

డా. డోలా శ్రీ బాల వీరాంజనేయస్వామి (DR. DOLA SREE BALA VEERANJANEYA SWAMY)(కొండేపి): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, ఈ మాండన్ తుఫాను వల్ల ముఖ్యంగా ప్రకాశం, నెల్లూరు, గుంటూరు జిల్లాల్లో ఐదు లక్షల ఎకరాల్లో పంట నష్టం జరిగింది. గౌరవ మంత్రి గారి సమాధానంలో 54,750 హెక్టార్లు, ఉద్యాన పంటలు 5,764 హెక్టార్లు అని సమాధానం చెప్పారు. నష్టపోయిన పంట ఎన్యూమరేట్ చేయడంలో కొన్ని అవకతవకలు జరిగాయి. నష్టపోయిన పంట ముందుగా ఇ-క్రాఫ్ బుకింగ్ చేయలేదు. తరువాత కూడా పైపైనే ఏదో తాత్కాలికంగా రాసి ఇచ్చారు. దీనిలోనూ పక్షపాతం వహించారు. పంట పండించక పోయినా అధికార పార్టీ వారికి నష్టపరిహారం చెల్లించింది. పంటలు వేసుకుని నష్టపోయిన రైతులకు మాత్రం ఎన్యూమరేట్ చేయలేని పరిస్థితులు కల్పించారు. నష్టపరిహారం

విషయానికి వచ్చేసరికి ఇన్పుట్ సబ్సిడీ 80,095మంది రైతులకు రూ.6,899.89 లక్షలు విడుదల చేశామన్నారు. ఇక్కడ చూస్తే ఎకరాకు రూ.4,000లు ఇన్పుట్ సబ్సిడీ ఇచ్చారు. కానీ రైతులు పెట్టే పెట్టుబడి చాలా ఎక్కువ ఉంటుంది. ప్రకాశం జిల్లా, నా నియోజకవర్గంలో ఎక్కువగా పొగాకు పంట సాగుబడి చేస్తారు. ఒక ఎకరాలో పొగాకు పంట సాగుబడి చేయాలంటే ఆనాటి ధరల ప్రకారం రూ.70,000లు పెట్టుబడి ఖర్చు కాగా, ఈ రోజు రూ.4,000లు ఇస్తున్నారు. అదే విధంగా మిర్చి పంట ఎకరా సాగుబడికి రూ.1,00,000 పెట్టుబడి ఖర్చు కాగా, వీరు ఇచ్చింది రూ.4,000లు. రైతుల పట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ ఉందని చెప్పకునే ఈ ప్రభుత్వాన్ని మీ ద్వారా నేను ఒకటే అడుగుతున్నాను. డిజాస్టర్ మేనేజ్మెంట్ నిబంధనల ప్రకారం నష్టపరిహారాన్ని ఇస్తున్నామని వ్యవసాయశాఖ అధికారులు చెబుతున్నారు. పంట నష్టపోయిన రైతులకు పంటల బీమాను కూడా సక్రమంగా అందించడం లేదని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా పొగాకు రైతులకు కేంద్ర వాణిజ్య మంత్రిత్వ శాఖ పరిధిలో పనిచేస్తున్న రాష్ట్రంలోని టోబాకో బోర్డుల ద్వారా నష్టపరిహారం ఇవ్వాలి ఉంది. పొగాకు రైతులకు పంటల బీమా లేదు. రైతులందరూ అడుగుతున్నారు కాబట్టి పొగాకు రైతులకు కూడా ప్రభుత్వం పంటల బీమాను అందించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. పొగాకు రైతులపై విధించబడిన అసరాధ రుసుముల రూపంలో వసూలైన మొత్తం నుండి పొగాకు బోర్డుల ద్వారా పంట నష్టపోయిన పొగాకు రైతులకు నష్టపరిహారం ఇప్పించాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా పొగాకు రైతులకు బ్యారల్ కు రూ.50,000చొప్పున హ్యాండ్ లోన్ ఇప్పించే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇటువంటి డిమాండ్స్ను ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువచ్చినప్పటికీ కూడా వారి బాధ వర్ణనాతీతం. రాష్ట్రంలోని మిర్చి, ప్రత్తి పంటకు వర్షాల కారణంగా వైరస్ సోకి తీవ్ర నష్టం జరిగింది. నిబంధనల పేరుతో అందాల్సిన నష్ట పరిహారం మిర్చి, ప్రత్తి రైతులకు అందలేదు.

రైతులకు అన్యాయం జరిగింది. తడిసిపోయిన, బూజు పట్టిన మిర్చిని కొనుగోలు చేయడానికి ప్రభుత్వం చొరవ చూపాలి. వరి పంట విషయంలో గింజ పొట్ట దశకు చేరుకున్న దశలో కురిసిన వర్షాల కారణంగా తాలు గింజలు వచ్చాయి. ఆ వరి పంటను కొనుగోలు చేసే పరిస్థితులు లేవు. నష్టపోయిన పంటను ఎన్యూమరేషన్ చేయడానికి వివిధ రకాలు ఉన్నాయి. మా జిల్లాలో వ్యవసాయం లాభసాటిగా లేదు. సీజన్లో వ్యవసాయ కూలీల కొరత ఉంది. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వం ఇస్తున్న నష్ట పరిహారం సరిపోదు కాబట్టి పునఃపరిశీలన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. పొగాకు, వాణిజ్య పంటలు

పండించే రైతులకు పెంచిన నష్టపరిహారాన్ని చెల్లించాల్సిన అవసరం ఉందని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): ఏలూరి సాంబశివరావు గారు..

(గౌరవ సభ్యులు శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు గారు ఆ సమయంలో సభలో లేరు)

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): అనగాని సత్యప్రసాద్

(గౌరవ సభ్యులు శ్రీ అనగాని సత్యప్రసాద్ ఆ సమయంలో సభలో లేరు)

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): గొట్టిపాటి రవికుమార్ గారు..

(గౌరవ సభ్యులు శ్రీ గొట్టిపాటి రవికుమార్ గారు ఆ సమయంలో సభలో లేరు)

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): మినిస్టర్ గారు..

శ్రీ కాకాణి గోవర్ధన్ రెడ్డి (SRI KAKANI GOVARDHAN REDDY) (MINISTER FOR AGRICULTURE AND COOPERATION, MARKETING, FOOD PROCESSING):

అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విధంగా ఏదైతే పంట నష్టం జరిగిందో ఆ పంట కాలం ముగిసే లోగానే నష్ట పరిహారం అందించాలనే ఒక సంప్రదాయం పెట్టుకున్నాం. బహుశా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర చరిత్రలో సీజన్-ముగిసే లోగా అంటే అది ఖరీఫ్ కావచ్చు, రబీ సీజన్ కావచ్చు ఆ సీజన్ ముగిసే లోగానే పంట నష్ట పరిహారాన్ని రైతుల ఖాతాలో జమ చేయాలనే ఒక చారిత్రక నిర్ణయం తీసుకున్నటువంటి వ్యక్తి రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు. ప్రాసీజర్ ప్రకారం ఇ-క్రాప్ బుకింగ్ చేశాం. నష్టపోయిన రైతుల వివరాలన్నీ ప్రకటించాము. సోషల్ ఆడిట్ జరిగిన తరువాత ఏవైనా అభ్యంతరాలు వస్తే వాటిని స్వీకరించాము. మరలా విచారించి ఎవరైతే పంట నష్టపోయారో వారిని గుర్తించి ఎటువంటి పక్షపాతం చూపకుండా నష్టపరిహారం అందించాము.

పక్షపాతం గతంలో జరిగి ఉండొచ్చు కాబట్టి అదేవిధంగా జరగుతుందేమో అని ఊహించుకుంటున్నారేమో తెలియదు కాని, మీ హయాంలో జరిగినట్లుగా ఈ ప్రభుత్వంలో జరగడం లేదు. పొరదర్శకంగానే రైతును రైతుగానే చూశాం కానీ పార్టీకి, పార్టీ ప్రయోజనాలకు ముడి పెట్ట లేదు. పరిశీలన చేసి ఎవరైతే అర్హులు ఉన్నారో వారందరికీ నష్టపరిహారం ఇచ్చాం. దీనికి సంబంధించి ఎన్డీఆర్ఎఫ్ నామ్స్ ప్రకారం పంట నష్టం 33 శాతం కన్నా ఎక్కువగా ఉంటే నష్టపరిహారం ఇవ్వాలని

ఉంది. గౌరవ సభ్యులు సరిగా నష్టపరిహారం అందించడం లేదని చెబుతున్నారు. ఏ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నా ఈ నామ్స్ ప్రకారం చెల్లించాల్సి ఉంది. ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల నం.15 తేదీ.14.12.2015లో జారీ చేయబడింది. ఆ ఉత్తర్వులు, ఎన్డీఆర్ఎఫ్ నామ్స్ ప్రకారం గత ప్రభుత్వంలోనే ఎంత నష్టపరిహారం ఇవ్వాలనేది నిర్దేశించారు. ఆ ఉత్తర్వులు గత ప్రభుత్వంలోనే ఇవ్వబడింది. తరవాత సవరణ ఉత్తర్వులు రాలేదు కాబట్టి ఆ ఉత్తర్వులే కొనసాగుతున్నాయి. జాతీయ స్థాయిలో ఎక్కడన్నా ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవించినప్పుడు పంట నష్టాన్ని ఏ విధంగా అంచనా వేయాలనేదానికి ఈ నామ్స్ ప్రామాణికంగా తీసుకుంటాము.

డిసింబర్ నెలలో మాండస్ తుఫాన్ వస్తే సీజన్ ముగిసే లోగా ఫిబ్రవరి నెలాఖరు నాటికి ఆ పంటకు సంబంధించిన నష్టపరిహారాన్ని రైతుల ఖాతాలో జమ చేశాం. రైతుల మీద ఏ మాత్రం ఆర్థిక భారం పడకుండా రైతులు కట్టాల్సిన బీమా ప్రీమియం మొట్టమొదటగా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర చరిత్రలో జగన్మోహన్రెడ్డి గారి హయాంలోనే రైతుల తరపున ఈ ప్రభుత్వమే బీమా ప్రీమియం చెల్లించడం జరిగింది. యూనివర్సలైజేషన్కు సంబంధించి ప్రధానమంత్రి ఫసల్ బీమా యోజనలో రాష్ట్రంలో ఉండే రైతాంగానికి మేలు జరగదని భావించి ఈ రోజు 1/3 శాతం వాటా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరిస్తే, 1/3 శాతం వాటా రైతులు భరించాల్సి వస్తే, 1/3 శాతం వాటా కేంద్ర ప్రభుత్వం భరించాల్సి వస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వం భరించాల్సిన వాటా, రైతు భరించాల్సిన వాటా కలిపి నూరు శాతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరించి అందరి ప్రయోజనాలను ఈ ప్రభుత్వం కాపాడింది. అందుకు ప్రధానమంత్రి ఫసల్ బీమా యోజనకు సంబంధించి కేంద్ర వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు మీ విధానం బాగుంది మాకు నచ్చింది రాష్ట్రాలన్నీ కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం తరహాలోనే పంటల బీమా ఉండాలని అంటున్నాయి కాబట్టి మేము కూడా మీ విధానాల ప్రకారమే మీతో కలిసి పనిచేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని తెలియజేసి పంటల బీమాను ప్రధానమంత్రి ఫసల్ బీమా యోజన కిందకు చేర్చుకోవడం జరిగింది.

ఈ రోజు మనం ఇచ్చిన ఇన్పుట్ సబ్సిడీతోపాటు నష్టపరిహారం crop based, yield based, weather based గా ఉంటుంది. నష్టపరిహారానికి అదనంగా, బీమా సొమ్ము కలిపి నష్టపరిహారం చెల్లించే పరిస్థితి ఉంటుంది. కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వం పారదర్శకంగా పనిచేసింది. అర్హతలు ఉన్న ప్రతి ఒక్కరికీ నష్ట పరిహారం చెల్లించాము. ఎన్డీఆర్ఎఫ్ నామ్స్, గత ప్రభుత్వంలో ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను అనుసరించే నష్టపరిహారం చెల్లించడమైనది. ఎక్కడా అన్యాయం, పక్షపాతం ఉండదు. రైతులను అన్ని విధాలుగా ఆదుకునే ప్రయత్నం చేస్తాం. ఇప్పటికన్నా అదనంగా నష్టపరిహారం చెల్లించాలని ప్రభుత్వం యోచిస్తోంది, ఇందులో ఎక్కడా అపోహలకు తావు లేదు. అన్నీ సక్రమంగా జరిగాయి, రైతులకు నష్ట పరిహారం

అందజేశాం ఇంకా ఎవరికన్నా అందాల్సి ఉంటే బీమా సౌకర్యం ప్రకారం ఎంత వెసులుబాటు ఉందో అంత వెసులుబాటు కల్పించడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఉ.9.30

ప్రశ్న నం.1858(23)

రహదారుల నిర్వహణకు నిధులు

నర్వశ్రీ వనంత వెంకట కృష్ణ ప్రసాద్, జి. శ్రీనివాస నాయుడు, అబ్దుల హఫీజ్ ఖాన్, కొఠారి అబ్బయ్య చౌదరి - ఎమ్మెల్యేలు

గౌరవనీయులైన రహదారులు మరియు భవనముల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

అ) రాష్ట్రంలో రోడ్లు మరియు భవనముల శాఖ మరమ్మతులు, రోడ్లు వేయడం మరియు నిర్వహణ కోసం వెచ్చించిన మొత్తం నిధులు మరియు రహదారుల పొడవు వివరాలేమిటి?

ఆ) సదరు వసుల కోసం రెండవ దశలో ప్రతిపాదించిన నిధుల మొత్తం ఎంత?

గౌరవనీయులైన రహదారులు మరియు భవనముల శాఖ మంత్రి (శ్రీ దాడిశెట్టి రామలింగేశ్వర రావు (రాజా) :

అ) రోడ్ల ఉపరితల రైడింగ్ నాణ్యతను ఎప్పటికప్పుడు మెరుగుపరిచేందుకు వార్షిక నిర్వహణ, తక్షణ మరమ్మతులు, వరద నష్టం మరమ్మతులు మరియు ప్రత్యేక మరమ్మతుల కార్యక్రమం వంటి వివిధ పథకాల క్రింద దెబ్బతిన్న రోడ్లను మరమ్మతు చేయడానికి ప్రభుత్వం అనేక చర్యలు తీసుకుంది. గత నాలుగు సంవత్సరాలు అంటే, 2019-20, 2020-21, 2021-22 మరియు 2022-23 లలో ప్రభుత్వం రూ.3,824.75కోట్లు (రాష్ట్ర రహదారులకు రూ.1581.15కోట్లు మరియు రూ.2,243.60కోట్లు మేజర్ జిల్లా రహదారులకు) ఖర్చు చేసింది.

పైన పేర్కొన్న 4 సంవత్సరాలలో సుమారు 7750కిలోమీటర్ల రహదారులు (5296 కి.మీ. ప్రధాన జిల్లా రహదారులు మరియు 2,454 కి.మీ. పాడవు రాష్ట్ర రహదారులు) పునరుద్ధరించబడ్డాయి. పై కాలంలో 10,359కి.మీ. నిడివి గల పాడైన భాగాలను (5,272 కి.మీ. మేజర్ జిల్లా రహదారులు మరియు 5,087కి.మీ. పాడవు గల రాష్ట్ర రహదారులు) అత్యవసర మరమ్మతుల క్రింద చేపట్టడమయింది.

- అ) 1. రాష్ట్ర రహదారులు మరియు ప్రధాన జిల్లా రహదారుల కోసం దాదాపు 3,432కి.మీ.ల పొడవున రహదారుల పునరుద్ధరణను చేపట్టేందుకు రూ.1,122కోట్లు మొత్తం ప్రతిపాదించడమైనది.
2. రాష్ట్ర రహదారులు మరియు ప్రధాన జిల్లా రహదారుల కొరకు సుమారు 465.80కి.మీ. పొడవున పూర్తి లోతు పునరుద్ధరణ సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని ఉపయోగించి రహదారుల రూపకల్పన, నిర్మాణం, ఫైనాన్స్, ఆపరేషన్ మరియు నిర్వహణ మరియు రహదారుల బదిలీ కొరకు రూ.502.30కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది. మరియు
3. 28 అసంపూర్ణ వంతెనలను పూర్తి చేయడానికి రూ.192.33కోట్లు మొత్తాన్ని ప్రతిపాదించడమైనది.

శ్రీ కొఠారి అబ్బయ్య చౌదరి (SRI KOTHARI ABBAYYA CHOWDARY)

(దేందులూరు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. Roads & Infrastructure ఒక కంటిన్యూయస్ డెవలప్మెంట్ యాక్టివిటీ. మన రాష్ట్రంలో దాదాపు 45,321కిలోమీటర్ల రహదారులున్నాయి. ఇందులో 8,163కిలోమీటర్లు జాతీయ రహదారులు, 12,595కిలోమీటర్లు రాష్ట్ర రహదారులు, 26,481కిలోమీటర్లు గ్రామీణ ప్రాంతాలను అనుసంధానపరిచే రోడ్లు ఉన్నాయి. ఇవి కాక పంచాయతీరాజ్ మరియు ఇంజనీరింగ్ డిపార్ట్మెంట్లో దాదాపు 80,217కిలోమీటర్ల రోడ్లు ఉన్నాయి. గత ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్య ధోరణితో ఎక్కడా కొత్త రోడ్లు వేసింది లేదు, పాతవి సరిగా మరమ్మత్తులు చేసింది లేదు. చివరికి వాళ్ల గుండెకాయ అని చెప్పుకునే అమరావతి రోడ్డు పరిస్థితి కూడా ఏ విధంగా ఉందో మనం చూస్తున్నాము. గత ప్రభుత్వం చేసిన నిర్వాకం వలన వాళ్లు దాదాపు రూ.3,000కోట్లు తీసుకొని దానిని పసుపు-కుంకాలకు ఖర్చు పెట్టడం వంటి కార్యక్రమాలు చేశారు. చివరికి ఎంతో ఆర్భాటంగా 2015లో మొదలుపెట్టిన విజయవాడ కనకదుర్గ ఫ్లై ఓవర్ను కూడా పూర్తి చేయలేని పరిస్థితిలో గత ప్రభుత్వం ఉంటే, మన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చాక గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్రెడ్డిగారు ఉన్న అడ్డంకులన్నింటినీ తొలగించి, దానిని పూర్తి చేసి కేంద్ర మంత్రివర్యులు శ్రీ నితిన్ గడ్కరీ చేత ప్రారంభించారు.

అదే విధంగా విజయవాడలో బెంజ్ కంపెనీ వద్ద 2.5కిలోమీటర్ల రెండవ ఫ్లై ఓవర్ను కూడా మన ప్రభుత్వ హయాంలోనే మొదలుపెట్టి ఇచ్చిన మాట ప్రకారం 18నెలల సమయంలోనే పూర్తిచేసిన ఘనత మన ప్రభుత్వానికే చెందుతుంది. ప్రత్యేకించి ఆర్ అండ్ బి మంత్రివర్యులను, రోడ్లు భవనాల శాఖను మెచ్చుకుంటున్నాము. ఎందుకంటే, స్పెషల్ ఫండ్ను గ్రాంట్ చేసి ICR norms ప్రకారం ప్రతి

సంవత్సరం 8,000కిలోమీటర్లు చేయాల్సి ఉంటే, స్పెషల్ ఫండ్ గా రూ.2,200కోట్లు, never in the history of R&B, రూ.2,200కోట్లు వెచ్చించి దాదాపు 8,000కిలోమీటర్ల పైచిలుకు రోడ్లను అభివృద్ధి చేసినందుకు వారికి ప్రత్యేకంగా అభినందనలు తెలుపుతున్నాము.

అదేవిధంగా ఈ రోజు ఎన్డిబి వర్క్స్ కూడా చాలా బాగా జరుగుతున్నాయి. ఎన్డిబి ఫేజ్-1 వర్క్స్ ను మరింత వేగవంతం చేయమని మీద్యారా మంత్రివర్యులను, అధికారులను రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాము.

అదేవిధంగా మా దెందులూరు నియోజకవర్గంలో ముఖ్యంగా ఎన్డిబి ఫేజ్-1 లెఫ్ట్ ఓవర్ లో నూజివీడు నుంచి ఏలూరు వయా కొప్పాక, దానిని ఎన్డిబిలో శాంక్షన్ చేశారు. కానీ మన ప్రభుత్వం నుంచి దానికి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ ఇవ్వాలని అవసరం ఉంది. అది కూడా శాంక్షన్ చేయాలని మీద్యారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అదేవిధంగా మాకు ముఖ్యంగా వట్లూరు అండర్ పాస్ అని ఎల్సీ-343 అండర్ పాస్ కు కూడా అప్రూవల్ వచ్చింది. ఆర్యుబి సైడ్ రైల్వే పోర్లన్ అంతా పూర్తి చేశారు. అది పూర్తయితే సుమారు 6,000మంది రైతులకు ఉపయోగపడుతుంది. రైల్వే పోర్లన్ కూడా పూర్తయింది కాబట్టి, అప్రోచ్ రోడ్లను కూడా పూర్తి చేస్తే బాగుంటుంది. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి అప్రోచ్ రోడ్లకు శాంక్షన్ ఇవ్వాలని ఉంది. ఆ అండర్ పాస్ చాలా ముఖ్యమైనది కాబట్టి ఎల్సీ-343 అండర్ పాస్ పనులను టేకప్ చేయాలని ప్రత్యేకించి కోరుతున్నాము.

అదేవిధంగా ప్రతి మండలంలో రెండు, మూడు సైమర్ హెల్త్ సెంటర్లు ఉండే విధంగా చూస్తున్నారు. దీనిని ఆర్ అండ్ బి శాఖ టేకప్ చేస్తోంది. ఎక్కడా లేని విధంగా దాదాపు 84 హెల్త్ సెంటర్లను కొత్తగా శాంక్షన్ చేసిన ఘనత మన ముఖ్యమంత్రిగారిది.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

వాటికి టెండర్లు పెండింగ్ లో ఉన్నాయి. వాటిని కూడా పూర్తి చేసి ఆ పనులను కూడా వేగవంతం చేసి పూర్తి చేయాలని మీద్యారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అదే విధంగా ఈ రోజు 1A Asian Infrastructure Works అందరం కూడా అడుగుతున్నాము. 1A వర్క్స్ కూడా పెండింగ్ లో ఉన్నాయి. ఆ ఏషియన్ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ బ్యాంకు ద్వారా చేసిన 1A వర్క్స్ ను కూడా వేగవంతం చేయాలని, ఆ contractors are not working on that

Asian Infrastructure. అవసరమైతే రీ టెండరింగ్ అయినా చేసి ఆ ఏషియన్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ బ్యాంకు వర్క్స్ పంచాయతీరాజ్ శాఖకు వస్తుంది అనుకుంటున్నాను. దానిని కూడా మంత్రిగారికి ఫార్వర్డ్ చేసి టేక్ చేయాలని మీద్వారా కోరుతున్నాము. ఈ రోజు ప్రతిపక్షాలు మనల్ని విమర్శిస్తున్నాయి. గతంలో వాళ్లేమీ చేశారనేది వాళ్లు తెలుసుకోవాలి. ప్రతిపక్ష నాయకులు మా దెందులూరు నియోజకవర్గానికి వచ్చి “ఇదేమి ఖర్మరా బాబు” అని ఒక కార్యక్రమం చేస్తూ, ఏలూరు నుండి చింతలపూడి వెళ్లే రోడ్డు, విజయరాయ్ సెంటర్లో రూ.29కోట్లు ముఖ్యమంత్రిగారు శాంక్షన్ చేసి రోడ్డు పూర్తి చేయిస్తే, అదే రోడ్డు మీద వాళ్లు నిలబడి ఈ రాష్ట్రంలో రోడ్లు ఎక్కడైనా బాగుచేశారా, ఈ దెందులూరు నియోజకవర్గంలో రోడ్లు ఎక్కడైనా బాగుచేశారా, ఈ లండన్ బాబు ఒక్క రోడ్డు అయినా బాగుచేశారా అంటున్నారు. పాపం వాళ్లు వాస్తవాలు తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. వాళ్లు ఎంతసేపూ మాన్సూన్ సీజన్లో రోడ్ల మీదకి వచ్చి ఒక నెలలో రోడ్లు పూర్తయిపోవాలి, ఒక తట్టెడు మట్టి, ఒక పార పట్టుకొని వచ్చి మొత్తం రోడ్లన్నీ వాళ్లే ఏదో బాగుచేసేలా మాట్లాడుతున్నారు. వాస్తవ పరిస్థితులు తెలుసుకోవాలని, roads and infrastructure కు ఇంత పెట్టుబడి పెట్టిన ఏకైక ప్రభుత్వం జగనన్న ప్రభుత్వమే అని వాళ్లు తెలుసుకోవాలని మరొక్కసారి వాళ్లకు తెలియజేస్తున్నాను.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

(ప్రతిపక్ష నేత శ్రీ కె. అచ్చెన్నాయుడు అభ్యంతరం తెలియజేశారు.)

అచ్చెన్నాయుడుగారూ ఈ రోజు విమర్శించడం కాదు, ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత చేసిన అభివృద్ధి ఎవరూ చేయలేదన్న విషయం వారు తెలుసుకోవాలి. వారిలాగా ఆర్ అండ్ బిని అడ్డుపెట్టుకొని రూ.3,000కోట్లు తీసుకొని పసుపు-కుంకాలకు పంచి పెట్టలేదన్న విషయం తెలుసుకోవాలని అచ్చెన్నాయుడుగారికి తెలియజేస్తున్నాను. Roads and infrastructure కాకుండా, బిల్డింగులు కూడా ఉన్నాయి. కాబట్టి, వాళ్లకు చెబుతున్నాను. ప్రతిపక్ష నాయకులు దాదాపు never in history of India, దాదాపు 45,000 భవనాలను, గ్రామాల్లో సచివాలయం, రైతు భరోసా, హెల్త్ సెంటర్, డిజిటల్ లైబ్రరీ ఇవన్నీ కట్టిన ప్రభుత్వం మా ప్రభుత్వం. ఈ విధంగా ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ను డెవలప్ చేస్తూ ముందుకు వెళుతున్నది కేవలం జగనన్న ప్రభుత్వమే అనే విషయాన్ని వాళ్లు గుర్తుపెట్టుకోవాలని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కరణం ధర్మశ్రీ (SRI KARANAM DHARMASRI) (GOVERNMENT WHIP):

ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. ఈ రోజు ఆర్ అండ్ బి మంత్రి రాజా గారు కొన్ని వివరాలు ఇచ్చారు. ఇచ్చిన వాటిలో కొంత స్టేట్ రోడ్స్ (ఎస్ఆర్) కింద శాంక్షన్ చేసినంతవరకు సంతృప్తిదాయకంగానే ఉన్నా, ఆ

వివరాల్లో మా చోడవరం నియోజకవర్గానిది, ప్రత్యేకించి విశాఖపట్టణం జిల్లాకు సంబంధించిన విషయాలు కూడా చెబుతారని అనుకున్నాము. ప్రత్యేకించి చోడవరానికి సంబంధించి గతంలోనే గంధవరం నుంచి వయా రావికమతం, రోలుగుంట, నర్సపట్నం వరకు రూ.121కోట్లతో ఎన్డిబి రోడ్డు శాంక్షన్ చేశారు. ఆ రోడ్డు పనులు నత్తనడకన నడుస్తున్నాయి. అదే విషయాన్ని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకెళ్తే ఆ కాంట్రాక్టర్ని పిలిపించి మాట్లాడారు గానీ, ఇంకా వేగవంతం చేస్తే మనకు గౌరవం ఉంటుంది. లేకపోతే వాటి మీద ఉన్నవి గోతులు కాదు నూతులుగా ఉన్నాయి. కాబట్టి వెంటనే మంత్రిగారు చర్యలు తీసుకోవాలి. ఆల్రెడీ అది శాంక్షన్ రోడ్డు. అలాగే రూ.32కోట్లతో అనకాపల్లి నుంచి బిఎన్రోడ్, కెబి రోడ్ శాంక్షన్ చేశారు. ఆ పనులు మాత్రం వేగంగా జరుగుతున్నాయి. ఈ పనుల లాగే రూ.121కోట్లతో నిర్మించతలపెట్టిన రోడ్డు పనులు కూడా వేగంగా జరిగితే బాగుంటుంది. ఇది రెండవ అంశం.

మూడవ అంశం. రోలుగుంట నుంచి కొమ్మరపల్లెకు ఆల్రెడీ ఎస్ఆర్ కింద పెట్టాము. మరి ఆ వివరాలు కూడా మంత్రిగారు చెబుతారనుకున్నాము. రోలుగుంట నుంచి వయా కొమ్మరపల్లెకు, కూసర్లపూడి రోడ్డు అది కూడా మధ్యలో ఆగిపోయింది. అది కూడా మంత్రిగారు నోట్ చేసుకొని ఆ రోడ్డు కూడా శాంక్షన్ చేస్తే బాగుంటుంది.

నాల్గవ అంశం. చోడవరం - కోడూరు రోడ్డు అనేది వయా గవరవరం మీదుగా ఆ రోడ్డు పెండింగ్లో ఉంది. ఈ నాలుగు రోడ్లు మంజూరు చేస్తే మనకు బ్రహ్మాండంగా ఉంటుంది. ఆర్ అండ్ బి మంత్రిగా మా రాజాగారు వచ్చిన తరువాత విజయవంతంగా నడిపిస్తారని ఎంతో ఆశాభావంతో మేము ఉన్నాము. దయచేసి అవి శాంక్షన్ చేయించాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

చోడవరం నియోజకవర్గానికి సంబంధించి రావికమతం నుంచి తోటకూరపాలెం ఆర్ అండ్ బి రోడ్డు, రోలుగుంట నుంచి కూసర్లపూడి వయా కొమరవోలు, చోడవరం నుంచి కోడూరు వయా గవరవరం ఈ రోడ్లను కూడా పూర్తిచేయాలని మీద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఉ.9.40

శ్రీ మల్లాది విష్ణు (SRI MALLADI VISHNU)(విజయవాడ సెంట్రల్): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, విజయవాడ సెంట్రల్ నియోజకవర్గంలో గుణదల ఆర్ఓబి(రోడ్ ఓవర్ బ్రిడ్జ్) ఆర్ అండ్ బి టేకప్ చేసింది. వాటికి సంబంధించి స్టేజ్-2 టెండర్ పిలవాల్సి ఉంది. నాబార్డ్ నిధుల ద్వారా దానిని టేకప్ చేస్తామని అధికారులు చెబుతున్నారు. వీలైనంత త్వరితగతిన స్టేజ్-2 టెండర్లు పిలవాలని

కోరుతున్నాం. అలాగే వాంటే కాలనీ, దేవీనగర్‌కు సంబంధించిన LC (Lime Concrete) దగ్గర రైల్వే వాళ్లు పూర్తిగా బేర్ చేస్తామని ముందుకు వచ్చారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏదైనా ల్యాండ్ అక్విజిషన్ ఉంటే టేకప్ చెయ్యాలని అడిగారు. మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని ఈ రెండు విషయాలు సీరియస్‌గా తీసుకుని త్వరితగతిన పూర్తి చెయ్యాలని కోరుతున్నాం. ఎందుకంటే జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత విజయవాడ-నూజివీడు రోడ్డు చాలా బ్రహ్మాండంగా చేసి చూపించాం. అలాగే ఈ రెండు కూడా పూర్తయితే బాగుంటుందని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. మంత్రి గారు కొంచెం అటెన్షన్ పే చెయ్యాలని కోరుతున్నాం.

శ్రీ కాసు మహేశ్ రెడ్డి (SRI KASU MAHESH REDDY): అధ్యక్షా, పల్నాడు ప్రాంతం బాగా వెనుకబడిన ప్రాంతం. ముఖ్యంగా గురజాల నియోజకవర్గంలో గురజాల, మాచవరం మండలాలు రెండూ కూడా హైవేకు దూరంగా ఎంతో వెనుకబడిన మండలాలు. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి నాయకత్వంలో గురజాల నియోజకవర్గానికి సంబంధించి మాచర్ల నుండి నడికుడి వరకు హైవే కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువెళ్లి శాంక్షన్ చేయించుకున్నాం. వాటికి సంబంధించిన పనులు మొదలయ్యాయి. కానీ మాచవరం మండలానికి సెంకడ్ ఫేజ్ లో NDB (New Development Bank) ద్వారా దాదాపు 30 నుంచి 40 కోట్ల రూపాయలు శాంక్షన్ అయ్యింది. నా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే అద్దంకి-నార్కెట్ పల్లి హైవే నుంచి రేకుల గడ్డ వరకు రోడ్డుకు త్వరగా టెండర్లు పిలిచి ఆ రోడ్డు కూడా పూర్తి చేస్తే మాచవరం మండలంలోని దాదాపు 20, 30 గ్రామాలకు ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. దాని మీద డైలీ సర్వీస్ చేసే రైతులకు, కూలీలకు నిత్యవసరాలైన హాస్పిటల్స్ కు, స్కూల్స్, కాలేజెస్ అన్నింటికీ ఉపయోగపడుతుంది. ఆల్ రెడ్డి ఎన్ డీబీలో మాచవరం మండలానికి రోడ్డు శాంక్షన్ అయ్యింది. బ్రాహ్మణపల్లి- రేకులగడ్డ రోడ్డు. దానికి సంబంధించిన టెండర్లను పిలిపించి త్వరగా అందుబాటులోకి తెమ్మని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ దాడిశెట్టి రామలింగేశ్వర రావు (రాజా) (SRI DADISETTI RAMALINGESWA RAO) (RAJA) (MINISTER FOR ROADS AND BUILDINGS): అధ్యక్షా, సోదరుడు ధర్మశ్రీ గారు చెప్పినట్లు వాళ్ల నియోజకవర్గంలో NDB (New Development Bank) ద్వారా చేపట్టిన వర్క్ నత్త నడకన జరుగుతున్న మాట వాస్తవమే. ఆల్ రెడ్డి ఒకసారి కాంట్రాక్టర్ కు కబురు పెట్టి నేను మాట్లాడడం జరిగింది. మళ్లీ ఇంకొకసారి మాట్లాడి సరిగా చెయ్యకపోతే ఆ కాంట్రాక్టర్ పై ఖచ్చితంగా యాక్షన్ తీసుకుంటాము. అదేవిధంగా మిగతా గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నలన్నింటికీ కూడా లిఖిత పూర్వకంగా సమాధానాలు పంపిస్తానని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ప్రశ్న నెం:1778 (24)

వైయస్ఆర్ జలకళ బోరుబావులకు విద్యుత్తు కనెక్షన్లు

సర్వశ్రీ డోలా శ్రీ బాల వీరాంజనేయ స్వామి, ఏలూరి సాంబశివరావు, నిమ్మల రామానాయుడు, గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరి-ఎమ్మెల్యేలు.

గౌరవనీయులైన ఇంధన శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి క్రింది సమాచారాన్ని తెలియజేస్తారా

అ) వై ఎస్ ఆర్ జలకళ పథకం క్రింద త్రవ్విన బోరుబావులకు ఇచ్చే విద్యుత్ కనెక్షన్ల ఖర్చులను

రైతులే భరించాలన్న విషయం వాస్తవమేనా

ఆ) సదరు పథకం క్రింద దరఖాస్తు చేసుకున్న రైతుల సంఖ్య మరియు త్రవ్విన బోరుబావుల సంఖ్య వివరాలు ఏమిటి

ఇ) ఆ బోరు బావులకు విద్యుత్ కనెక్షన్లు అందించడానికి ఖర్చు చేసిన వ్యయ వివరాలేమిటి మరియు

ఈ) ఉచితంగా విద్యుత్ కనెక్షన్లు ఇచ్చేందుకు ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి

గౌరవనీయులైన ఇంధన శాఖమంత్రి (శ్రీ పెద్దిరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి):

అ) అవునండీ.

ఆ)

దరఖాస్తు చేసుకున్న రైతుల సంఖ్య	2,28,421
త్రవ్విన బోర్ల సంఖ్య	19,908

ఇ) త్రవ్విన బోరుబావులకు విద్యుత్ సరఫరా కనెక్షన్లు అందించడానికి చేసిన వ్యయం రూ.54.95 కోట్లు.

ఈ) వైఎస్ఆర్ జల కళ పథకం కింద త్రవ్వించిన బోరు బావులకు విద్యుదీకరణ ఛార్జీలను ప్రభుత్వం ఇవ్వడంలేదని 21-09-2022న పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ (ఆర్.డి-2) మెమో నంబరు 1766258/ఆర్.డి11/ఎ1/2022 జారీ చేసింది. ప్రస్తుతం ఏపీ డిస్కంలు డిటెయిల్ మరియు దాని నిర్మాణ ఖర్చును భరిస్తూ, 180 మీటర్ల వరకూ లైన్ ఏర్పాటు చేసి ఉచితంగానే రైతుల బోరుబావులకు వ్యవసాయ విద్యుత్ సరఫరాను విడుదల చేస్తున్నాయి.

డా. డోలా శ్రీ బాల వీరాంజనేయస్వామి (DR. DOLA SREE BALA VEERANJANEYA SWAMY): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రైతుల కోసం ఉచితంగా జలకళ పథకం క్రింద బోరుబావులు వేసిస్తామని మొదట్లో చెప్పారు. తరవాత వాటికి సంబంధించి ఎలక్ట్రికల్ కనెక్షన్ కు అయ్యే మొత్తం ఖర్చు ఇస్తామని చెప్పడం జరిగింది. మా ప్రకాశం జిల్లాలో 4.7లక్షల మంది రైతులు ఉంటే అందులో 3.91లక్షల మంది సన్నకారు రైతులు ఉన్నారు. వారిలో 1738 మంది బోర్లు డ్రిల్ చేసుకుంటే వాటికి సంబంధించి రూ.7కోట్లు ఖర్చు పెడతామని చెప్పారు. కొత్తగా ఎంపికైన 1546బోర్లకు రూ.31కోట్లు ఖర్చు అవుతుంది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం కొత్తగా ఈ ఖర్చు మీరే పెట్టుకోవడం చెబుతోంది. అలా చెప్పడం వల్ల విద్యుత్ లైన్లు దూరంగా ఉన్నందున ఒక కిలోమీటర్ దూరానికి రూ.5 నుంచి రూ.7లక్షలు ఖర్చు అవుతుంది. ఈరోజు ఉచితంగా కరెంట్ కనెక్షన్ ఇస్తామని తరవాత ఇవ్వకపోవడం వల్ల వాళ్లు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. దీనికి మనం కేసింగ్ పైప్ వేసుకోకపోవడం వల్ల బోర్లన్నీ ఓపెన్ గానే ఉన్నాయి. చాలా చోట్ల మనం చూస్తున్నాం. పొరపాటున ఎవరైనా పడిపోతే ఇబ్బంది పడే పరిస్థితి ఉంది. వారు ఉచితంగా కనెక్షన్ ఇస్తామని, ఇవ్వకపోవడం వల్ల బోర్లకోసం తవ్విస గుంతలు ఖాళీగా ఉన్నాయి. దయచేసి మొదట చెప్పిన విధంగా రైతులకు ఉచితంగా విద్యుత్ కనెక్షన్లు ఇవ్వాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. మంత్రి గారు కూడా 180 మీటర్ల వరకు పైప్ లైన్ ఉచితంగా ఇస్తామని చెప్పారు. కానీ కిలోమీటర్ల దూరం ఉన్న పైప్ లైన్లకు ఖర్చు ఎవరు పెట్టుకుంటారు అనే విషయాన్ని మీరు గమనించి ప్రభుత్వం తరపున ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO)(పర్చూరు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, గతంలో ఎస్టిఆర్ జలసిరి అనే పథకం ఉండేది. దాని ద్వారా ఉచితంగా బోర్లు వెయ్యడం, కేసింగ్ పైపులు వెయ్యడం అలాగే వారికి ఉచితంగా సోలార్ విద్యుత్ కనెక్షన్లు ఇవ్వడం జరిగింది. అయితే ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరవాత వైఎస్సార్ జలకళ పేరుతో కొత్త పథకం తీసుకువచ్చింది. ఆ పథకాన్ని ప్రారంభిస్తూ 2020 సెప్టెంబర్ 28వ తేదీన ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతూ రాష్ట్రంలో రెండు లక్షల బోర్లు తవ్వించడమే కాదు కేసింగ్ పైపులు ఇచ్చే పనికి శ్రీకారం చుడుతున్నామని వచ్చే నాలుగు సంవత్సరాలలో ఈ పథకానికి రూ.2,340కోట్లు ఖర్చు చెయ్యబోతున్నామని సన్న, చిన్నకారు రైతుల సొలాల్లో బోర్లు తవ్వించడమే కాదు మోటర్లు కూడా బిగిస్తామని దీనికి ఉజ్జాయింపుగా రూ. 600కోట్లు ఖర్చు భరించడానికి సిద్ధపడి ఈ ప్రకటన చేస్తున్నానని ముఖ్యమంత్రి గారు స్వయంగా ప్రకటించారు. మెట్ట ప్రాంతంలో ఉండే రైతుకి బోరు వారి జీవనగమనాన్ని మారుస్తుంది. అలాంటి పరిస్థితుల్లో ఈ ప్రకటనను చూసి ఎంతో ఆశతో దాదాపు 2,30,000 మంది రైతులు అప్లికేషన్స్ పెట్టుకున్నారు.

ఇప్పటివరకు కనీసం ముఖ్యమంత్రి గారు దాదాపు రూ.4900కోట్లు నాలుగు సంవత్సరాలలో ఖర్చుపెడతామని చెప్పారు. కానీ దీంట్లో ఇప్పటివరకు రూ.200కోట్లు కూడా ఖర్చు పెట్టలేదు. దీనిపై ప్రచారం ఎక్కువ చేశారు. గతంలో దీనిపై పేవర్లో ప్రకటనలు కూడా విపరీతంగా ఇచ్చారు. అయితే ఎక్కడా కూడా ఇది వాస్తవ రూపం దాల్చలేదు. ఇప్పటికి దాదాపు 16,000 బోర్లు తవ్వమని అంటున్నారు. దానికి రూ.190కోట్లు ఖర్చు పెట్టామని అంటున్నారు. అలాగే ఈ విద్యుత్ కనెక్షన్కు మరలా రైతులకు వారు ఖర్చుపెట్టుకోవాలని అంటున్నారు. లేకపోతే దూరం మెజర్ చేస్తామన్నారు. ఈ బోర్లు ఎక్కడో మారుమూల దూరంగా ఉంటాయి. దగ్గర్లో పవర్ లైన్స్ కూడా ఉండవు. అక్కడికి లైన్స్ వెయ్యాలి, ట్రాన్స్ఫార్మర్స్ బిగించాలి. మళ్ళీ అక్కడి నుంచి రైతులకు విద్యుత్ కనెక్షన్ ఇవ్వాలి. ఈ వ్యవహారమంతా ఖర్చుతో కూడుకున్నది. ఆర్థికంగా రైతుల మీద పెనుభారం పడుతుంది. దీనిపై ప్రభుత్వం పెద్దయెత్తున ప్రచారం చేసింది. ఆ ప్రచారానికి తగ్గట్టుగా పనిని కూడా కనపరిస్తే రైతులు సంతోషిస్తారని చెప్పి ఈ సందర్భంగా మీ ద్వారా మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పెద్దిరెడ్డి రామచంద్రా రెడ్డి (SRI PEDDIREDDI RAMACHANDRA REDDY)

(MINISTER FOR ENERGY, FORESTS, ENVIRONMENT; SCIENCE & TECHNOLOGY):

అధ్యక్షా, ఆన్లైన్లో, ఆఫ్లైన్ ద్వారా వచ్చిన అప్లికేషన్స్ 2,28,421 అయితే సచివాలయాల్లో వీఆర్వోలు ఆమోదించింది 1,88,571. దాంట్లో భూగర్భ జలశాఖ సర్వే పూర్తి చేసినవి 66,197. జిల్లా కలెక్టర్లు 42,388 కి అడ్మినిస్ట్రేషన్ శాంక్షన్ ఇస్తే 19,908బోర్లను మనం డ్రిల్ చేశాం. అయితే మేము రెండు లక్షల బోర్లు వేస్తామని, 1.50లక్షల పంపు సెట్లు ఇస్తామని, 3లక్షల రైతులు ప్రయోజనం పొందుతారని చెప్పాము. అంతేగాక 5లక్షల ఎకరాలకు నీరు అందిస్తామని చెప్పాము. అయితే 2021-22 నుంచి 2024-25 లోగా పూర్తి చేస్తామని చెప్పాం.

ఉ.9.50 & ఉ.10.00

అధ్యక్షా, ఇప్పటికే పూర్తి చేసి ఖర్చు చేసిందంతా ఇందాక జవాబులోనే చెప్పాను. 1721 బోర్ వెల్స్ energization మనం ఉచితంగా చేస్తే ఖర్చు రూ.54 కోట్ల 96 లక్షలు వచ్చింది. ఉచితంగా ట్రాన్స్ఫార్మర్ల నిర్మాణానికి డబ్బులిస్తాము, అట్లే 180 మీటర్ల కేబుల్ కూడా ఇచ్చి కనెక్షన్ ఇస్తామని చెప్పాము. దానికి తోడు రైతులు కూడా కొంచెం ఖర్చు భరిస్తే అది తప్పకుండా ఆచరణలో సాధ్యమవుతుంది. గతంలో ఎన్టిఆర్ జలసిరి ప్రవేశపెట్టారు. కంబైన్డ్ ఏరియాలో మాత్రమే ఇచ్చారు. అదికూడా 200 అడుగులు మాత్రమే బోర్లు వేశారు. గత ప్రభుత్వంలో కేవలం 33,116 బోర్లు 5 సంవత్సరాల్లో చేశారు. మన ప్రభుత్వం వచ్చాక వైఎస్ఆర్ జలకళ కింద కనూండ్ ఏరియాతోబాటు నాన్

కమాండ్ ఏరియాల్లో కూడా బోర్లు వేస్తున్నాం. జియాలజిస్టు ఎంత సిఫారసు చేస్తే అంత డెవ్ట్ పోతున్నాం. బోరుబావి కొరకు గ్రామ సచివాలయాల్లో రైతులు పొరదర్శకంగా ఆన్లైన్లోనూ, ఆఫ్లైన్లోనూ దరఖాస్తు చేసుకునేందుకు అవకాశం ఇచ్చాం. గతంలో కేవలం ఎంపిడిఓలు మాత్రమే అనుమతి ఇచ్చేవారు. నాలుగు సంవత్సరాల్లో సుమారు 2 లక్షల బోరు బావులు డ్రిల్ చేయవచ్చని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఈ నాలుగు సంవత్సరాల్లో వర్షాలు ఎక్కువగా పడటం వారికి అందుబాటులో సాగునీరు ఉండడము వలన రైతులు అనాసక్తి చూపించారు. అందువలన మనం 19908 బోర్లు వేశాం. దీనికి రూ.212.26 కోట్లు ఖర్చు చేశాం. ఎన్టిఆర్ జలసిరి కింద వాళ్లు 5 సంవత్సరాల్లో రూ.99.35కోట్లు ఖర్చు చేశారు. Energisation కు రూ.54.95 కోట్లు ఖర్చు చేశాము. ప్రయారిటీ కింద అన్ని బోరుబావులకు ఉచితంగానే విద్యుత్తు ఇస్తున్నాము. ట్రాన్స్ఫార్మర్లను ఫ్రీగా ఇస్తున్నాం. నిర్మాణం కూడా ప్రభుత్వమే చేస్తోంది. 180 మీటర్ల కేబుల్ ఇచ్చి కనెక్షన్లు ఇస్తున్నాం. గతంలో రైతులకు కనెక్షన్లు ఇచ్చేందుకు first come first serve అనేది ఉండేది. ఇప్పుడు ఏకబిగిన అందరికీ.... పెండింగ్ అన్ని ఉన్నాయో అన్ని ఈ సంవత్సరం 1,21,000 మంది రైతులకు ఉచితంగా విద్యుత్ కనెక్షన్లు ఇచ్చాము. ఇంకా 4 వేలు పెండింగ్ ఉన్నాయి. మార్చి 31వ తేదీలోగా 1,25,000 మంది రైతులకు ఇస్తాం. ఎక్కడా పెండింగ్ అప్లికేషన్ ఉండదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): క్వశ్చన్ నం.1885

ప్రశ్న నెం.1885 (25)

అనుసూచిత కులాల సంక్షేమం

సర్వశ్రీ కైలే అనీల్ కుమార్, గొల్ల బాబూరావు, అలజంగి జోగారావు, కంబాల జోగులు, టి.జె.ఆర్.సుధాకర్బాబు, ఎం.ఎల్.ఏ.లు

గౌరవనీయులైన సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ;

అ) పెడ్యూల్డు కులాల సంక్షేమం కోసం ప్రభుత్వం చేపట్టిన చర్యలేమిటి ;

ఆ) 2019, జూన్ నుండి ఇప్పటి వరకు పెడ్యూల్డు కులాల సంక్షేమంపై ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసిన మొత్తం వివరాలేమిటి ;

ఇ) 2014 నుండి 2019 వరకు గల కాలవ్యవధిలో ఎస్సీ సంక్షేమంపై ఖర్చు చేసిన వ్యయం ఎంత మరియు అందుకు సంబంధించిన వివరాలేమిటి?

గౌరవనీయులైన సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీ మేరుగ నాగార్జున):

అ) రాష్ట్రంలోని ఎస్సీల సంక్షేమం కోసం ప్రత్యక్ష ప్రయోజన బదిలీ (డిబిటి) మరియు డిబిటియేతర విధానం ద్వారా నవరత్నాలు మరియు ఇతర పథకాల ప్రతిష్టాత్మక కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయడం కోసం ప్రభుత్వం వివిధ చర్యలను చేపట్టింది.

వివిధ పథకాలు అంటే జగనన్న అమ్మఒడి, జగనన్న వసతి దీవెన, జగనన్న విద్యాదీవెన, జగనన్న విదేశీ విద్య, వైఎస్ఆర్ రైతు భరోసా, వైఎస్ఆర్ సున్నావడ్డీ, పంట రుణాలు(రైతులు), డా.వైఎస్ఆర్ ఉచిత పంట బీమా, రైతులకు ఉత్పాదక సబ్సిడీ, మత్స్యకార భరోసా, వైఎస్ఆర్ సున్నా వడ్డీ (ఎస్హెచ్జిలు), వైఎస్ఆర్ పింఛను కానుక, వైఎస్ఆర్ చేయూత, వైఎస్ఆర్ ఆసరా, వైఎస్ఆర్ బీమా, వైఎస్ఆర్ నేతన్న నేస్తం, జగనన్న చేదోడు, వైఎస్ఆర్ వాహనమిత్ర, ఎంఎస్ఎంఇ రీస్టార్ట్, జగనన్న తోడు మరియు ఇతరములను ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్నది.

ఆ) షెడ్యూల్డ్ కులాల సంక్షేమంపై 2019, జూన్ నుండి 2023, ఫిబ్రవరి వరకు గల కాలంలో ఖర్చు చేసిన వ్యయం.

i	డిబిటి పథకాలు	రూ.32,327.58 కోట్లు
ii	డిబిటి యేతర పథకాలు	రూ.18,966.00 కోట్లు
iii	ఇతర సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ పథకాలు	రూ.1360.96 కోట్లు
	మొత్తం వ్యయం	రూ.52654.54 కోట్లు

ఇ) వివిధ పథకాల క్రింద 2014 నుండి 2019 కాలంలో ఎస్సీల సంక్షేమం కోసం రూ.33625.49 కోట్ల మొత్తాన్ని ఖర్చు చేయడమయింది.

శ్రీ టి.జె.ఆర్. సుధాకర్ బాబు (SRI T.J.R. SUDHAKAR BABU) (సంతనూతలపాడు):

అధ్యక్షా, మంత్రివర్యులు ఇచ్చిన సమాచారం పూర్తిగా అభినందించదగింది. ఎందుకంటే గత ప్రభుత్వంలో జరిగిన అవమానాలు, అవహేళనలు, ఛీత్కారాలు దేనికీ పనికిరాని సమాజంగా దళిత సమాజాన్ని అభివర్ణించిన నారా చంద్రబాబు నాయుడు యొక్క హయాంలో గ్రామాల్లో జరిగినవి ప్రతీ దళితుడు మరచిపోలేని పరిస్థితి. ఆ పరిస్థితుల నుండి ఈరోజు శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి నాయకత్వంలోని మన ప్రభుత్వం మార్పును తీసుకురావడంలో పూర్తిగా సఫలీకృతమైంది. మార్పును కోరుకుంటున్న ప్రజలకు సరైన సమాధానం దొరికిందని మీద్వారా సభకు తెలియచేస్తున్నాను. ఈ సమాజంలో అట్టడుగు వర్గాలకు, ఆకలితో అలమటించే పేదవర్గాలకు, సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ న్యాయం జరగాలని తరాలకొద్దీ మేము ఎదురుచూస్తున్నప్పుడు సరిగ్గా 2014-2019 కాలంలో నారా

చంద్రబాబు నాయుడు గారు చేసిన సామాజిక దాడులు, ఆర్థికపరమైన దాడులు, రాజకీయ శూన్యత ఏర్పడిన సంగతి మరచిపోకూడని పరిస్థితి. మన ప్రభుత్వంలో గౌరవ మంత్రివర్యులు ఇచ్చిన గణాంకాలను ఒకసారి పరిశీలిస్తే 2014-19 కాలంలో నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు రూ.33,624.40 కోట్లు మాత్రమే దళిత సంక్షేమం కోసం ఖర్చు పెట్టినట్లుగా గణాంకాలు చెబుతున్నాయి. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వంలో, గౌరవ మంత్రివర్యులు మేరుగ నాగార్జున గారి సారధ్యంలో డిబిటి కింద రూ.32,327.58 కోట్లు నేరుగా బటన్ నొక్కితే వెళ్లి దళితవాడల్లో పడ్డాయి. నాన్ డిబిటి అనగా ఇళ్ల స్థలాలు కావచ్చు, కట్టించిన ఇళ్లు కావచ్చు, రూ.18,966.00 కోట్లను మన ప్రభుత్వం ఖర్చు పెట్టించని సగర్వంగా చెబుతున్నాను. (బెల్)

అధ్యక్షా, రూ.52,654.54 కోట్లు మన ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసింది. వచ్చిన మార్పు ఏమిటనేది మనం ఒకసారి చూస్తే దళితవాడల్లో జీవన ప్రమాణాలు పెరిగాయి. కొనుగోలు శక్తి పెరిగింది. దళితవాడల్లో వలసలు తగ్గాయి. దళితవాడల్లో నాణ్యమైన విద్యకు పునాదులు పడ్డాయి. ఆ విద్యను కోరుకుంటున్న దళిత సమాజం అనేక సంవత్సరాలుగా ఎదురుచూస్తున్నప్పుడు ఒక్క పరిపాలకుడు కూడా పూర్తిగా నాణ్యమైన విద్య మీద దృష్టి పెట్టలేనప్పుడు, ఈరోజున గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్. జగన్మోహన్ రెడ్డి నాయకత్వంలో నాణ్యమైన విద్యను అందించడం కోసం నాడు నేడు అనే ఒక బృహత్తర కార్యక్రమం ద్వారా పూర్తిగా చదువుల తల్లిని దళితుల ముంగిట్లోకి తీసుకు వచ్చిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానికే దక్కుతుందని చెబుతున్నాను. ఇదేకాదు. నాణ్యమైన ఆరోగ్యం, సకాలంలో ఇంటింటికీ రేషన్ పంపిణీ చేసే కార్యక్రమం అంటే మన ప్రభుత్వం ప్రో-దళిత్ గా ఎంత ఉంది అని చెప్పడానికి మా దగ్గర కోకొల్లలుగా సమాచారం ఉంది. గౌరవ మంత్రివర్యులు ఇచ్చిన సమాధానంతో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. వారిచ్చిన గణాంకాలను నమ్ముతూ ఇంకా మనం నాణ్యమైన విద్యను ఇచ్చేటప్పుడు ఈ రాజకీయ ప్రక్రియలో (బెల్) అనేకమైన శక్తులు అడ్డుపడుతున్నాయి. ఇంగ్లీషు మీడియం వద్దని దళితవాడల్లో చెబుతున్నారు. ఇంగ్లీషు మీడియం బీసీలకు, పేదవాళ్లకు వద్దని చెబుతున్నారు. కానీ మన ప్రభుత్వం కంకణబద్ధులై పనిచేస్తున్న ఈ శుభపరిణామంలో అధ్యక్షా, మీద్వారా మా అభినందనలను గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, మా మంత్రివర్యుల గారికి చెప్పాలి. ఈరోజున దళితవాడల్లో స్మశానాలు ప్రధాన సమస్యగా ఉంటే దళితులకు స్మశానాన్ని... అంటే పూడ్చేసే సంప్రదాయం ఉన్న ఈ సమాజానికి స్థలం కావాలని అనేకమార్లు ఈ సభలో చెప్పాము. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ మధ్యనే జీ.ఓ.ని పాస్ చేసి కలెక్టరేట్లందరికీ ఆదేశాలు ఇచ్చారు. స్మశానానికి స్థలాలను ఎంపిక చేసి వాటిని ప్రభుత్వమే కొనే విధంగా చేసినందుకు ఈ సభద్వారా, మీద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, మంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు

తెలియచేస్తున్నాను. అంబేడ్కర్ విగ్రహాన్ని ఆవిష్కరించే రోజు ఆ శుభ ఘడియలకోసం ఆ మహత్తరమైన ఘడియల కోసం ఆరోజు కోసం వేయి కళ్లతో ఎదురుచూస్తున్న మాకు ఈ ప్రభుత్వం చూపిస్తున్న చొరవని మరింత త్వరితగతిన విగ్రహాన్ని ఆవిష్కరించే విధంగా చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా మీద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. (బెల్)

అధ్యక్షా, మీద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, మంత్రి గారికి ఒక మనవి చేస్తున్నాను. అన్నింటిలో మార్పు తెస్తున్న ఈ ప్రభుత్వం మాత్రమే చేయదగిన దళితవాడల ఆకాంక్షను మీద్వారా ఈ సభలో చెప్పదలచుకున్నాను. ప్రధానంగా దళితవాడల్లో నాడు నేడు కార్యక్రమాన్ని చేపట్టమని సవినయంగా చేతులు జోడించి కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకువచ్చిన నాడు నేడు ద్వారా నాణ్యమైన విద్య అందుతోంది. వారు తీసుకువచ్చిన నాడు నేడు ఆరోగ్య రంగంలో వచ్చింది. మేలైన వైద్యం దొరుకుతోంది. ఆంతరంగిక రోడ్లు కొరత కొంత ఉంది. సైడ్ డ్రైయిన్ల కొరత ఉంది. దళితవాడల్లో విద్యుత్ స్తంభాల కొరత ఉంది. వాటి మీద కూడా ప్రభుత్వం దృష్టి పెట్టి, గౌరవ మంత్రివర్యులు ఇవన్నీ ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లి తగు చర్యలు తీసుకోమని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. ధన్యవాదాలు.

శ్రీ కంబాల జోగులు (SRI KAMBALA JOGULU)(రాజాం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్ష. ఈరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి పరిపాలనలో ఒక మంచి సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రి గారి ద్వారా ఏ విధంగా పరిపాలన జరుగుతున్నదో చెప్పాలి. ఆనాడు తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు ఏ విధంగా పరిపాలన జరిగిందో చూస్తే వేలాది కోట్ల రూపాయలు తేడా ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చాక గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు రూ.52 వేల కోట్ల పైన ఖర్చు పెట్టారు. వాళ్లు రూ.33 వేల కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. సంక్షేమ పథకాలు ప్రతి ఒక్కరికీ అందుతున్నాయి. విద్య, ఆరోగ్యంతోబాటు ప్రభుత్వం చేపడుతున్న అనేక సంక్షేమ పథకాలన్నీ ప్రజలకు అందుతున్నాయి. ఈరోజున ఆర్థిక సమానత్వం ఉంది. ఆర్థిక సమానత్వం ఎప్పుడైతే ఉందో అప్పుడే అంటరానితనం కూడా పోతుంది. ఈరోజు ప్రభుత్వం లాయర్లను లానేస్తం కింద ఆదుకుంటున్నది.

అధ్యక్షా, విద్యకు సంబంధించి జగనన్న గోరుముద్ద, విద్యా కానుక, అమ్మ ఒడి, విద్యా దీవెన, వసతి దీవెన, విదేశీ విద్యా విధానం పథకాలు తీసుకువచ్చారు. అంటే పేదవాడు చదువుకోవడానికి బిడ్డ పుట్టినప్పటి నుండి ప్రభుత్వం బాధ్యత వహిస్తున్నది. ఒక కుటుంబం బాగుపడాలన్నా, ఒక ఊరు బాగుపడాలన్నా విద్య, వైద్యం, వ్యవసాయం బాగుండాలి. సబ్ ప్లానుకు మించి ఈరోజు సంక్షేమం జరుగుతున్నది. ఈరోజు ఎంతో మంది ఎస్సీలు బాగుపడుతున్నారు. ఈ నాలుగు సంవత్సరాల్లో

భారతదేశ చరిత్రలో ఏ ముఖ్యమంత్రి చేయని విధంగా వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు పరిపాలన చేస్తున్నారు. రాజ్యాంగబద్ధమైన పరిపాలన జరుగుతోంది. కరప్షన్ లేని పరిపాలన ఈరోజు జరుగుతున్నది. ముఖ్యంగా ఎస్సీలందరూ బాగా చదువుకోవడానికి ముందుకు వస్తున్నారు. అన్ని విధాలుగా బాగున్నారు. ఇంకా కొన్ని సంక్షేమ పథకాలు ఎవరికైతే అందని పరిస్థితిలో ఉన్నవాళ్ళకు ఎకనమికల్లీ వీకర్ సెక్షన్స్ కి కూడా సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎస్సీలు కమ్యూనిటీ హాలు అడుగుతున్నారు. అన్ని విధాలుగా ప్రభుత్వం ఎస్సీలను ఆదుకుంటూ ఇంత వరకూ అన్ని విధాలుగా బాగానే ఉంది. ఇంకా ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. గత ప్రభుత్వానికి ఇప్పటికీ చూస్తే గతంలో అనేక అరాచకాలు జరిగేవి. ఇంత మంచి పరిపాలన చేస్తున్న ఘనత భారతదేశ చరిత్రలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికే దక్కిందని తెలియచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ అలజంగి జోగారావు (SRI ALAJANGI JOGARAO)(పార్వతీపురం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్ష. ఎస్సీ సంక్షేమానికి సంబంధించిన ప్రశ్న మీద మాట్లాడేందుకు నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు. ముందుగా శ్రీ గుర్రం జాషువా గారి ఆవేదన మీదృష్టిలో పెట్టదలచుకున్నాను.

“ప్రతిమల పెండ్లిసేయుటకు వందలు వేలు వ్యయించు గాని
దుఃఖితమతులైన పేదల ఫభీరుల శూన్యములైన పాత్రలన్
మెతుకు విడల్పదీ భరత మేదిన్”

అని గుర్రం జాషువా గారి ఆవేదన అర్థం చేసుకున్న మన జగనన్న ఈరోజు రాష్ట్రంలో తాడిత, పీడిత బాధిత, దుఃఖితుల ఆలోచనా విధానానికి ఆపన్న హస్తం అందించే అన్నగా దళితులకు దళపతిగా, అణగారిన వర్గాలకు అధిపతిగా, తాడిత, పీడిత వర్గాలకు ఆత్మబంధువుగా, డీబిటి ద్వారా సంక్షేమ ఫలాలను పేదవాడి తలుపు తట్టి అందిస్తున్న ఏకైక ప్రభుత్వం జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వమని చెప్పడానికి నేను గర్వపడుతున్నాను. ఎందుకంటే గత ప్రభుత్వాలు దళితులను ఏ విధంగా నిర్లక్ష్యం చేశారు, గత ప్రభుత్వాలు దళితుల పట్ల ఏ విధంగా మాట్లాడారనేది మనందరికీ తెలిసిన విషయమే అయినప్పటికీ ఈ సభ దృష్టికి నేను తీసుకువస్తున్నాను. గత ప్రభుత్వంలో దళిత మహిళలను వివస్థలను చేసి హింసించిన వైనాలు కూడా మన దగ్గర ఉన్నాయి. సాక్షాత్తూ మాజీ ముఖ్యమంత్రి గారే దళితుడిగా ఎవరైనా పుట్టాలనుకుంటారా అన్న మాటను మీ అందరి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వంలో సంక్షేమం అనేది పూర్తి స్థాయిలో పేదవాడికి, దళిత వర్గాల ఇంటి గుమ్మం దగ్గరికే వచ్చే విధంగా ఈ ప్రభుత్వం పని చేస్తున్నది. ఈ ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో 22 శాతం ఉన్న దళితులందరూ ఒకటే కోరుకుంటున్నారు. మా దళితులను మోసం చేసి, దళితుల ఆలోచనా విధానమైన అంబేద్కర్ గారి

స్మృతివనాన్ని ఏర్పాటు చేస్తామని గొప్పలు చెప్పుకున్న గత ప్రభుత్వం లాగా కాకుండా నేడు జగనన్న ప్రభుత్వం అతి త్వరలోనే అది ఆవిష్కరించబోతుంది. వారం రోజుల క్రితం నేను కొన్ని సోషల్ మీడియాలో చూస్తే మా గౌరవ మంత్రివర్యులు మేరుగ నాగార్జున గారు రాత్రి 12.00 గంటల సమయంలో ఆ ప్రాంతానికి వెళ్లి పర్యవేక్షణ చేయడం పట్ల మంత్రి గారికి నమస్కారం తెలియచేస్తున్నాను. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో పనిచేస్తున్న ప్రభుత్వం అని చెప్పడానికి నేను గర్వపడుతున్నాను. నిన్న ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ లో రూ.20,005 కోట్లు వెచ్చించారు. గత 45 నెలలుగా రూ.52 వేల కోట్లు ఎస్సీ సంక్షేమానికి కేటాయించారు. ముఖ్యంగా గత ప్రభుత్వంలో విద్యను దళితులకు దూరం చేసిన చంద్రబాబు నాయుడు గారి వలన రాష్ట్ర ప్రజానీకం ఏ విధంగా ఉందో ఆలోచన చేయాల్సిన బాధ్యత మనందరికీ ఉంది. మరీ ముఖ్యంగా ఈ ప్రభుత్వంలో పేదవాడు ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదువుకుంటూ ప్రతి ఒక్కరికీ పోటీతత్వంగా ముందుకు తీసుకువెళ్లడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేస్తున్నది. మరీ ముఖ్యంగా యు.ఎన్.ఓ. 2015లో sustainable development goals ప్రకారం విద్యకు ప్రాధాన్యం ఇస్తూ మరీ ముఖ్యంగా పేదరిక నిర్మూలన చేయాలనే ఆలోచనతో ఈ ప్రభుత్వం సంక్షేమానికి పెద్దపీట వేస్తున్నది. గత ప్రభుత్వంలో రూ.33 వేల కోట్లు సంక్షేమానికి వెచ్చించారని చెబుతున్నప్పటికీ ఎవరికి ఇచ్చారో తెలియదు. ఎంత మంది బినామీలు ఉన్నారో తెలియదు. కనీసం ఏ దళితుడు కూడా ఆ ప్రభుత్వంలో బాగుపడ్డానని చెప్పిన సందర్భం లేదు. కానీ ప్రతి దళితుడు మూడుపూల్లా అన్నం తినడానికి శక్తినిచ్చిన జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికి పాదాభివందనాలు చేస్తున్నాను.

మంత్రి గారిని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. మరింత దళిత సంక్షేమానికి, మరింతగా దళితులకు చేరువ కావడానికి ముఖ్యమంత్రి గారి ఆలోచనా విధానం, అభిమతం ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రతి ఒక్కరూ సమానం అనే ఆలోచనా విధానంగా..... భారతదేశానికి రాజ్యాంగాన్ని సమర్పించే ముందు అంబేద్కర్ గారు ఒక మాటన్నారు. One man, one vote, one value అన్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో ఉండే ప్రజలందరూ సమానమనే దిశగా పరిపాలన సాగిస్తున్న సందర్భంగా ఇటువంటి సభలో మేము ఉన్నందుకు గర్వపడుతున్నాము. ముందుగా జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికి, సంక్షేమ శాఖా మంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను. భవిష్యత్తులో పీజీ డిగ్రీని కూడా గురుకుల పాఠశాలల్లో ఉంచాలని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా వైఎస్ఆర్ పింఛను కానుక, అమ్మఒడి, వైఎస్ఆర్ ఆసరా కార్యక్రమాల ద్వారా రూ.8300 కోట్లు కేటాయించినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి నేతృత్వంలో సంక్షేమం పేదవాడికి చేరువగా ఉండేలా కృషి చేస్తున్న మంత్రి గారికి అభినందనలు తెలియచేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

ఉ.10.10

డా. మేరుగు నాగార్జున (DR.MERUGU NAGARJUNA) (MINISTER FOR SOCIAL WELFARE): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. గౌరవసభ్యులు టి.జె.ఆర్. సుధాకర్ బాబు గారు, కంబాల జోగులు గారు, అలజంగి జోగారావు గారు రాష్ట్రంలో పరిపాలన ఎలా ఉంది, డా.బి.ఆర్. అంబేద్కర్ గారు ఏమి కోరుకున్నారు, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఏ ఆలోచనతో పనిచేస్తున్నారు, గత ప్రభుత్వాలు ఏ విధంగా పనిచేశాయి, గత ప్రభుత్వం వారి 5 సంవత్సరాల కాలంలో ఎన్ని నిధులు ఖర్చు చేసింది, గత ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయం ఏవిధంగా ప్రజలకు అందించింది, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి హయాంలో పేద ప్రజల కోసం ఏ విధంగా నిధులు ఖర్చుచేస్తున్నారు, ప్రతి పైసా ఏ విధంగా లబ్ధిదారులకు అందుతోందనేది చాలా ప్రస్ఫుటంగా చెప్పారు. వారికి నా ధన్యవాదాలు. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ప్రవేశపెట్టిన అమ్మ ఒడి, ఆసరా పథకం, చేయూత, నవరత్నాల వంటి అనేక పథకాల ద్వారా ప్రజలకు ఫలాలు ఏమి అందుతున్నాయని, ఎలా అందుతున్నాయని బయట కూడా ప్రతిపక్షం వారు మాట్లాడుతున్నారు. ఎందుకంటే, వారికి గతంలో ఈ విధంగా చేయడం చేతకాలేదు. వారి హయాంలో దళితులకు 5 సంవత్సరాల్లో రూ.33,625.49కోట్లు ఖర్చు చేశారు. మన ప్రభుత్వం గత 3 సంవత్సరాల 8 నెలల్లో రూ.52,065కోట్లు ఖర్చు చేసింది. దీనిని బట్టి గౌరవ-ముఖ్యమంత్రి గారికి దళితుల సంక్షేమం మరియు అభివృద్ధి పట్ల ఎంత శ్రద్ధ ఉన్నదో మనకు అర్థమవుతోంది.

అధ్యక్షా, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో నిధులు ఖర్చు చేసినా ఏ లబ్ధిదారులకు ఇచ్చారో, ఏ బినామీలకు ఇచ్చారో, ఎవరు లబ్ధిపొందారో కూడా తెలియని పరిస్థితి ఉండేదని గౌరవసభ్యులు జోగారావు గారు చెప్పారు. నేడు ఒక్క పైసా కూడా వృథా కాకుండా, అవినీతి లేకుండా, పేదవాడు ఏ మూల ఉన్నా ఆ ఇంటి తలుపు తట్టి ఆర్థిక సహాయం చేసి పేద వారికి భరోసా కల్పిస్తున్నందుకు నిజంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారిని అభినందించాలి. ఇది చాలా గొప్ప ఆలోచన. అందరూ ఈ విషయాన్ని తెలుసుకోవాలి.

అధ్యక్షా, విద్యారంగానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఎంత ప్రాధాన్యతనిస్తున్నారో గౌరవసభ్యులు సుధాకర్ బాబు గారు చెప్పారు. “విద్యానాని విధానాని విద్యవీజన పరిశ్రమం - మహిమంజూజానాని గుర్వీం ప్రసవవేదనాం” విద్యలోని మాధుర్యం చదువుకున్న వారికి తెలుస్తుంది. కష్టసాధ్యమైన ప్రసవవేదన తల్లికి తెలుస్తుందని ఆ కష్టసాధ్యమైన విద్యకు ఎంత ప్రాధాన్యతనిస్తామో తెలిసిన ఆ మహనీయుడు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు పేద పిల్లల విద్య కోసం ఎంతో ప్రాధాన్యతనిచ్చారు. పాఠశాలలు మెర్ట్ చేశారు, మెర్ట్ చేశారని వారు పారిపోయారు. పేదవారి పిల్లలు 3వ తరగతి నుంచి

ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదవాలని టీచర్లకు శిక్షణ ఇచ్చి చేస్తున్నారు. గత ప్రభుత్వం మాదిరి 5వేల పాఠశాలలు మూసేయలేదు. వారి మాదిరి 3,500 సాంఘిక సంక్షేమ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు పెడతామని హాస్టళ్లు మూసేయలేదు. That is the administration of Sri Y.S.Jagan Mohan Reddy and his vision. రాష్ట్రంలో నాడు-నేడు పథకం అమలుచేసిన తర్వాత గ్రామాల్లో పాఠశాలలు బ్రహ్మాండంగా ఉన్నాయి. అమ్మ ఒడి పథకం ద్వారా వచ్చే డబ్బుతో కూలి పనులు చేసుకునే తల్లులు ఎంతో ధైర్యంగా తమ పిల్లలను చదివించుకుంటున్నారు. గతంలో పిల్లల ఫీజుల కోసం అప్పులు తెచ్చుకుని వాటిని తీర్చలేక ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న వారి పిల్లలు మధ్యలోనే చదువులు ఆపివేసేవారు. ఆ పేదవారి పిల్లలు నేడు విద్యా దీవెన, వసతి దీవెన పథకాల ద్వారా బ్రహ్మాండంగా చదువును కొనసాగిస్తున్నారు. గతంలో వారు కట్టవలసిన డబ్బులు కట్టకుండా విదేశీ విద్య పథకాన్ని నాశనం చేస్తే, నేడు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విద్యకు అత్యంత ప్రాధాన్యతనిచ్చి ముందుకు సాగుతోంది.

అధ్యక్షా, డా. బి.ఆర్.అంబేడ్కర్ గారి స్మృతివనం గురించి గౌరవసభ్యులు సుధాకర్ బాబు గారు, జోగులు గారు, జోగరావు గారు ఇంతకుముందు ప్రస్తావించారు. గత ప్రభుత్వం డా. అంబేడ్కర్ గారి స్మృతివనం మన రాష్ట్రంలో ఏర్పాటు చేస్తామని హామీ ఇచ్చి చేయకుండా పారిపోతే ఎవరూ అడగకుండానే జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ప్రతిష్ఠాత్మకంగా తీసుకుని నేడు 125 అడుగుల డా.అంబేడ్కర్ గారి విగ్రహాన్ని విజయవాడ నడిబొడ్డున ఏర్పాటు చేయడం కోసం కంకణం కట్టుకున్నారు. ఎప్పుడు అవకాశం దొరికితే అప్పుడు డా. అంబేడ్కర్ గారి విగ్రహం పనులపై గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు రెవ్యూ చేస్తున్నారు. డా.బి.ఆర్. అంబేడ్కర్ గారి జన్మదినం ఏప్రిల్ 14వ తేదీ నాటికి ఆ విగ్రహం పనులు పూర్తి చేయాలనుకున్నాం. దిల్లీ మరియు హైదరాబాదు వంటి నగరాల నుంచి ఆ విగ్రహం కోసం మెటీరియల్ సమకూర్చడం వల్ల ఆ పనులు ఆలస్యమవుతున్నాయి. ఈ సంవత్సరంలో నూటికి నూరుశాతం భారతదేశం గర్వించే డా.బి.ఆర్. అంబేడ్కర్ గారి విగ్రహాన్ని విజయవాడ నడిబొడ్డున ప్రతిష్ఠించబోతున్నామని నేను తెలియజేస్తున్నాను. నిజంగా ధైర్యం, మంచి మనస్సు, డా.అంబేడ్కర్ గారి భావజాలాన్ని భుజాన వేసుకున్న ముఖ్యమంత్రి ఉండడమే దీనికి తార్కాణంగా మేము భావిస్తున్నాము. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం దళిత సంక్షేమానికి బాటలు వేసిన ప్రభుత్వమని సభలో ఉన్న మాలాంటి సభ్యులకు, బయట ఉన్న లక్షలాది మంది దళిత సోదరులకు విన్నవించుకుంటున్నాను. దళితులు గుండె మీద చెయ్యి వేసుకుని బ్రతికే విధంగా, దళితుల సంక్షేమం, అభ్యున్నతే ధ్యేయంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు పరిపాలన అందిస్తున్నారు. దళితులపై దాడులు, అఘాయిత్యాలు, అమానుషాలు జరిగాయని గతంలో చెప్పుకునేవారు. కానీ, నేడు రాష్ట్రంలో ఆ విధంగా లేదు. సుధాకర్ బాబు గారు ఇంతకుముందు కూడా ప్రస్తావించారు. దళితుల కోసం శ్మశాన వాటికల

విషయంలో ఏ విధంగా ఆదుకోవాలని ఒక ప్రత్యేకమైన ఆలోచనతో మన ప్రభుత్వం ముందుకు వెళుతోంది. ఈ ప్రశ్న అడిగినందుకు సభ్యులకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో దళితుల సంక్షేమానికి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం పూర్తిగా కట్టుబడి ఉంది. మేము అవాస్తవాలు మాట్లాడము. ఈ రాష్ట్రంలో దళితాభ్యుదయాన్ని, అంబేద్కర్ భావజాలాన్ని భుజాన వేసుకుని ముందుకు వెళతామని మీద్వారా నేను తెలియజేస్తున్నాను. ధన్యవాదాలు.

MR. SPEAKER: Now, remaining questions are postponed.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): (మైకు లేకుండా) సార్, ముఖ్యమైన ప్రశ్నలు ఉన్నాయి. మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు మీరు ముందుకు వెళుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR. SPEAKER): (తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడును ఉద్దేశించి) నా ఇష్టం వచ్చినట్లు నేను చేయడం లేదు. తెలుగుదేశం పార్టీ తరపున బీవీసీకి మీరే అటెండ్ అవుతున్నారు కదా? బీవీసీలో మనం నిర్ణయించిన ప్రకారం సమయాన్ని కేటాయిస్తున్నాము. Procedures will not be deviated. Please sit down.

సంతాప ప్రతిపాదనలు

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ బిక్కిన గోపాలకృష్ణారావు గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది. శ్రీ బిక్కిన గోపాలకృష్ణారావు గారు 1972 మరియు 1978 సంవత్సరాల కాలంలో ప్రస్తుత డా.బి.ఆర్.అంబేద్కర్ జిల్లా రాజ్ కోట శాసనసభ నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు తన నియోజకవర్గ అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు. వీరు తేది.30.10.2022 నాడు మరణించారు.
2. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ చుక్కాపేటర్ పాల్ గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది. శ్రీ చుక్కాపేటర్ పాల్ గారు 1972 మరియు 1978 సంవత్సరాల కాలంలో గుంటూరు జిల్లా ప్రత్తిపాడు శాసనసభ నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు తమ నియోజకవర్గం అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు. వీరు తేది.06.01.2023నాడు మరణించారు.

3. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కొలుసు పెద రెడ్డయ్య గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది. శ్రీ కొలుసు పెద రెడ్డయ్య గారు 1983 మరియు 1984 సంవత్సరాల కాలంలో కృష్ణా జిల్లా ఉయ్యూరు శాసనసభ నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు తమ నియోజకవర్గం అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు. వీరు తేది.13.01.2023నాడు మరణించారు.

ఉ.10.20

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ వట్టి వసంత కుమార్ గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీ వట్టి వసంత కుమార్ గారు 2004, 2009-2014 సంవత్సరాల కాలంలో ప్రస్తుత ఏలూరు జిల్లాలో ఉంగుటూరు శాసనసభ నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు తమ నియోజకవర్గం అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషిచేశారు. వీరు 2023వ సంవత్సరం జనవరి 29వ తేదీన మరణించారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యురాలు డా.గుమ్మడి కుతూహలమ్మ గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

డా.గుమ్మడి కుతూహలమ్మ గారు 1985-1989, 1989-1994, 1999-2003 మరియు 2004-2009 సంవత్సరాల కాలంలో చిత్తూరు జిల్లాలోని వేపంజేరి, 2019-2024 కాలంలో గంగాధర నెల్లూరు శాసనసభ నియోజకవర్గాల నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు తమ నియోజకవర్గాల అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు. వీరు 2023వ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి 15వ తేదీన మరణించారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ పాతపాటి సర్రాజు గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీ పాతపాటి సర్రాజు గారు 2004-2009 సంవత్సర కాలంలో పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ఉండి శాసనసభ నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు తమ నియోజకవర్గం అభివృద్ధికి

ఎనలేని కృషి చేశారు. వీరు 2023వ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి 18వ తేదీన మరణించారు. వీరి ఆత్మలకు శాంతి చేకూరాలని కోరుతూ వారి మృతికి సంతాపంగా కొద్దిసేపు మౌనం పాటిద్దాం.

(అనంతరం సభ్యులు తమ, తమ స్థానం నుండి లేచి నిలుచున్నారు, సభ కొద్దిసేపు మౌనం పాటించింది.)

MR.SPEAKER: Now, I request the Minister for Roads and Buildings to move the Motion.

GOVERNMENT MOTION

SRI DADISETTI RAMALINGESWARA RAO (MINISTER FOR ROADS AND BUILDINGS): Sir, I beg to move.

"That the Members of this House do proceed to elect one representative from the Andhra Pradesh Legislature to serve on the Zonal Railway Users' Consultative Committee to be reconstituted for a period of two years w.e.f 01.02.2023 to 31.01.2025, in the manner required as per the procedure and conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly".

MR.SPEAKER: Now, I would like to make some announcements.

ANNOUNCEMENT

"I am to announce to the House that in accordance with the regulations made for conducting Election to elect One Member from amongst Members of Andhra Pradesh Legislative Assembly to serve on Zonal Railway users' consultative committee South Central Railway, Secunderabad according to the principle of proportional representation by means of single transferrable vote".

1.	Last Date for filing of Nominations	1.00P.M to 5.00 P.M on: 17.03.2023
2.	Date of Scrutiny of Nominations	4.00P.M. on: 18.03.2023
3.	Last Date for withdrawal of Nomination(s)	5.00P.M. on: 19.03.2023
4.	Date on which a Poll shall, if necessary, be held	From 9.00 A.M. to 4.00 P.M. on: 20.03.2023

వాయిదా తీర్మానం

రాష్ట్రంలో నిత్యావసర వస్తువుల ధరల గురించి శ్రీమతి ఆదిరెడ్డి భవాని మరియు ఇతరులు ఇచ్చిన వాయిదా తీర్మానాన్ని తీరస్కరించడమైనది.

Now, the House is adjourned for tea break.

(The House then adjourned at 10.25 a.m.)

ఉ.11.50

(తేనేటి విరామానంతరం సభ తిరిగి ఉ.గం.11.52నిమిషాలకు ప్రారంభమయింది.)

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): Now, Discussion on Budget. ఏలూరి సాంబశివ రావుగారు.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): థాంక్యూ సర్. గౌరవ ఆర్థిక మంత్రిగారు నిన్న బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టారు. ఈ వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి ఇది చివరి బడ్జెట్. ఎన్నికలకు ముందు రకరకాల హామీలు ఇచ్చి అధికారంలోకి వచ్చిన వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం ఈ నాలుగు సంవత్సరాల్లో అంకెల గారడీతో ప్రజలను మభ్య పెడుతూ వచ్చింది. అయితే ప్రజలు వెయిట్ చేశారు. చిట్టచివరి బడ్జెట్ లో అయినా సరే పేదవాడికి, సామాన్యుడికి న్యాయం జరుగుతుందేమోనని ఆశించారు. అయితే, బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ గారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బడ్జెట్ రాష్ట్ర ప్రజలందరినీ తప్పుదారి పట్టించే విధంగా, వారి ఆశలు, ఆకాంక్షలకు ఏమాత్రం సంబంధం లేకుండా, అంకెల గారడీ తప్ప పేదవాడికి ఒరిగేదేమీ లేకుండా, కేవలం ఆదాయాన్ని ఎక్కువ చూపించి, కేటాయింపులు ఎక్కువ చేసి, ఖర్చు తక్కువ పెడుతూ, ప్రజల్ని మభ్య పెడుతూ ఈ బడ్జెట్ రూపకల్పన చేశారు. లెక్కల్లో ఎక్కడా పారదర్శకత లేదు. ప్రభుత్వానికి స్పష్టత లేదు. ఒక అవగాహన లేదు. ఈ రాష్ట్ర పరిస్థితుల మీద గాని, రాష్ట్ర ఇబ్బందులు, ప్రజానీకం పడుతున్న సమస్యల మీద ఏమాత్రం అవగాహన లేకుండా ఈ బడ్జెట్ రూపకల్పన చేశారు. చాలా దారుణమైన పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో ఉంది. ఖర్చులు లేకపోయినా కేటాయింపులు చూపించాలి, ప్రతిపాదనల్లో ప్రగల్భాలు కనిపించాలి, కేటాయింపుల్లో అంకెలు రంకెలు వేయాలి, ప్రజలను భ్రమల్లోకి నెట్టాలి, ఈ రాష్ట్రాన్ని అప్పుల ఊబిలోకి నెట్టాలనే రీతిలో ఫాన్సీ నంబర్లతో రూ.2లక్షల 79వేల 279కోట్లు. 279, 279.. ఫాన్సీ నంబర్ల మీద ఉన్న దృష్టి పేదల సమస్యల మీద ఈ ప్రభుత్వానికి లేదనేది స్పష్టంగా ఈ బడ్జెట్ లోపలికి వెళితే తెలుస్తుంది సర్.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఒక సామాన్యుడికి, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న బడుగు, బలహీనవర్గాలకు, ముస్లిం, మైనారిటీ సోదరులకు, దళిత పేద వర్గాలకు, రైతులకు, రైతు కూలీలకు, మహిళలకు, యువతకు ఒక భరోసాను ఇవ్వాలన్న బడ్జెట్ భవిష్యత్తు మీద ఒక నమ్మకాన్ని, ఆశను, ప్రేరణను కల్పించాల్సిన బడ్జెట్ ఈ రోజు నిరాశ, నిస్సృహలలోకి రాష్ట్ర ప్రజలను నెట్టేసింది సర్. కేవలం అప్పులు తప్ప ఆదాయం లేని బడ్జెట్ గా ఇది చరిత్రలో మిగిలిపోయే విధంగా ఉంది సర్. బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ గారు చాలా కష్టపడ్డారు. ఎందుకంటే, వాస్తవానికి దగ్గరగా పెడితేనేమో ముఖ్యమంత్రిగారు ఒప్పుకోరు. వాస్తవాలు చెప్పకపోతే భవిష్యత్తులో ప్రజలు బాధపడతారు, ఇబ్బందిపడతారు. కానీ ఆయన కష్టపడి రకరకాలుగా తీసుకొచ్చారు. వీటన్నింటినీ ఒకసారి చూస్తే, మొత్తం బడ్జెట్ రూ.2లక్షల 75వేల275కోట్లు ఈ ప్రభుత్వం ప్రవేశపెడితే, ఇందులో రాష్ట్రానికి వచ్చే ఆదాయం, అలాగే ప్రభుత్వ కేటాయింపులు, అందులో ఖర్చులు, అన్నీ కూడా వాస్తవానికి దూరంగా ఉన్నాయి. దాదాపు రూ.1లక్ష 2వేల 651కోట్లు రాష్ట్రానికి సంబంధించిన ఆదాయం వస్తుందని చెప్పి ఈ ప్రభుత్వం పేర్కొంది. దాంట్లో స్టేట్ జీఎస్ టీ రూ.34,249కోట్లు, సేల్స్ ట్యాక్స్, వ్యాట్, పెట్రోలు, లిక్విడ్ వీటిమీద వేసే రూ.25,402కోట్లు, అదే విధంగా స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజులు రూ.12,000కోట్లు, ట్యాక్సెస్ ఆన్ వెహికల్స్ రూ.7,000కోట్లు, ఎక్సైజ్ ఇనకం కింద రూ.18,000కోట్లు, అలాగే విద్యుత్ కు సంబంధించి ట్యాక్స్ అండ్ డ్యూటీస్ రూ.5,096కోట్లు. గత బడ్జెట్ లో రూ.91,000కోట్లు స్టేట్ ఓన్ల ట్యాక్స్ కింద ప్రభుత్వం చూపింది. కానీ, వాస్తవంగా 2022-23లో రివెన్యూ ఎస్టిమేట్స్ ప్రకారం కేవలం రూ.84,389కోట్లు మాత్రమే వచ్చింది. అయినా సరే, ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో రూ.1,02,651కోట్లు చూపించారు. అంటే, 22శాతం అధికంగా రాష్ట్ర ఆదాయం పెరుగుతుందని ఈ ప్రభుత్వం చెబుతోంది. ఏమి ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్ చేశారు, ఏమి మౌలిక సదుపాయాలు డెవలప్ చేశారు, ఆదాయాన్ని పెంచే ఏ పరిస్థితులు ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నాయని చెప్పి 22శాతం ఆదాయాన్ని ఈ ప్రభుత్వం ఎక్కువగా చూపించినదేది ప్రజలు ఒక్కసారి గమనించాలి. ఈ సందర్భంగా నేను చెప్పేదేమంటే ఈ ప్రభుత్వం కేవలం మద్యం మీద వచ్చే ఆదాయం, పెట్రోలు, డీజిల్ మీద వేసే వ్యాట్ మీద వచ్చే ఆదాయం, అలాగే మద్యం మీద ఎక్సైజ్ తోపాటు వేసే వ్యాట్ తో కలిపి దాదాపు రూ.50,000కోట్లు, అలాగే ఎలక్ట్రిసిటీ వన్నుల మీద రూ.5,000కోట్లు, మొత్తం కలిపి సుమారుగా రూ.48,000కోట్ల నుంచి రూ.50,000కోట్ల ఆదాయం కేవలం ప్రజల ముక్కు పిండి, వారిని ఇబ్బంది పెట్టి వసూలు చేసే ఆదాయం మీద ఈ ప్రభుత్వం ఈ అంకెల గారడీని తయారుచేసింది.

మద్యపాన నిషేధం అని చెప్పారు. అంచెలవారీగా మద్యపాన నిషేధం అన్నారు. మొదటి సంతకంతోనే బెల్టు షాపులు రద్దు అన్నారు. కానీ ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ప్రతి సందులో, గొందులో ఈ రోజు మొబైల్ బెల్టు షాపులు నడుస్తున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే మద్యం వ్యాపారంలోకి నేరుగా దిగింది. ఈ రోజు ప్రజల రక్త మాంసాన్ని పీల్చి పిప్పి చేస్తున్న మద్యం ద్వారా వచ్చే ఆదాయం మీద ఈ ప్రభుత్వం పథకాలు తయారుచేస్తోంది. ఈ ప్రభుత్వం మనుగడ వాటిమీద ఆధారపడి ఉంది. ఇది చాలా బాధాకరమైన విషయం. సిగ్గుతో తల వంచుకోవాల్సిన విషయం. ఎందుకంటే, మద్యపాన నిషేధం చేస్తామని చెప్పి రాబోయే 25 సంవత్సరాల మద్యం మీద వచ్చే ఆదాయంతో ఈ రోజు అప్పులు చేస్తున్నారు. దాదాపు రూ.40,000 కోట్లు నుంచి రూ.50,000 కోట్లు అప్పులు తీసుకొచ్చారని చెబుతున్నారు. ఎక్కడా కూడా వాటికి లెక్కలు లేవు. పొంతన లేని సమాధానాలు ఇస్తున్నారు. ఒక ట్రాన్స్ పరెంట్ సిస్టం లేకుండా వ్యవస్థను పూర్తిగా భ్రష్టు పట్టించారు. ఈ రోజు మద్యం ఫల్ల కొన్ని లక్షల కుటుంబాలు రోడ్డున పడ్డాయి. కొన్ని వేల మంది ఈ రోజు అనారోగ్యం బారిన పడి పూర్తి స్థాయిలో దెబ్బతిన్నారు. మొత్తం రోడ్డున పడుతున్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో 5వ సంవత్సరం, అంటే ఎన్నికల సంవత్సరం. అంటే, ఈ బడ్జెట్ అయిపోయే సమయానికి మళ్ళీ ఎన్నికలు వస్తాయి.

మ.12.00

అలాంటి పరిస్థితుల్లో దశల వారీగా మద్యపాన నిషేధం చేస్తాం, కేవలం మద్యాన్ని ఫైవ్ స్టార్ హోటల్స్ కే పరిమితం చేస్తామని ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు, అలాగే అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ముఖ్యమంత్రి గారు పలు సందర్భాల్లో చెప్పారు. కాబట్టి అవన్నీ కూడా ప్రజలను మభ్య పెట్టడానికి ఇచ్చిన వాగ్దానాలు. ఈ బడ్జెట్ చూస్తే కేవలం మద్యం మీద ఆదాయం తోనే ప్రభుత్వం నడిపించాలనుకుంటున్నారు. వీటితోపాటు రూ.5000 కోట్ల ఎలక్ట్రిసిటీ మీద కూడా ట్యాక్స్ వేశారు. అలాగే ఈరోజు సామాన్యుడికి పెనుభారంగా మారిన పెట్రోల్, డీజిల్ మీద కూడా వ్యాట్ వెయ్యడం ద్వారా విపరీతంగా రేట్లు పెరిగాయి. దాని వల్ల మిగతా సెక్టార్లపై ఆ ఇంపాక్ట్ పడుతోంది. అది కూడా వీరికి ఆదాయ వనరుగా మారింది. ఇది ఒకవైపు ఆదాయం కోసం ప్రభుత్వం ఆధారపడిన విధానమైతే, రెండవవైపు వచ్చిన డబ్బును రూ.2,79,279 కోట్లలో కేవలం రెవెన్యూ వ్యయం క్రింద దాదాపు రూ.2,28,541 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నాం అని చెబుతున్నారు. రెవెన్యూ వ్యయం అంటే కేవలం సాలరీస్, పెన్షన్స్ లేకపోతే ఇంటరెస్టులు, గ్రాంట్లు ఇతర సబ్సిడీలకు ఇచ్చేది. వీటిద్వారా ఎటువంటి ప్రాడక్టివిటీ పెరిగే అవకాశం లేదు. కేవలం సిస్టం రన్ కావడానికి దాదాపు బడ్జెట్లో మ్యాగ్నిమమ్ పోర్షన్ రూ. 2,28,541 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నారు. కేవలం మనం తీసుకున్న అప్పులకు వడ్డీలు కట్టడానికి, శాలరీస్, పెన్షన్స్ వీటికే ఖర్చు పెడితే మూలధన వ్యయం (capital outlay) కింద ఖర్చు పెట్టడానికి అవకాశం తగ్గిపోతోంది. అది

కూడా రూ.31,061కోట్లు మూలధన వ్యయం కింద చూపెట్టారు. అయితే గత నాలుగు సంవత్సరాల నరళి చూసినట్లైతే మూలధనవ్యయం బడ్జెట్లో కేటాయిస్తామన్నారు కానీ ఏదైతే ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్మెంట్ కోసం రోడ్లు, బిల్డింగులు, స్కూల్స్ డెవలప్మెంట్, ప్రాజెక్ట్లు కానీ ఇతరత్రా ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్మెంట్కు ఖర్చు పెడతామని చెబుతున్న ఈ రూ.30 వేల కోట్లు వాస్తవానికి దూరంగా ఉందని గత నాలుగు సంవత్సరాల ఖర్చు చూస్తే మనకు తెలుస్తుంది.

గత సంవత్సరం చూస్తే దాదాపు 2022-23సంవత్సరంలో రూ.30,680కోట్లు బడ్జెట్లో మూలధన వ్యయం కింద చూపెట్టారు. కానీ వాస్తవంగా ఖర్చు పెట్టింది రూ.16,847కోట్లు మాత్రమే. అంటే బడ్జెట్లో కేటాయించిన దాంట్లో ఖర్చు పెట్టింది కేవలం 45శాతం మాత్రమే. అలాగే మరొకసారి మోసం చెయ్యడానికి సుమారు రూ.30,000కోట్లు మళ్ళీ చూపిస్తున్నారు. ఇది కూడా వాస్తవ పరిస్థితి లేదు. వీటితోపాటు మనం గమనించాల్సింది ఏమిటంటే కేవలం గొప్ప, గొప్ప నెంబర్లు పెట్టుకుని ఇక్కడ గట్టిగా చప్పట్లు కొట్టుకుంటే జనాలకు వచ్చే ప్రయోజనం ఏమీ లేదు సార్. గతంలో నాలుగు సంవత్సరాలు ఈ ప్రభుత్వం ఏ రంగానికి ఎంత కేటాయించింది, అందులో ఎంత ఖర్చు పెట్టింది అని ఒకసారి చూస్తే ఒకటి రెండు రంగాల గురించి చెబుతాను. నీటిపారుదల, వరద నివారణ దీనిమీద గత నాలుగు సంవత్సరాలు రూ.61,573కోట్లు బడ్జెట్లో అంచనాల కింద రూపొందిస్తే అందులో ఖర్చు పెట్టింది కేవలం రూ.19,199కోట్లు అంటే 31శాతం. ఇలా అన్ని శాఖలలో కూడా పూర్తి స్థాయిలో కేటాయింపులు గొప్పగా ఉంటున్నాయి కానీ ఖర్చు పెట్టేది తక్కువగా ఉంది. ఉదాహరణకు మా ప్రకాశం జిల్లాకు సంబంధించిన వెలిగొండ ప్రాజెక్టు. ఈ వెలిగొండ ప్రాజెక్టు ప్రకాశం జిల్లా పశ్చిమ ప్రాంత ప్రజల కల. అక్కడ లక్షలమంది ప్రజలు ఎదురు చూస్తున్నారు. అయితే ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన దగ్గర నుంచి 2019 నుంచి 2023 వరకు ప్రతి సంవత్సరం ఏదో ఒక తేదీ ఇస్తోంది. బడ్జెట్లో డబ్బులు కేటాయిస్తున్నారు. కానీ ఖర్చు మాత్రం పెట్టడం లేదు. తారీఖులు మారుతున్నాయి. రైతులకు ఏ మాత్రం ఉపయోగ పడే పరిస్థితి లేదు. ఒకసారి చూసినట్లైతే 2021-22 సంవత్సరంలో రూ.1559కోట్లు బడ్జెట్లో పొందుపరిచారు. దాంట్లో రూ.179కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. 2022-23సంవత్సరంలో బడ్జెట్లో రూ. 850కోట్లు పెడితే కేవలం రూ.250కోట్లు మాత్రమే అందులో ఖర్చు పెట్టారు. ఆ రూ.250కోట్లలో కూడా రూ.100కోట్లు ప్రాజెక్టుకు ఖర్చు పెట్టి మిగతాదంతా కూడా ఆర్.ఆర్ ప్యాకేజీలో ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్మెంట్కు ఖర్చు పెట్టారు. 2023-24సంవత్సరం బడ్జెట్లో రూ.100కోట్లు పెట్టారు. ఇది ఏ మాత్రం ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తవడానికి ఉపయోగపడదు. ఈ విషయం ఎందుకు చెబుతున్నానంటే కేవలం పుస్తకాల్లో కేటాయించినంత మాత్రాన ఫీల్డ్లో ఇంప్లిమెంట్ కాకపోతే ప్రజలకు ఒనగూరేది ఏమీ లేదు. అలాగే 2021 ఫిబ్రవరిలో నిర్వాసితులకు రూ.1300కోట్లు చెల్లిస్తామని

గవర్నమెంట్ జీవో కూడా ఇచ్చింది. కానీ దాంట్లో ఇంతవరకు చిల్లిగవ్వ వంద రూపాయలు కూడా ఏ నిర్వాసితునికి ఇచ్చిన పాపాన పోలేదు.

అలాగే existing projects. ఈ ప్రభుత్వం ఏ ఒక్క కొత్త ప్రాజెక్టుని మొదలు పెట్టింది కానీ, పూర్తి చేసింది కానీ ఈ నాలుగు సంవత్సరాలలో లేకపోగా existing projects నిర్వహణకు కూడా డబ్బులు ఇవ్వకపోవడం వలన ఈరోజు ఫీల్డ్ లో కనీసం గేట్లకు గ్రీజు పెట్టే పరిస్థితి కూడా లేదు. అందుకే గుండ్లకమ్మ ప్రాజెక్ట్ చూస్తే ఆ ప్రాజెక్ట్ కి మూడు గేట్లు కొట్టుకుపోయి దాదాపు ఏడు నెలలు అవుతోంది. ఇంతవరకు మరమ్మతులు చేసిన దాఖలాలు లేవు. మిగతా పది గేట్లు పైగా కూడా డ్యామేజ్ అయి ఉన్నాయి. ఈ సంవత్సరం ఎలాగో అక్కడి రైతాంగం నష్టపోయింది. రాబోయే సంవత్సరం నష్టపోయే పరిస్థితి ఉంది. దానికోసం బడ్జెట్లో పెద్ద కేటాయింపులు కూడా జరగలేదు.

అలాగే ఈ రోజు పరుచూరి నియోజకవర్గానికి సంబంధించి గుంటూరు ఛానల్ ఎక్స్టెన్షన్ గతంలో ఉన్న తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రూ.275కోట్లతో టెండర్లు పిలిచి వాటన్నింటినీ రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి చెయ్యాలని ప్రణాళికతో ముందుకుపోతే, ఈ నాలుగు సంవత్సరాలలో కనీసం దాని ఊసెత్తిన పాపాన కూడా పోలేదు. ఎక్కడా కూడా దానిని మెన్జన్ చెయ్యలేదు. బడ్జెట్లో ఒక్క రూపాయి కూడా కేటాయించలేదు. ఈ రకంగా ఎక్కడా కూడా ఇరిగేషన్ కు న్యాయం చేసిన పరిస్థితి లేదు. మొత్తం మీద ఈ మూడు సంవత్సరాలలో ఈ సంవత్సరం కూడా కలిపి జనవరి వరకు చూస్తే కేవలం రూ.19,199కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. కానీ బడ్జెట్లో మాత్రం రూ.61,573కోట్లు కేటాయించారు. ఈరకంగా ఎవరిని మోసం చెయ్యడానికి, ఎవరిని తప్పుదారి పట్టించడానికి ఈ రకమైన అంకెల గారడీ చేస్తున్నారని చెప్పి నేను మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

అలాగే రోడ్లు ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కూడా. పెద్దయెత్తున రోడ్లు అన్ని దెబ్బతిన్నాయి. ఈరోజు ప్రజలు రోడ్ల మీదకు వెళ్లి నరకయాతన అనుభవిస్తున్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో కేవలం రూ.42,555కోట్లు గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా కేటాయిస్తే అందులో రూ.19,721 కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు. దాదాపు ఇది 46శాతం. అలాగే మెడికల్ అండ్ హెల్త్ లో కూడా రూ.53,621కోట్లు ఈ ప్రభుత్వం అంచనాలు రూపొందిస్తే కేవలం రూ.30,422 కోట్లే ఖర్చు పెట్టారు. అలాగే ఆర్డబ్ల్యుఎస్ లో రూ.10,903కోట్లు అంచనాలు ఉంటే దాంట్లో రూ.4,700కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. ఇది 43 శాతం. ఈ ప్రభుత్వం చాలా గొప్పలు చెప్పుకుంటోంది. హౌసింగ్ స్కీమ్ కి ఈ నాలుగు సంవత్సరాలలో బడ్జెట్లో మాత్రం రూ.23,107కోట్లు చూపెట్టారు. కానీ ఖర్చు పెట్టింది మాత్రం కేవలం రూ.5,895కోట్లు. అంటే 25శాతం మాత్రమే. అంటే ఇవన్నీ కూడా ఉదాహరణకు మనం చెప్పుకున్నాం. వివరాల్లోకి వెళ్లే పరిస్థితి కూడా లేదు.

మ.12.10 & మ.12.20

ఎందుకంటే దానికి సంబంధించిన కొంత సమాచారం కూడా ఇవ్వలేదు. అలాగే వాటికి సంబంధించి ప్రభుత్వం చేసే అప్పుల గురించి ప్రస్తావించుకోవాలి. వాటిలో ఈ సంవత్సరం రూ.72వేల కోట్లు కొత్తగా అప్పు తీసుకురావడానికి ప్రభుత్వం ప్రపోజర్స్ పెట్టింది. గత సంవత్సరం 2022-23లో రూ.64,816కోట్లు ప్రపోజర్స్ పెట్టి రూ.64,978కోట్లు అప్పు తీసుకువచ్చారు. ఇదొక్కటి మాత్రం భాగా చేస్తున్నారు. మిగతావన్నీ అంచనాలకు ఖర్చు పెట్టినదానికి చాలా వ్యత్యాసం ఉంది. ఆ విధంగా వ్యత్యాసం ఉంటే ప్రభుత్వం అప్పు చేయడంలో మాత్రం నూటికి నూరు శాతం అచీవ్మెంట్ కనబడుతుంది. కేవలం కార్పొరేషన్ల పేరుతో బడ్జెట్ లో చూపించకుండా వేల కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వం అప్పు చేస్తోంది.

అధ్యక్షా, శాసనసభ అంటే పవిత్రమైన దేవాలయం. ఈ దేవాలయంలో ఒక చట్టం ప్రకారం, ఒక పద్ధతి ప్రకారం పర్మిషన్స్ ఉంటాయి. ఒక రూపాయి ఖర్చు పెట్టాలన్నా ప్రభుత్వం శాసనమండలి ఆమోదం తీసుకోవాలి. కానీ ప్రభుత్వం దొడ్డిదారిన అప్పులు చేస్తోంది. చట్టాలు చేసే శాసనమండలికి ఎటువంటి సమాచారం అందించకుండా వేల కోట్ల రూపాయలు కార్పొరేషన్ల పేరుతో ప్రభుత్వం అప్పులు చేస్తోంది. అన్నింటినీ ప్రజలు గమనిస్తున్నారు. వాటితోపాటు ప్రభుత్వం చెల్లించాల్సిన బకాయిలు ఉన్నాయి. మాకున్న సమాచారం ప్రకారం ప్రభుత్వం దాదాపు రూ.1.90వేల కోట్లు బకాయిపడింది. అప్పు కాకుండా ఎవ్వరికైనాసరే బకాయి పడిన మొత్తం ఆ విధంగా ఉంది. అందులో కాంట్రాక్టర్లకు చేసిన పనికి చెల్లించవలసిన బిల్లుల మొత్తం, కార్యాలయాల నిర్వహణకు గానూ స్టేషనరీ ఇతరత్రా వస్తువుల కొనుగోలు నిమిత్తం పడిన బకాయిలన్నీ కలిపి సుమారు రూ.1.90వేల కోట్లు ఉంది. మార్చి చివరి నాటికి బకాయిలు చెల్లించాల్సి ఉన్నప్పటికీ చెల్లించడం లేదు. దానికి తోడు ప్రభుత్వం ఒక దుర్మార్గపు చర్య చేస్తోంది. మార్చి చివర్లో పెండింగ్ లో ఉన్న చెల్లింపు బిల్లులన్నింటినీ వెనక్కు పంపుతోంది. తీరా బడ్జెట్ లో చూపించేప్పటికీ తక్కువ మొత్తం బకాయి ఉన్నట్లుగా ప్రభుత్వం చూపిస్తుంది. బకాయి ఉన్న రూ.1.90వేల కోట్లు కనుక చెల్లింపులు జరిపినట్లైతే వచ్చే సంవత్సరం ప్రభుత్వం తీసుకురాబోతున్న అప్పుతో పాటు ఆదాయాన్ని కలిపినా అవి ఏ మూలకు సరిపోవు. తదుపరి ప్రభుత్వం వద్ద చిల్లిగవ్వ కూడా ఉండని పరిస్థితి దాపురిస్తుంది. ప్రభుత్వం వాస్తవాలను మభ్యపెడుతోంది. బకాయి బిల్లుల చెల్లింపు విషయంలో దాదాపు రెండు లక్షలకు పైగా కేసులు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా కోర్టులో నమోదయ్యాయి. ప్రభుత్వం డబ్బు చెల్లించడం లేదనే కారణంగా కాంట్రాక్టర్లు కోర్టులను ఆశ్రయించారని మాకు సమాచారం ఉంది. ఆ విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం వైపు నుంచి స్పష్టత లేదు.

గతంలో మేము వివిధ సందర్భాల్లో శాసనసభలో ప్రశ్నించినప్పటికీ సరైన సమాచారాన్ని ప్రభుత్వం అందించ లేదు. సమాచార హక్కు చట్టం క్రింద తాము వివిధ రూపాల్లో ప్రయత్నం చేసినప్పటికీ పూర్తి వివరాలను ప్రభుత్వం అందించడం లేదు. ఈరోజున ఉన్న రూ.1.90వేల కోట్ల బకాయిలను ఎట్టి పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వం రాబోయే రోజుల్లో చెల్లించకపోతే ప్రభుత్వానికి ఆర్థిక క్రమశిక్షణ లేకపోవడం వల్ల దారుణమైన పరిస్థితి ఎదురయ్యే ప్రమాదం ఉంది. అందుకే గతంలో సీఎఫ్ఎంఎస్ సిస్టమ్ ద్వారా ఎప్పటికప్పుడు ట్రాన్సాక్షన్స్ వ్యవస్థను గత తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం చేపట్టింది. తద్వారా ప్రభుత్వానికి వచ్చే ఆదాయం ఎంత, ఖర్చెంత, పెండింగ్ బిల్లులు ఏ మేరకు నిల్వలో ఉన్నాయనే వివరాలన్నీ సీఎఫ్ఎంఎస్ లో పొందుపర్చబడేవి. వాటిని బట్టి ప్రణాళికను తయారుచేసుకునే అవకాశం ప్రభుత్వానికి ఉండేది. కానీ సీఎఫ్ఎంఎస్ వ్యవస్థను ప్రభుత్వం పూర్తిగా నిర్వీర్యం చేసింది. సీఎఫ్ఎంఎస్ వ్యవస్థను మాన్యువల్ గా మార్చి వారికి అనుకూలంగా ఉన్న బిల్లులకు సంబంధించిన పేమెంట్లను మాత్రమే చేస్తున్నారు. అందుకే ఈరోజు ప్రభుత్వం ఒక టెండర్ పిలిస్తే ఏ ఒక్క కాంట్రాక్టర్ కూడా ముందుకు రావడంలేదు. రెండు, మూడు, నాలుగు పర్యాయాలు టెండర్లు పిలిచినప్పటికీ ఏ కాంట్రాక్టర్ పార్టిసిపేట్ చేసేందుకు ధైర్యం చేయడం లేదు. ఉదాహరణకు ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన ఇరిగేషన్ శాఖలో టెండర్ డాక్యుమెంట్ లోనే పేమెంట్ మేము చేయకపోతే మీరు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా కోర్టును ఆశ్రయించే అధికారంలేదు, అందుకు సిద్ధంగా ఉంటేనే టెండర్లు వేయండిని చెప్పిన పరిస్థితిని మనం చూశాం.

అధ్యక్షా, ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రతి నెల మొదటి తారీఖు జీతాల కోసం ఎదురుచూస్తున్నారు. ఒకటవ తారీఖు వస్తే, ఇంటి అద్దె కట్టాలి, కరెంటు బిల్లు చెల్లించాలి, పిల్లల స్కూల్ ఫీజు కట్టాలి, పాలవాడికి డబ్బు ఇవ్వాలి, పేవర్ బిల్లు చెల్లించాలని ఎదురుచూస్తుంటారు. కానీ ప్రతి నెల 15వ తారీఖు వరకు ప్రభుత్వోద్యోగులకు సక్రమంగా జీతాలు అందడం లేదు. ఉద్యోగులకు ఎప్పుడు జీతాలు వస్తాయో తెలియని పరిస్థితి దాపురించింది. నిన్న ఒక మంత్రి గారు బాధ్యతలేకుండా ఎప్పుడో ఒకప్పుడు జీతాలు ఇస్తున్నాం కదా, ఒకటవ తారీఖునే జీతాలు ఇవ్వాలని చట్టంలో ఎక్కడైనా ఉందా అని ఆయన మాట్లాడిన పరిస్థితిని మనం చూశాం. బాధ్యత లేకుండా ప్రవర్తిస్తున్నారు.

అధ్యక్షా, ఈరోజు అనంతపురం జిల్లాకు చెందిన ఆర్డబ్ల్యూఎస్ శాఖ ఉద్యోగులు జీతాలు చెల్లించలేదనే కారణంగా నమ్మే చేస్తున్నారు. ప్రజానీకానికి నీటి సరఫరాను అందించకుండా వాళ్లంతా నమ్మేలోకి వెళ్లారు. అలాగే ఉద్యోగులకు సంబంధించిన జిపిఎఫ్ లో దాచుకున్న డబ్బులు, ఇప్పుడున్న పెన్షన్ స్కీమ్ లో ఉద్యోగులు జమ చేసుకున్న డబ్బులు రావడంలేదు. ఉద్యోగుల ఇండ్లలో జరిగే శుభకార్యాల కోసమో, వైద్య ఖర్చుల కోసమో, పిల్లవాడి చదువుల కోసమో ఉద్యోగులు దాచుకున్న

సొమ్మును ఇవ్వమని దరఖాస్తు చేసి ఇప్పటికి సంవత్సరం, రెండు సంవత్సరాలైనప్పటికీ సొమ్ము విడుదల చేసే పరిస్థితి లేదు. చివరకు ఉద్యోగస్తులు దాచుకున్న సొమ్మును కూడా ప్రభుత్వం వాడుకుని తద్వారా నిధులను పక్కదారి పట్టించింది. పెళ్లి ఖర్చుల నిమిత్తం ఉద్యోగులు అస్తై చేస్తే, పెళ్లి జరిగి పిల్లలు పుట్టిన తరువాత కూతురు ఇంటికి వచ్చినా డబ్బులు మాత్రం రావడంలేదు. ఇలాంటి దారుణమైన పరిస్థితి రాష్ట్రంలో ఉంది. అలాగే ఉద్యోగస్తులకు సంబంధించిన సరెండర్ లీప్స్ బకాయిలతో పాటు ఇతరత్రా పెండింగ్ లో ఉన్న బిల్లులు కూడా చెల్లింపులకు నోచుకోలేదు. ప్రతి ఉద్యోగికి ప్రభుత్వం రూ.లక్ష నుంచి నాలుగైదు లక్షల వరకు బకాయిపడింది. ఎప్పుడైతే ఉద్యోగులు క్లెయిమ్ కోసం అస్తై చేసుకుంటారో అప్పటి నుంచే TDS (Tax Deducted at Source) క్రింద జీతంలో ప్రభుత్వం deduct చేస్తుంది కానీ పేమెంట్ మాత్రం చేయడంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): వైండ్ అప్ చేయండి.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): సార్, ఇదేమిటి?

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): మీ పార్టీకి కేటాయించిన సమయం 17 నిమిషాలు. కానీ అంతకంటే ఎక్కువ సమయం మాట్లాడారు.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): సార్, ఇది చాలా అన్యాయం. ఇంపార్టెంట్ సబ్జెక్ట్ సార్. ఎప్పుడూ అవకాశం రావడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): వైండ్ అప్ చేయండి, ప్లీజ్.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): సార్, ఈరోజు రాష్ట్రం చాలా ఇబ్బందుల్లో ఉంది. జనాలు అప్పుల్లో ఉన్నారు. ఎందుకంటే ఇటీవల ఒక సర్వే వచ్చింది. నేషనల్ శాంపిల్ సర్వే ప్రకారం మన రాష్ట్రంలో లక్ష జనాభాకు గాను 46వేల మంది ప్రజలు అప్పుల ఊబిలో ఉన్నారు. అలాంటి పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది? సరైన ఉపాధి, ఉద్యోగావకాశాలు ఉండి రాష్ట్ర ఆదాయం పెంచడంలో వాళ్లను భాగస్వాములుగా చేస్తే యువతకు వాళ్ల కాళ్ల మీద వాళ్లు నిలబడే అవకాశం ఉంటుంది. దాదాపు 56-57 కార్పొరేషన్లను ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసింది కానీ ఒక రూపాయి కూడా ఆయా కార్పొరేషన్ల నిర్వహణకు కేటాయించలేదు. ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ, కాపు, ముస్లిమ్ కులాల్లో ఉన్న యువతకు ఉపాధి, ఉద్యోగావకాశాలు లేకపోవడం వల్ల యువత నిర్వీర్యమైంది. ముఖ్యంగా 18 సంవత్సరాలు పైబడిన వ్యక్తులు మన రాష్ట్రంలో లక్ష జనాభాకు 48 వేల మంది అప్పుల ఊబిలో ఉన్నారు. ఇండియాను యావరేజీగా చూసుకుంటే లక్షకు 17 వేల మంది మాత్రమే అప్పుల ఊబిలో ఉండగా మన రాష్ట్రంలో పరిస్థితి అందుకు భిన్నంగా ఉంది.

కానీ, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు భారతదేశంలోని మొత్తం ముఖ్యమంత్రులకన్నా కూడా అత్యధిక సంపాదన, ఎక్కువ ఆస్తి ఉన్న ముఖ్యమంత్రిగా ఆయన ఎన్నికల అఫిడవిట్ ను చూస్తే తెలుస్తుంది. మొత్తం భారతదేశంలోని అందరూ ముఖ్యమంత్రుల ఆస్తులను కలిపినా కూడా మన ముఖ్యమంత్రిగారికి ఉన్న ఆస్తి అంత లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): మీరు సబ్జెక్ట్ మీద మాట్లాడండి. మీరు ముఖ్యమంత్రి గారి ఆస్తుల గురించి మాట్లాడితే, వాళ్లు కూడా చంద్రబాబు నాయుడు గారి ఆస్తుల మీద మాట్లాడతారు.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): తప్పేమి ఉంది, మాట్లాడమనండి, సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): బడ్జెట్ మీద మాట్లాడండి. వైండ్ అప్ చేయండి.

(సర్వశ్రీ కె. అచ్చెన్నాయుడు, డా.డోల శ్రీబాలవీరాంజనేయ స్వామి, గద్దె రామ్మోహన్, వెలగపూడి రామకృష్ణ బాబు తదితరులు వారి స్థానాల్లో నిలబడి మాట్లాడేందుకు సమయం ఇవ్వాలని కోరారు)

దయచేసి కూర్చోండి. సాంబశివరావు గారూ, మీ ప్రసంగాన్ని త్వరగా ముగించండి.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): సార్....

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH) (MINISTER FOR FINANCE, PLANNING, COMMERCIAL TAXES, SKILL DEVELOPMENT, TRAINING AND LEGISLATIVE AFFAIRS): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఇప్పుడు మాట్లాడుతున్న అంశాలనన్నింటినీ మేము నోట్ చేసుకుంటున్నాం. ఎక్కడా ఏమి disturbance లేదు. వాళ్లకు ఏమి అవసరం? ముఖ్యమంత్రి గారి ఆస్తి, ఇంకొకరి ఆస్తి గురించి వాళ్లకు అవసరంలేదు. ఆ విధంగా పర్సనల్ కామెంట్స్ తో ప్రసంగాన్ని మొదలుపెడతారు, మళ్ళీ తిరిగి వాళ్లకే తగులుతుంది, వాళ్లే మళ్ళీ బాధ పడతారు. వాళ్లకు అదే పని.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): సాంబశివరావు గారు త్వరగా క్లోజ్ చేయాలి.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): సార్, నా ఉద్దేశం వేరే కాదు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మంచిగా ఉంటే తప్పులేదు. మన రాష్ట్రానికి మంచి చేకూరుతుంది. కానీ రాష్ట్రంలోని ప్రజలు అప్పుల ఊబిలో చిక్కుకుపోయి ఉన్నారని చెప్పడమే నా ఉద్దేశం. అలాంటప్పుడు వాళ్లను ఆర్థికంగా పైకి తీసుకురావలసిన బాధ్యత, యువతకు ఉపాధి, ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది. దాన్ని గుర్తు చేస్తూ ఆ విషయం చెప్పాను.

మనం శాసనసభలో బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టుకుంటున్నాం. బడ్జెట్ పైన మనం చర్చించుకుంటున్నామనే విషయాలను ప్రసార మాధ్యమాల ద్వారా ప్రజలు తిలకిస్తున్నారు. ఎన్నికల సమయంలో వాళ్లు ప్రజలకు చాలా హామీలిచ్చారు. హామీలు ఎప్పుడు నెరవేరుతాయో అని ప్రజానీకం ఎదురుచూస్తోంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): అందుకే మీరు నిన్న ప్రభుత్వం బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టే సమయంలో బయటకు పోయారా? ప్రజలు చూస్తున్నారనే మీరు బయటకు పోయినారా?

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): మీరే మమ్మల్ని సస్పెండ్ చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): బడ్జెట్ పైన పార్టీసిపేట్ చేయాలి.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): నిన్న, మొన్న మీరు మమ్మల్ని సస్పెండ్ చేయబట్టే మేం పాల్గొనలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): సాంబశివరావు గారు, మీరు వైండ్ అప్ చేయాలి.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): అధ్యక్షా, బడ్జెట్ ప్రసంగ పాఠంలో లెక్కలతో పాటు చాలా సూక్తులు ఉన్నాయి, విలువల గురించి ఉన్నాయి, విశ్వసనీయత గురించి ఉంది. ప్రభుత్వం కూడా విలువల గురించి, విశ్వసనీయత గురించి మాట్లాడుతుందని మేమంతా భావిస్తున్నాం. ఇలాంటి సందర్భంలో ఎన్నికల సమయంలో వాళ్లు చెప్పిన మాటలను మరొకసారి గుర్తుచేయాలని అనుకుంటున్నాను. సిపిఎస్ఎం అధికారంలోకి వచ్చిన వారం రోజుల లోపు రద్దుచేస్తామని చెప్పారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): మరి కొంత సమయం మా సభ్యుడికి ఇవ్వండి, సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): దయచేసి కూర్చోండి. మీ పార్టీకి ఇచ్చిన సమయం 17 నిమిషాలు. Not 70 minutes, only 17 minutes. According to your party strength, I have given 17 minutes time. Please, sit down.

కోన రఘుపతి గారూ, మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ కోన రఘుపతి (SRI KONA RAGHUPATHI)(బాపట్ల): అధ్యక్షా...

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): రఘుపతి గారూ, దయచేసి కూర్చోండి. సాంబశివరావు గారూ, మీరు దయచేసి వైండ్ అప్ చేయాలి.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): ఇంకొక 25 నిమిషాల సమయం కేటాయించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): కుదరదు, ఇప్పటికే ఎక్కువ సమయం మాట్లాడారు. Only two minutes..

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): సార్, ప్రభుత్వం రూ.2,79,279కోట్లతో బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టింది. అందుకు తగ్గట్టుగా మాట్లాడేందుకు మాకు కనీసం గంట సమయమైనా ఇవ్వకుంటే ఎట్లా?

MR. SPEAKER: No, nothing. Only two minutes....

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): సార్, కనీసం మరో 25 నిమిషాల సమయం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): వీలు కాదు... కోన రఘుపతి గారు, మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ కోన రఘుపతి (SRI KONA RAGHUPATHI): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. దాదాపుగా మూడు సంవత్సరాల తరవాత నాకు ఈ అవకాశం వచ్చింది. బడ్జెట్ మీద మాట్లాడే అవకాశం కల్పించిన మీకు ధన్యవాదాలు.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): సార్, మైక్ ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): మిమ్మల్ని వైండ్ అప్ చేయమన్నాను, కానీ మీరు మీ ఇష్టమొచ్చినట్టుగా చెప్పకుంటు పోతున్నారు. ఇప్పటికే చాలా సమయం ఇచ్చాను. No, further time.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): సార్, ఇరవై నిమిషాలైనా సమయం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): ఇరవై నిమిషాల సమయం ఇచ్చే సమస్య లేదు. ఇవ్వవలసిన దాని కంటే, ఎక్కువ సమయం మీకు ఇచ్చాను. కానీ మీరు సర్వీనియోగం చేసుకోలేదు. చెప్పండి రఘుపతి గారూ..

శ్రీ కోన రఘుపతి (SRI KONA RAGHUPATHI): అధ్యక్షా, చక్కని భావం ఇచ్చే వ్యాఖ్యలతో 2023-24 సంవత్సరానికి బడ్జెట్ ను సభలో ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థిక శాఖామంత్రి బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ గారిని అభినందిస్తూ, Rudyard Kipling గారు రచించిన ప్రసిద్ధ కవిత "If" ను కోట్ చేయడం జరిగింది.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు సర్వశ్రీ డా. డోల శ్రీబాలవీరాంజనేయ స్వామి, కె. అచ్చెన్నాయుడు, పి. జి. వి. ఆర్. నాయుడు, మంతెన రామరాజు, శ్రీమతి ఆదిరెడ్డి భవాని, నిమ్మకాయల చినరాజప్ప, గద్దె రామ్మోహన్ తదితరులు తమ సభ్యుడికి మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వాలని వారి స్థానాల్లో నిల్చిని కోరుతూ సభకు అంతరాయం కల్పించసాగారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR. SPEAKER): మిమ్మల్ని కంక్లూడ్ చేయమనే నేను చెబుతున్నాను. మీరే మరికొంత సమయం ఇవ్వమని పట్టుపడుతున్నారు. కానీ అది కరెక్టు కాదు. రఘుపతి గారూ, మాట్లాడండి.

శ్రీ కోన రఘుపతి (SRI KONA RAGHUPATHI): అధ్యక్షా, రుడ్యార్డ్ కిప్లింగ్ గారి కవిత "If" ను కోట్ చేస్తూ రచించిన కవితను ఒకసారి చదువుతాను.

'మీరు 'విజయం' మరియు 'విఫలం' లు కలిగిన సందర్భాలను ఒకేలా చూడగలిగితే
జన సమూహం మధ్య మాట్లాడుతున్నప్పుడు కూడా మీ ఔన్నత్యం చెక్కుచెదరదు
మీరు రాజుల మధ్య నడిచేటప్పుడు కూడా సామాన్యుడి చేతిని విడువరు
మీరు ప్రతిఒక్కరి హృదయాలలో ఎప్పటికీ నిలిచి ఉంటారు'

- రుడ్యార్డ్ కిప్లింగ్

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR. SPEAKER): రఘుపతి గారూ, ఒక నిమిషం ఉండండి.

సాంబశివరావు గారు, మీరు రెండు నిమిషాల్లో వైండ్ అప్ చేయాల్సి ఉంటుంది. You must conclude.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): సార్, కొంత సమయం ఇవ్వండి.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): సార్, కంక్లూడ్ చేస్తాను, మరి కొంత సమయం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): వీలు పడదు. మీరు కంక్లూడ్ చేయాలి. Don't argue with the Chair. కచ్చితంగా మీరు కంక్లూడ్ చేయాలి.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): సార్, ముఖ్యమంత్రి గారు గతంలో రెండు గంటల సమయం తీసుకుని హౌస్ లో పవర్ పాయింట్ ప్రజంటేషన్ ఇచ్చారు. తెలంగాణ భూభాగం నుంచి గోదావరి జలాలను ఎత్తిపోసి శ్రీశైలం రిజర్వాయర్ కు తీసుకువెళ్లి అక్కడ నుంచి రాష్ట్రం మొత్తం సస్యశ్యామలం చేస్తామని, అందుకు లక్ష కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుందని చెప్పారు. వారు అధికారంలోకి వచ్చి నాలుగు సంవత్సరాలైంది. గతంలో రెండు గంటల సమయం తీసుకుని ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో పవర్ పాయింట్ ప్రజంటేషన్ ఇచ్చారు. ఇంత వరకు దాని ఊసే లేదు. ఆ ప్రాజెక్టు ఏమైంది? దాని గురించి ఏమైనా బడ్జెట్ లో మాట్లాడారా? పోనీ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచనను వెనక్కి తీసుకున్నారా? అలాగే అధికారంలోకి వచ్చిన వారం రోజుల్లోనే సిపిఎస్ రద్దు చేస్తామని వాళ్లు చెప్పారు. 25మంది ఎంపీలను ప్రజలు గెలిపిస్తే ప్రత్యేక హోదా తీసుకువస్తామన్నారు, రైల్వే జోన్ తీసుకువస్తామన్నారు. అదే విధంగా ప్రతి సంవత్సరం మెగా డీఎస్సీ నిర్వహిస్తామన్నారు, జాబ్ క్యాలెండర్ ను ప్రతి సంవత్సరం ప్రకటిస్తామన్నారు. ఇవన్నీ ఏమైనాయి? అందుకే విలువలు, విశ్వసనీయత గురించి మాట్లాడేటప్పుడు మనం ఏమి చేస్తున్నాం, వాటివల్ల ఏమైంది, మనం ప్రజలకు చెప్పిన మాటేమిటి, చేస్తున్న పని ఏమిటి అన్నది ప్రతి ఒక్కరూ ఆత్మపరిశీలన చేసుకోవాలి.

అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు గతంలో కూడా సభలో చెప్పారు. ఎటువంటి భేదం చూపకుండా ప్రతిపక్షపార్టీ ఎమ్మెల్యేలకు కూడా సంవత్సరానికి రెండు కోట్ల రూపాయల నిధులు నియోజకవర్గ అభివృద్ధి ఫండ్ క్రింద ఇస్తాం, ప్రజలకు ఉపయోగపడే పనులను నియోజకవర్గ పరిధిలో చేసుకోమని వారు సభలో గతంలో చెప్పారు. చంద్రబాబు నాయుడు గారు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న కుప్పం నియోజకవర్గానికి కూడా నిధులు ఇస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. కానీ ఒక్క శాసనసభ్యుడికైనా నిధులు ఇచ్చిన దాఖలాలులేవు. చివరకు ఎవ్వరికీ ఇవ్వలేదు. ఈ సభలో అన్నిసార్లు ముఖ్యమంత్రి గారు పదే పదే చెప్పినా చెప్పినవి వాస్తవ రూపం దాల్చడంలేదనే విషయాన్ని మీదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అలాగే ఈ సభలో శాసనసభకు ఔన్నత్యం ఉందని ముఖ్యమంత్రి గారు గతంలో మాట్లాడుతూ విద్య ఒక వ్యాపారంకాదు, అది పూర్తిగా సేవా కార్యక్రమం, ప్రైవేట్ స్కూల్స్ లో కూడా అడ్మిషన్స్ లో 25 శాతం మంది పేద విద్యార్థులకు అవకాశం కల్పిస్తామని చెప్పారు. అది కూడా కార్యరూపం దాల్చలేదు. పార్టీ ఫిరాయిస్తే ఆటోమెటిక్ గా వారి శాసనసభ్యత్వం కాన్సిల్ కావాలి, డిస్ క్వాలిఫై కావాలి, నన్ను కూడా

అడగవద్దు, మీరే నిర్ణయం తీసుకోండిని గౌరవ స్పీకర్ గారైన మీకే చెప్పారు కదా, సార్? నలుగురు శాసనసభ్యులు మా పార్టీ నుండి బయటకు వెళ్లిపోతే వాళ్ల మీద ఇంతవరకు ఎటువంటి చర్యలు లేవు.

అలాగే మధ్యపాన నిషేధం, అధ్యక్షా. ఇదే సభలో గంటల తరబడి చర్చ పెట్టి శాసనపరిషత్తును రద్దు చేస్తామని ప్రభుత్వం గతంలో చెప్పింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): సాంబశివరావు గారు, కూర్చోండి. Please stop the mike. రఘుపతి గారూ, మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): సార్, ఏమిటీ అన్యాయం? 70 నిమిషాల టైమ్ ఇచ్చారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): అచ్చెన్నాయుడు గారు, Don't mislead the House. I have given only 17 minutes time not 70 minutes.

డా. డోలా శ్రీ బాల వీరాంజనేయస్వామి (DR. DOLA SREE BALA VEERANJANEYA SWAMY): సార్, అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): మీరు కూర్చోవాలి, వీరాంజనేయ స్వామి గారూ.... రఘుపతి గారూ, మీరు చెప్పండి.

శ్రీ కోన రఘుపతి (SRI KONA RAGHUPATHI): అధ్యక్షా, చక్కని ప్రారంభ వ్యాఖ్యలతో 2023-24 సంవత్సరానికి బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారిని అభినందిస్తూ ఆయన రుడ్యార్డ్ కిస్టింగ్ ప్రసిద్ధ కవిత "If" నుంచి కోట్ చేయడం నన్ను చాలా ఆనందపరిచింది.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు సర్వశ్రీ డా.డోలా శ్రీబాలవీరాంజనేయ స్వామి, కె.అచ్చెన్నాయుడు, మంతెన రామరాజు, నిమ్మకాయల చినరాజప్ప, గద్దె రామ్మోహన్, బెందాళం అశోక్, శ్రీమతి ఆదిరెడ్డి భవాని, వెలగపూడి రామకృష్ణ బాబు, పి.జి.వి.ఆర్.గణబాబు, ఏలూరి సాంబశివరావు వారి స్థానాలను వదిలి గౌరవ సభాపతి పోడియం వద్దకు చేరి మాట్లాడే అవకాశాన్ని ఇవ్వాలని కోరుతూ సభకు అంతరాయం కల్పించసాగారు)

ఒకసారి దాన్ని మనం చూస్తే,

'మీరు 'విజయం' మరియు 'విపత్తు' లు కలిగిన సందర్భాలను ఒకేలా చూడగలిగితే
జన సమూహం మధ్య మాట్లాడుతున్నప్పుడు కూడా మీ ఔన్నత్యం చెక్కుచెదరదు
మీరు రాజుల మధ్య నడిచేటప్పుడు కూడా సామాన్యుడి చేతిని విడువరు
మీరు ప్రతిఒక్కరి హృదయాలలో ఎప్పటికీ నిలిచి ఉంటారు'

- రుద్యార్థ్ కిష్టింగ్

అధ్యక్షా, రుద్యార్థ్ కిష్టింగ్ గారు తన కొడుకుకు ఇచ్చిన సందేశం.

శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు (SRI YELURI SAMBASIVA RAO): ప్రసంగం అయిపో
వచ్చింది, సార్. అవకాశం ఇవ్వండి. కంక్లూడ్ చేస్తాను.

(సభకు అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): సాంబశివరావు గారూ, మీ అంతరాత్మకు తెలుసు కదా!

శ్రీ కోన రఘుపతి (SRI KONA RAGHUPATHI): తండ్రికి ఒక కొడుకు ఎలా ఉండాలి
అని చెబుతూ ఆయన ఇచ్చిన సందేశం. ఆత్మ విశ్వాసం, నిగ్రహం కలిగి ఉండటం అనేది చాలా
ముఖ్యమని వారు చెప్పడం జరిగింది. అటువంటి క్యారెక్టర్ కలిగిన వ్యక్తి ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి
గారు. స్వర్గీయ డా. రాజశేఖరరెడ్డి గారు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికి ఇచ్చిన సందేశం కూడా బహుశా
ఈరకంగానే ఉండి ఉంటుంది.

(సభకు అంతరాయం)

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం విడిపోయిన తరువాత పాత ప్రభుత్వం మిగిల్చిన గాయాల నుండి రాష్ట్రం
కోలుకునేట్టుగా చేసేలోపల ప్రపంచవ్యాప్తంగా కరోనా మహమ్మారి చుట్టుముట్టడం, తద్వారా
ప్రపంచమంతా ఇబ్బందులు పడిన పరిస్థితి ఎవ్వరూ ఊహించని విపత్తు. అంతటి కష్ట కాలంలో కూడా
రాష్ట్రాన్ని ఆత్మవిశ్వాసంతో ముందుకు నడిపించిన ధీశాలి మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్
రెడ్డి గారు. రుద్యార్థ్ కిష్టింగ్ గారి కవితలోని ఆదర్శవంతమైన పురుష ధర్మాన్ని పూర్తిగా
పుణికిపుచ్చుకున్న వ్యక్తి మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు. కనుకనే ఈరోజు
రాష్ట్రాన్ని భారతదేశంలోనే అత్యుత్తమ రాష్ట్రంగా తీర్చిదిద్దే విధంగా ప్రతి అడుగు ముందుకుపడుతోంది.

(సభకు అంతరాయం)

అధ్యక్షా, సభ ఆర్డర్ లో లేకుంటే కష్టమవుతుంది.

(సభకు అంతరాయం)

అధ్యక్షా, ఇందాక వాళ్లు మాట్లాడినంతసేపు మేమంతా విన్నాం. ఇవతల సభ్యుడు లేచి మాట్లాడుతున్నాడనే కనీస జ్ఞానం లేకుండా, కనీస మర్యాద లేకుండా ఆ రకంగా పోడియం దగ్గరకు వచ్చి ప్రతిపక్ష సభ్యులు గొడవ చేయడం కరెక్టు కాదు. ఇది నాకున్న హక్కుకు భంగం కల్గించడమే. నాకిచ్చిన సమయాన్ని వాళ్లు వృథా చేయడమే. వాళ్లకిచ్చింది 17 నిమిషాలైతే, దాదాపు 24 నిమిషాల సేపు మాట్లాడిచ్చారు. ఇంకా టైమ్ అడగటమనేది, it is not fair on your part. Please go back to your seats.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): సార్, ఏంటి అది?

శ్రీ కోన రఘుపతి (SRI KONA RAGHUPATHI): సభ్యుడిగా నా హక్కును నివారించే హక్కు మీకు లేదు. అచ్చెన్నాయుడు గారు, మీరు కూడా సభలో ఒక సభ్యులే. మీకిచ్చిన సమయాన్ని మీరు వాడుకున్నారు. నా సమయాన్ని మీరెలా కాలరాస్తారు?

మ.12.30

నేడు మన రాష్ట్రాన్ని భారతదేశంలోనే అత్యుత్తమ రాష్ట్రంగా తీర్చిదిద్దే విధంగా ప్రతి అడుగు ముందుకు వేస్తున్నామని చెప్పడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. కొవిడ్ మహమ్మారి తదనంతరం ప్రాముఖ్యత పెరిగిన రెండు అంశాలు, సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాలు మరియు సుసరిపాలన. ఈ రెండు కూడా నీటి ఆయోగ్ ఇచ్చిన అంశాలు. ఈ రెండు అంశాలకు మన నాయకుడు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు అత్యంత ప్రాధాన్యతనిచ్చి అడుగులు ముందుకు వేయడం జరుగుతోంది. 40 ఏళ్ల రాజకీయం మాది అని జబ్బలు చరుచుకునే వారు చేయలేని పనులు 45 నెలల్లో చేసి చూపించిన ఒక గొప్ప ముఖ్యమంత్రిగా జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు తప్పకుండా చరిత్రలో మిగిలిపోతారని నేను తెలియజేస్తున్నాను. గవర్నరు గారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలిపే సందర్భంలో కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు చేసిన ప్రసంగం ప్రజలందరినీ కూడా ఆకర్షించిందని చెప్పడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఆలోచనలకు అద్దం పట్టే విధంగా 2023-24 సంవత్సరం వార్షిక బడ్జెట్ ను

తయారుచేసిన ఆర్థికశాఖ మంత్రి గారికి, ఆర్థిక శాఖ ఉన్నతాధికారులు ఎస్.ఎస్.రావత్ గారు, కె.వి.వి.సత్యనారాయణ గారు, ఇతర అధికారులను అభినందిస్తున్నాము. కొవిడ్ కాలంలో కూడా మన రాష్ట్రం జిఎస్ డిపి వృద్ధి రేటు పరంగా దేశంలో 10వ స్థానంలో ఉందంటే దానికి కారణం ముఖ్యమంత్రి గారి దృఢ సంకల్పం, ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ క్రమశిక్షణ అని చెప్పక తప్పదు. ఈ సందర్భంగా ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారిని మరొకసారి తమరిద్వారా అభినందిస్తున్నాను. 2023-24 సంవత్సరానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర వార్షిక బడ్జెట్ దాదాపు రూ.2.79లక్షల కోట్లు. రాబోయే సంవత్సరానికి మన రాష్ట్ర బడ్జెట్ ను చాలా అద్భుతంగా పొందుపర్చిన విషయాన్ని మనం గమనించాలి. రెవెన్యూ వ్యయం రూ.2,28,540కోట్లు, మూలధన వ్యయం రూ.31,061కోట్లు. మూలధన వ్యయం గురించి మనం మాట్లాడుకోవాలి. గత ప్రభుత్వం ఏ ఆస్తులను సమకూర్చిందో చెప్పే పరిస్థితి వారికి ఉందా అని నేను తమరి ద్వారా అడుగుతున్నాను.

(పోడియం వద్దకు చేరుకున్న ప్రధాన ప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యులు we want mike అంటూ నినాదాలు చేయసాగారు.)

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH) (MINISTER FOR FINANCE, PLANNING, COMMERCIAL TAXES, SKILL DEVELOPMENT, TRAINING AND LEGISLATIVE AFFAIRS): అధ్యక్షా, వారు ఏ కారణంతో అలా చేస్తున్నారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యులకు సభలో కూర్చునే ఓపిక లేదు. వారు ప్రతిరోజూ సభకు రావడం, ఏదో ఒక విధంగా సభకు అంతరాయం కలగజేయడం, ఎప్పుడు వారిని సభ నుంచి మీరు బయటకు పంపిస్తారా అని ఎదురుచూడడం అనేది స్టాండర్డ్ పాలసీ మాదిరిగా అయిపోయింది. గౌరవ సభ్యులు బడ్జెట్ పై మాట్లాడినపుడు నేను జవాబులు ఇవ్వడం కోసం వారి ప్రశ్నలు రాసుకున్నాను. వారికి జవాబులు వినే ఓపిక కూడా లేదు. వారు పట్టుకున్న కుందేలుకు మూడు కాళ్లంటే మూడు కాళ్లు. దానిలో మార్పు లేదని అంటారు. వారిలో ఎవరికి సభలో కూర్చుని వినే ఓపిక లేదు. ఈరోజు ఉదయం నుంచి వారిని బయటకు పంపించలేదని వారు తవన పడుతున్నారు. మాట మాట్లాడితే పోడియం మీదకు ఎక్కడం, అంతరాయం కల్గించడం, ప్రతిరోజూ వారు ఇదే విధంగా చేస్తున్నారు. వాస్తవానికి వారికి కేటాయించిన దానికంటే కూడా చాలా ఎక్కువ సమయాన్ని ప్రతిపక్షానికి మీరు కేటాయిస్తున్నారు. అయినప్పటికీ వారు సభకు అంతరాయం కలిగిస్తూనే ఉన్నారు. ఇంత అన్యాయమా అధ్యక్షా?

(పోడియం వద్దనే నిలబడి ఉన్న ప్రధాన ప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యులు we want mike అంటూ నినాదాలు చేయసాగారు.)

అధ్యక్షా, వారు అంతగా అడుగుతున్నారు కాబట్టి మా విన్నపం ఏమిటంటే, ప్రస్తుతం మాట్లాడుతున్న గౌరవ సభ్యులు ప్రసంగాన్ని పూర్తి చేసిన తర్వాత వారికి మళ్ళీ సమయం ఇవ్వండి. మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. వారు ఎన్ని ప్రశ్నలు వేసినా వాటికి మా దగ్గర సమాధానాలున్నాయి. వారు చిన్న పిల్లలు మాట్లాడినట్లు మాట్లాడుతున్నారు గానీ దానిలో పెద్దగా కంటెంట్ లేదు. దురదృష్టం ఏమిటంటే వారు అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానం వినడానికి కూడా వారికి ఓపిక లేదు. ఎప్పుడెప్పుడు సభ నుండి సస్పెండ్ చేస్తారా, బయటకు పోదామా అనేది వారి కోరిక. దయచేసి సభను ఆర్డర్ లో పెట్టాలని నేను తమరిని కోరుతున్నాను.

(పోడియం వద్దనే ఇంకనూ నిలబడి ఉన్న ప్రధాన ప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యులు we want mike అంటూ నినాదాలు చేయసాగారు.)

మ.12.40

(అప్పటికే పోడియం పైకి చేరుకున్న కొందరు ప్రతిపక్ష సభ్యులు శ్రీమతి ఆదిరెడ్డి భవాని, డా.డోలాశ్రీబాలవీరాంజనేయస్వామి, వెలగపూడి రామకృష్ణబాబు, శ్రీ మంతెన రామరాజు "ఉయ్ వాంట్, మైక్" "ఉయ్ వాంట్ మైక్" మేము ప్రధాన ప్రతిపక్ష సభ్యులము అధ్యక్షా అంటూ నినాదాలు చేయసాగారు)

అధ్యక్షా, ప్రతిపక్ష సభ్యులకు ఎంత సమయం కేటాయించడం జరిగిందన్న విషయాన్ని మీరు చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. వారికి ఇచ్చిన సమయానికి మించి మాట్లాడుతున్న విషయాన్ని కూడా గుర్తు చేయడం జరిగింది. ప్రతిపక్ష సభ్యులు మాట్లాడే సమయంలో మేము ఆటంకం కల్పించ లేదు. సమాధానం చెప్పేందుకు వారు అడిగిన ప్రతి విషయాన్నీ నోట్ చేసుకున్నాం. అటువంటప్పుడు ఈ disturbance ఎందుకు House disorder లో ఎందుకు ఉంచాలని మీద్వారా గౌరవ ప్రతిపక్ష సభ్యులను అడుగుతున్నాను. ఇది చాలా ముఖ్యమైన సమావేశం, ఇందులో పాల్గొనాలని కోరుతున్నాను. అంతగా అయితే వారికి కేటాయించిన సమయం కన్నా కొంత ఎక్కువ సమయం తీసుకుని మాట్లాడినా అభ్యంతరం లేదని నేను మీద్వారా చెప్పాను. దానికి వారు ఆర్థిక మంత్రిగారు కమాండ్ చేస్తున్నారంటున్నారు. ఏమన్నా అర్థం ఉందా? వారికి ఏ భాషలో చెప్పాలి? అధ్యక్షా, నిన్న కూడా ఏదేదో భాష మాట్లాడారు. అది తెలుగా, ఇంగ్లీషు భాషా? లేదా మధ్యరకమైన భాషా తెలియదు. ఏదేదో మాట్లాడుకుంటూ పోతారు. ప్రతిపక్ష సభ్యులకు మీద్వారా విన్నవించుకునేదేమనగా వారి స్థానాలకు వెళ్లి కూర్చోని వారికి ఇచ్చిన సమయానికి కొంచెం అటు ఇటుగానైనా మాట్లాడుతామంటే మా వైపు నుండి ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు.

(పోడియంపై ఉన్న ప్రతిపక్ష సభ్యులచే నినాదాలు కొనసాగింపు)

మిస్టర్ స్పీకర్ : దయచేసి మీరు వెళ్లి కూర్చోండి

(పోడియంపై ఉన్న ప్రతిపక్ష సభ్యులు "ఉయ్ వాంట్ మైక్" "ఉయ్ వాంట్ మైక్" మీరు మైక్ ఇస్తామంటేనే వెళ్లి కూర్చుంటాము అంటూ నినాదాలు కొనసాగింపు)

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH) (MINISTER FOR FINANCE, PLANNING, COMMERCIAL TAXES, SKILL DEVELOPMENT, TRAINING AND LEGISLATIVE AFFAIRS): అధ్యక్షా, వారి ఉద్దేశం స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. మీరు దయచేసి కూర్చోవాలని చెబుతున్నా కూడా వెళ్ళడం లేదు. వారు తమ సీట్లలోకి వెళ్లి కూర్చోని గౌరవ సభాపతిగా తమ నిర్ణయం వినడానికి కూడా అంగీకరించడం లేదు. భోజన సమయం కాగానే సభనుండి బయటకు వెళదామని చూస్తున్నారు తప్ప వినిపించుకోవడం లేదు. వారికి ఓపిక లేదు, ప్రశ్న అడుగుతారు సమాధానం చెబుతామంటే వినే ఓపిక ఉండదు. దయచేసి మీ స్థానాలకు వెళ్ళండి అని మీరు చెబుతున్నారు. వారు వెళ్లి మీరు చెప్పే నిర్ణయాన్ని వినవచ్చు కదా? ప్రతిరోజూ ఈ విధంగానే వ్యవహరిస్తున్నారు. ఇది చాలా ముఖ్యమైన సమావేశం సమయం కొద్దిగా ఉంది కాబట్టి సస్పెన్షన్ ప్రతిపాదన చదవక తప్పడం లేదు, చదువుతున్నాను. Sir, with your permission, I beg to move:

"That Under Sub Rule (2) of Rule 340 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I request that the following Members may be suspended from the service of the House for today i.e. 17th March, 2023 ".

- 1) Sri Atchannaidu Kinjarapu
- 2) Sri Nimmakayala China Rajappa
- 3) Smt. Adireddy Bhavani
- 4) Sri Bendalam Ashok
- 5) Sri P.G.V.R.Naidu (Gana Babu)
- 6) Sri Gadde Ramamohan Rao
- 7) Sri Velagapudi Ramakrishna Babu
- 8) Sri Mantena Ramaraju
- 9) Dr. Dola Sree Bala Veeranjanya Swamy

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is.

"That Under Sub Rule (2) of Rule 340 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I request that the following

Members may be suspended from the service of the House for today i.e. 17th March 2023".

(పోడియంపై ఉన్న ప్రతిపక్ష సభ్యులు "ప్రతిపక్షాల గొంతు నొక్కుతున్న స్పీకర్ డౌన్ డౌన్" "ప్రతిపక్షాల గొంతు నొక్కుతున్న స్పీకర్ డౌన్ డౌన్" "ప్రతిపక్షాల గొంతు నొక్కుతున్న స్పీకర్ డౌన్ డౌన్" అంటూ నినాదాలు చేయసాగారు)

- 1) Sri Atchannaidu Kinjarapu
 - 2) Sri Nimmakayala China Rajappa
 - 3) Smt. Adireddy Bhavani
 - 4) Sri Bendalam Ashok
 - 5) Sri P.G.V.R.Naidu (Gana Babu)
 - 6) Sri Gadde Ramamohan Rao
 - 7) Sri Velagapudi Ramakrishna Babu
 - 8) Sri Mantena Ramaraju
 - 9) Dr. Dola Sree Bala Veeranjaneya Swamy
- Those who are for the motion, please say 'Aye'
Those who are against, please say 'No'
'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The motion is carried and the Members named are suspended from the service of the House for today i.e. 17th March, 2023.

మ.12.50

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): బడ్జెట్ మీద స్పీచ్ ప్రారంభించేటప్పుడే ప్రతిపక్షానికి 17నిమిషాల సమయం అని సభకు చెప్పాను. ఎప్పుడూ సభలో పార్టీల స్ట్రెంథ్ను బట్టి సమయాన్ని కేటాయించడం జరుగుతుంది. ఇవాళ వాళ్లు సభలో చర్చలో పాల్గొన్నారు, సరే. క్వశ్చన్ అవర్ అనేది సైవేటు బిజినెస్. అది సభ్యుల ప్రివిలేజ్. కొంత అవకాశం వాళ్లకు ఇవ్వాలి అవసరం ఉంది, ఇస్తున్నాము. అది బాధ్యత కూడా. కాకపోతే discussion on debates లో మాత్రం కచ్చితంగా సభలో రాజకీయ పార్టీల సంఖ్యను బట్టి టైం స్లాట్ కేటాయించబడుతుందని చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను. మళ్ళీ ఒకసారి మీకు కూడా చెబుతున్నాను, ఎందుకంటే వాళ్లు సభను తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నారు, తద్వారా బయట ప్రజానీకానికి కూడా తప్పుడు సమాచారాన్ని అందించే ప్రయత్నం చేశారు వారు. నేను seventeen (17) minutes అంటే, seventy (70) minutes అని పదేసదే దానిని, ఒక అబద్ధాన్ని పదిసార్లు చెబితే నిజం అవుతుందన్నట్టుగా వాళ్ల ఆలోచనతో మాట్లాడారు అది. నా అనౌన్స్మెంట్లోనే చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను. Keeping in view the numerical strength of political parties in the House and under Rule 152 (i) of Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly and as per the earlier practices also, and traditions of the House and after going through the previous records 120minutes has

been allotted to General Discussion on the Budget. మొత్తం బడ్జెట్ మీద చర్చకు గంట ఇరవై నిమిషాల సమయం కేటాయించుకున్నాము. Out of which 100minutes has been allotted to Treasury Benches based on their strength and 17minutes has been allotted to Opposition party based on their strength, and three minutes has been allotted to the Janasena Party. ఈ విషయాలన్నీ బడ్జెట్ మీద చర్చకు ముందు సభకు చెప్పడం జరిగింది. ఇది నా ఇష్టమొచ్చినట్లుగా చేసుకోవడానికి కాదు. సభకు ఒక నియమావళి, నిబంధన, టైం స్లాటింగ్, స్ట్రెంథ్ వీటన్నిటి మీద ఆధారపడే సభను నడుపుతాను. వాళ్ళకి ఇష్టమొచ్చినట్లుగా సభను ప్రతిరోజూ ఈ విధంగా ransack చేసి పాండిమోనియం క్రియేట్ చేసి పోడియం వద్దకు వచ్చి స్టాల్ చేస్తామంటే ఇది సభ, బజారేమీ కాదు. శాసనసభలో టైం స్లాట్ ప్రకారం మాట్లాడుకోవాలి. వాళ్ళు చెప్పాల్సింది వాళ్ళకు కేటాయించిన సమయంలో చెప్పాలి. 17నిమిషాల్లో వాళ్ళు ఎంతమంది సభ్యులు మాట్లాడుకుంటారో మాట్లాడుకోవచ్చు. అయితే ఈ 17 నిమిషాల్లో మాట్లాడేందుకు వాళ్ళు మూడు పేర్లు ఇచ్చారు. అప్పుడే ముగ్గురిని మీరు పెట్టుకుంటే పెట్టుకోండి గానీ సమయం మాత్రం 17నిమిషాలే అని చెప్పాను. అయినా ఇంకా ఎక్కువ సమయం ఇచ్చాను. 25నిమిషాల సమయం ఇచ్చాను. ఇది బహిరంగ సభ కాదు కదా! ఇది ప్రజలు ఎన్నుకున్న ప్రజా ప్రతినిధుల సభ. దానికి కొన్ని వద్దతులు, నియమావళి, కన్వెన్షన్స్, కస్టమ్స్ అన్నీ ఉన్నాయి. దానిని గౌరవ సభ్యులే పాటించకపోతే ఇంకెవరు పాటిస్తారు? కాబట్టి దానిమీదనే నేను చెప్పాను. ఇంకా వాళ్ళకు ఎక్కువ సమయం ఇచ్చాను. అప్పటికీ శాసనసభ వ్యవహారాల మంత్రి పదే పదే అప్పీల్ చేస్తున్నారు. మీరు వెళ్లి కూర్చోండి, ట్రెజరీ బెంచెస్ నుంచి కోన రఘుపతిగారు మాట్లాడుతున్నారు, వారి స్పీచ్ అయిపోయిన వెంటనే వారికి మళ్ళీ కొంత సమయం ఇవ్వండిని చెప్పి శాసనసభ వ్యవహారాల మంత్రిగారు నాకు అప్పీల్ చేశారు. తప్పనిసరిగా ఇస్తానన్నాను. కానీ, they are not in a position to listen the words of the Legislative Affairs Minister. ఇది చాలా దురదృష్టకరం. ప్రతి రోజూ ఒక వ్యూహం ప్రకారం, ఒక పద్ధతి ప్రకారం రావటం. నిన్న ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌పై వాళ్ళకు ఎంత సిన్సియారిటీ, ఎంత కమిట్మెంట్ ఉందో మనకు అర్థమవుతోంది. బడ్జెట్ స్పీచ్‌ను అసలు ప్రారంభించకముందే వాళ్ళు బాయ్‌కాట్ చేసి వెళ్లిపోయారంటే... వాళ్ళు ఒక ప్లాన్ ప్రకారం వచ్చి సభను స్టాల్ చేసి సస్పెండ్ అయి బయటకి వెళ్లిపోతున్నారు. అది గొప్ప విషయమేమీ కాదు. దీనిని ప్రజలు బయట గమనిస్తున్నారు. తప్పనిసరిగా సభలో తీసుకున్న నిర్ణయాలను, ప్రాసీజర్స్‌ను, కస్టమ్స్‌ను, కన్వెన్షన్స్‌ను గౌరవించాల్సిన బాధ్యత ముందు గౌరవ సభ్యులకు ఉంది. అది లేనప్పుడు కచ్చితంగా సభావతి ముందున్న ప్రత్యామ్నాయాలు సభను నడిపించడానికి ఏవైతే ఉంటాయో ఆ

పద్ధతులను నేను కచ్చితంగా ఎంచుకోవలసిన అవసరం ఉంటుంది. కాబట్టి ఈ రోజు వాళ్ళను సస్పెండ్ చేయడం జరిగిందని సభకు వివరణ ఇస్తున్నాను.

శ్రీ కోన రఘుపతి (SRI KONA RAGHUPATHI) : ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. దాదాపు మూడు సంవత్సరాల తరవాత ఈ రోజు మాట్లాడేందుకు అవకాశం వచ్చింది. మీరు అన్నట్లు బ్రెజర్ బెంచెస్ నుంచి పదేపదే శాసనసభ వ్యవహారాల మంత్రి గారు చెప్పినప్పటికీ ప్రతిపక్ష సభ్యులకున్న హక్కులను దుర్వినియోగం చేసుకొని బయటికి వెళ్లిపోయారు. You did a right thing. బడ్జెట్ హైలెట్స్ చూస్తే దాదాపు రూ.2లక్షల 79వేల 279 కోట్లతో బడ్జెట్ ను ఇవాళ మనం పెట్టుకున్నాము inspite of covid. ఇవన్నీ కూడా ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఆర్థిక వ్యవస్థను అతలాకుతలం చేసిన తరవాత కూడా ఫైనాన్షియల్ డిస్టిన్ ను మెయిన్టెయిన్ చేస్తూ ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి ఆధ్వర్యంలో, గౌరవ ఆర్థిక మంత్రిగారు చాకచక్యంగా మన ప్రభుత్వాన్ని, ఆర్థిక వ్యవస్థను చక్కగా నడుపుతున్నదానికి వారిని తప్పకుండా మెచ్చుకోవాల్సిందే. దీనిలో రెవెన్యూ ఎక్స్ పెండిచర్ రూ.2,28,540 కోట్లు, కాపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్ రూ.31,000 కోట్లు. దీనిని ప్రత్యేకంగా చెప్పేదానికి కారణం ఏమంటే, ఒక కాపిటల్ ఎక్స్ పెండిచర్ కింద ఇంత పెద్ద ఎత్తున అమౌంట్ ను స్పెండ్ చేయడం చాలా గొప్ప విశేషంగా మాట్లాడుకోవాలి. ప్రతి రెండు వేల జనాభాకు ఒక సచివాలయం, ఆర్ బికె, వెల్ నెస్ సెంటర్, బల్క్ మిల్క్ సెంటర్లు లాంటి పర్మినెంట్ అసెట్స్ ను ఇవాళ మనం బిల్డ్ చేసుకుంటున్నాము. మన బడి - నాడు నేడు ద్వారా పాఠశాలల రూపురేఖల్నే మార్చేస్తున్నాము. ఇంత పెద్ద ఎత్తున అసెట్ క్రియేషన్ జరుగుతున్నా, అభివృద్ధి లేదని చెప్పడానికి పదేపదే వాళ్లు చేసిన ప్రయత్నాన్ని ప్రజలు తప్పకుండా గమనించాలని కోరుతున్నాను.

ముఖ్యమంత్రిగారు ఎప్పుడూ కూడా వెల్ఫేర్ అండ్ డెవలప్ మెంట్ మీద దృష్టి పెడుతున్నారు, రెండు కూడా రెండు కళ్ల లాగా. మన దివంగత నేత వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డిగారి ఆలోచనతో పుట్టిన పార్టీ ఈ పార్టీ. ఆయన పరిపాలనే మాకు ప్రామాణికం. ఆ రోజు ఏ రకంగా సంక్షేమం, అభివృద్ధి రెండు కళ్లగా ఆయన పరిపాలన చేసి అందరి మన్ననలు పొందారో, అదే ప్రామాణికంతో ఈ రోజు మన ప్రభుత్వం, మనందరి ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి ఆధ్వర్యంలో చాలా చక్కగా నడుస్తోంది. దీంట్లో మనం కేటాయింపుల పరంగా ఒకసారి చూస్తే గతంలో ఎప్పుడూ ఇంత పెద్ద ఎత్తున కేటాయింపులు జరగలేదు. 32.5 శాతం increase in BC Welfare. మనం 2022-23లో రూ.29,143 కోట్లు ప్రోవిజన్ పెట్టుకుంటే, ఈ సంవత్సరం రూ.38,600 కోట్ల ప్రోవిజన్ పెట్టుకుంటున్నాము. 6.6 శాతం increase in allocation for Municipal Administration and Urban Development. గతంలో

2022-23లో రూ.8,796కోట్లు ఉంటే 2023-24కు రూ.9,381కోట్లు ఖర్చు పెట్టడానికి సిద్ధపడుతున్నాము. 6.2శాతం increase in allocation for Roads and Buildings, ఇది గత బడ్జెట్ లో మన అంచనా రూ.8,581కోట్లు అనుకుంటే, ఈ బడ్జెట్ లో కచ్చితంగా దీనిమీద ఫోకస్ చేయాల్సిన అవసరం ఉందని, దీనిమీద ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా పదేపదే రెవ్యూ చేస్తూ రూ.9,118కోట్లు కేటాయించడం చాలా సంతోషించదగ్గ విషయం.

అలాగే 10 per cent increase in welfare schemes i.e. DBT gets maximum share of the budget Rs.54,228crores. దీనికి సంబంధించి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అందరి దృష్టి మనవైపే ఉంది. ఇటువంటి covid pandemic situation లో అందరి ఎకానమీలు ఇబ్బందిపడుతున్న క్రమంలో పెద్ద పెద్ద ఎకనమిస్ట్లు కూడా సజెస్ట్ చేసేదేమంటే మనీ బ్రాన్స్ ఫర్ అన్నది ఒక పెద్ద ప్రక్రియ. మన ముఖ్యమంత్రిగారు అద్భుతంగా అనేక పథకాల ద్వారా పేదవాడు ఆర్థికంగా నిలదొక్కుకునేందుకు వారికి కావాల్సిన చేయూతను ఇస్తుంటే, తద్వారా రాష్ట్ర అభివృద్ధి పరుగులు తీస్తుంటే అవేవీ ప్రతిపక్షానికి కనబడవు.

మ.1.00

ఈరోజు సంక్షేమ పథకాలకు గతంలో కన్నా పది శాతం కేటాయింపులు పెంచుకున్నాం. 7% increase in allocation for education sector. ఇది ఒక అద్భుతం. విద్యా రంగంలో నాకు అవగాహన ఉన్నంత వరకు ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, గతంలో ఏ ప్రభుత్వం కూడా ఇంత పెద్దయెత్తున ఖర్చు పెట్టిన సందర్భం లేదు. గత బడ్జెట్లో మనం రూ.30,000కోట్లు వ్యయం అనుకుంటే ఈసారి మనం పాస్ చేసింది దాదాపు రూ.32,198కోట్లు. అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఈరోజు విద్యకు ఇస్తున్న విషయం అందరూ గమనిస్తున్నారు. గతంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా విద్యా రంగం, ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వ విద్యా సంస్థలు అద్భుతంగా పనిచేస్తున్న తీరును మనందరం ఒకసారి గమనించాలి. దానికి ఊతం ఇస్తూనే ఈరోజు విద్యా రంగానికి ఇంత కేటాయించినందుకు ఆర్థికమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

3.2% increase in allocation for health sector. గతంలో ఎప్పుడూ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులు, ప్రభుత్వ పాఠశాలలపై చిన్న చూపు చూసే పరిస్థితి నుంచి ఈరోజు ఒక రోల్ మోడల్ గా ఉండే విధంగా అటు ఆసుపత్రులను, ఇటు పాఠశాలలను సైవేటు పాఠశాలలకు, సైవేటు ఆసుపత్రులకు ఛాలెంజ్ విసిరే విధంగా తయారు చేస్తున్న వ్యవస్థకు ఊతం ఇస్తూ వైద్య రంగానికి కూడా 3.2శాతం ఎక్కువ మొత్తం కేటాయించడం చాలా సంతోషించదగ్గ విషయం.

3% increase in allocation for agriculture sector. మనం వ్యవసాయానికి పెద్ద పీట వేస్తున్నామన్న సంగతి, రైతు పక్షపాతిగా జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి ఆలోచన కొనసాగించే క్రమంలో ఆయన వచ్చిన మొదటిరోజు నుంచే చెప్పిన మాట మీద నిలబడుతూ దాదాపు 97శాతం చెప్పిన వాగ్దానాలను పూర్తి చేసుకుని, దాంట్లో ప్రధాన వాగ్దానమైన వ్యవసాయానికి సంబంధించి అనేక పథకాలు అనేక రకాలుగా మనం చేయూతనిచ్చే క్రమంలో దానికి పెంచిన కేటాయింపులు కూడా న్యాయమైనవని తెలియజేస్తున్నాను.

అలాగే 2023-24 సంవత్సరం ఫిస్కల్ డెఫిసిట్ జిఎస్ డిపిలో 3.7 అండ్ రెవెన్యూ డెఫిసిట్ జిఎస్ డిపిలో 1.5 ఉంది. ఈ రకంగా స్థూలంగా మనం బడ్జెట్ గురించి మాట్లాడుకోవచ్చు. మన ప్రభుత్వం ఇప్పటికే ఇచ్చిన 129 హామీలలో 123 హామీలను నెరవేర్చి ఒక రికార్డును సృష్టించింది. జీవనోపాధి, సామాజిక భద్రత విషయంలో పూర్తిగా సఫలం అయ్యామని చెప్పుకోవచ్చు. సామాజికాభివృద్ధి, సాధికారత, మౌలిక సదుపాయాలు, పారిశ్రామికాభివృద్ధికి కావల్సిన అడుగులు మనం వేస్తున్నాం. దీనికి మొన్న వైజాగ్ లో జరిగిన సక్సెస్ ఫుల్ సమ్మిట్ ను ప్రామాణికంగా తీసుకోవచ్చు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చేసిన ప్రతీ పని కూడా ఎంతో ఆలోచనతో కూడుకుని ఉంటుందని, చేసే పనిలో మనసు పెట్టి చేస్తారని, దీనివల్లనే వైజాగ్ సమ్మిట్ లో అద్భుతమైన విజయాన్ని చూశాం. దాదాపు రూ.13 లక్షల కోట్ల పెట్టుబడులను ఆకర్షించడమే కాకుండా దాదాపు 6 లక్షల మందికి ఉపాధి ఇచ్చే ఒక గొప్ప అవకాశాన్ని తీసుకువచ్చినందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రికి అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. మనం తీసుకున్న ప్రతీ నిర్ణయం వెనుక ఫలాలు కూడా ఆ రకంగానే ఉన్నాయి. ఈరోజు దానికి తగ్గట్టుగా మనం ఆర్థికాభివృద్ధికి కావల్సిన బాటలు వేస్తూ, ఏ రకంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి ఆలోచనలు ఉన్నాయో, ఏ రకంగా ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు ఆయన చేసిన వాగ్దానాలు నెరవేర్చుకోవాలో, ఏ రకంగా పేద ప్రజల ఆకాంక్షలకు తగ్గట్టుగా బీసీ, ఎస్సీ, ఎస్టీ సామాజిక వర్గాలకు ఇచ్చిన వాగ్దానాల మేరకు అన్ని రకాలుగా సమర్థవంతంగా ఈ బడ్జెట్ ను రూపొందించామని చెప్పడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. మనమందరం చిన్నప్పుడు గురజాడ వారి గీతాన్ని చదువుకున్నాం. ఇక్కడ నేను దానిని ప్రస్తావిస్తున్నాను.

“దేశమును ప్రేమించుమన్నా

మంచి అన్నది పెంచుమన్నా

వొట్టి మాటలు కట్టిపెట్టోయ్

గట్టి మేల్ తల పెట్టవోయ్” ఇంకా ఆయన ఏమన్నారో చూడండి.

“పాడి పంటలు పొంగి పొర్లే
దారిలో నువు పాటు పడవోయ్
తిండి కలిగితే కండ కలదోయ్
కండ కలవాడేను మనిషోయ్
ఈసురోమని మనుషులుంటే
దేశమే గతి బాగుపడునోయ్”

ఈ గీతంలోని స్ఫూర్తి మన ముఖ్యమంత్రి గారి నాయకత్వంలో మన ప్రభుత్వ పాలనకు చక్కగా ప్రతిపాదిస్తుంది. ఆయన తీసుకున్న ప్రతి నిర్ణయం ఒక దృఢమైన సంకల్పంతో తీసుకున్నది. ఏదో ఆషామాషీగా తీసుకున్నది కాదు. ఆయన తీసుకున్న నవరత్నాలు ప్రజలందరి అవసరాలను తీర్చే విధంగా, ప్రజలందరికీ ప్రభుత్వం మా పక్షాన ఉన్నది అనే భరోసాను కల్పించే విధంగా ఈరోజు ఆయన పరిపాలన ఉంది. ఈ రోజు గురజాడ గారి గీతంలో ఉన్న ప్రతి మాటలోని అర్థాన్ని వారి పరిపాలనలో మనం చూడవచ్చు.

కాబట్టే వైఎస్సార్ రైతు భరోసా రైతులకు మూడు విడతలుగా రూ.13,500ల చొప్పున సేద్యం చేస్తున్న ప్రతి రైతుకు, కౌలుదారుడికి, బీడు భూములు సాగుచేస్తున్న రైతులకు కూడా వర్తించే విధంగా దేవదాయ భూములు అయినా సరే ఏ రకంగా అయినా సరే భూమి మీద పంట వేసి పండించే రైతు పక్షాన మనం నిలబడాలి. దానికి ఎంత ఇబ్బందైనా, ఖర్చైనా వెరవమని చెప్పే విధంగా వారికి రూ.13,500లు వైఎస్సార్ రైతు భరోసా క్రింద సహాయం చెయ్యడమే కాకుండా వాళ్లు పూర్తిగా అన్నీ రకాల సెక్టార్స్ తీసుకుని రాష్ట్ర బడ్జెట్ నుంచి ఇంత మొత్తం కేటాయించడమే కాకుండా ప్రత్యేకంగా దాదాపు 52,38,000 మంది రైతులకు పనికొచ్చే విధంగా దాదాపు రూ.4000కోట్లను కేటాయించినందుకు ఆర్థిక మంత్రి గారిని నేను అభినందిస్తున్నాను.

రైతున్న రాజ్యం అంటే మనిషి రైతుగా మారిన తరువాత చరిత్రలో రైతు పక్షాన పెద్దయెత్తున వ్యవస్థను తయారుచెయ్యడం ఇదే మొదటిసారిని చెప్పుకోవాలి. ఆర్ బికే నిధిని మనం ఇంతవరకు ఎప్పుడూ చూడలేదు. ఈ రైతు భరోసా కేంద్రాల ద్వారా రైతుకు కావల్సిన ప్రతి అంశంలోను చేయి పట్టుకుని నడిపిస్తున్న విధానాన్ని ఖచ్చితంగా గమనించాలని కోరుకుంటున్నాను. సభ్యులందరికీ నేను నా మనసులో మాటను చెబుతున్నాను.

2004-09 సంవత్సరాల్లో దివంగత నేత రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి పరిపాలనలో ఆయన ఫీజ్ రీయింబర్స్ మెంట్, ఆరోగ్యశ్రీ, అనేక రైతు సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేపట్టారని మనకి తెలుసు. ఆయన ఉన్నప్పటి కన్నా ఆయన దివంగతులు అయిన తరువాత ఆయన గురించి మనం ఎక్కువగా

మాట్లాడుకున్నాం. ఈరోజు కూడా గౌరవసభ్యులను నేను కోరుకునేది ఒకటే. ఈరోజు జరుగుతున్న పరిపాలన గొప్పతనం గురించి ఇప్పుడు మాట్లాడకపోతే మనం తప్పు చేసిన వాళ్లమవుతాం. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చేసిన ప్రతీ ఆలోచనను మనసు పెట్టి మనం అర్థం చేసుకుని దాని గురించి ఇప్పుడే మనం మాట్లాడాలి. ఇచ్చిన అవకాశాన్ని దుర్వినియోగం చేస్తూ ఏ రకంగా ప్రతిపక్షం సభను, సభ ద్వారా ప్రజలను తప్పుదోవ పట్టించడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందో మనకు తెలుసు. వీళ్లతోపాటు మరికొన్ని పత్రికలు కూడా ఎక్కడ తప్పులు దొరుకుతాయో అని రంధ్రాన్వేషణ చేస్తూ జరుగుతున్న మార్పును ఎక్కడ కనపడనియ్యకుండా, వినపడనియ్యకుండా వారు చేస్తున్న ప్రయత్నాన్ని మనం ఇప్పుడు తిప్పికొట్టకపోతే చాలా తప్పు జరుగుతుందనే అంశాన్ని గౌరవ సభ్యులకు నేను మనవి చేస్తున్నాను.

మ.1.10

రైతు సమీకృత కేంద్రం వైఎస్సార్ రైతు భరోసా కేంద్రం. ఈరోజు ఈ వ్యవస్థ ప్రపంచం మొత్తం ప్రశంసలు పొందుతోంది. అనేక దేశాల దేశాధిపతులు మన రాష్ట్రానికి వచ్చి ప్రత్యేకంగా ఆర్బికేల గురించి, ఆర్బికేలలో జరుగుతున్న విధానాన్ని గురించి, ఏ రకంగా రైతు ఇంటరాక్ట్ అవుతున్నాడు, రైతును ఏ రకంగా మన ప్రభుత్వం చేయిపట్టుకుని నడిపిస్తోంది ఆ రైతుకి ఆర్బికే నుంచి మనం ఎటువంటి సమాచారాన్ని ఇస్తున్నాం అనే విషయాలను తెలుసుకున్నారు. రైతు విత్తనం కొనుక్కునే దగ్గర నుంచి అమ్ముకునే వరకు ఇ-క్రాప్ బుకింగ్ ద్వారా పంట నమోదు కార్యక్రమం దగ్గర నుంచి ఎక్స్‌లెంట్ డేటాను అందిస్తున్నారు. ఇటువంటి డేటా ప్రపంచంలో ఇజ్రాయిల్ లాంటి దేశంలో కూడా అందుబాటులో ఉండదు. ముఖ్యమంత్రి గారి మానసపుత్రిక అయిన ఆర్బికే ద్వారా రాష్ట్రంలో ఇంత పెద్దయెత్తున వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన సమాచారాన్ని సేకరించవచ్చు. ఈరోజు ఇక్కడ కూర్చుని బాపట్లలో ఖరీఫ్‌లో ఎంత ఎక్స్‌లెంట్‌లో ఏ రకం వరి పండిస్తున్నారో చెప్పే అవకాశం ఉంది. ఎన్ని రకాల వరి వంగడాలు వస్తున్నాయి. ఎన్ని వెరైటీలు ఉన్నాయి. ఏ ప్రాంతంలో ఎంత పంట కంజ్యూమ్ అవుతుంది. అవరాలు ఎంత వస్తున్నాయి, రబీలో ఎంత విత్తనం నాటారు, పంట ఏ రకంగా రాబోతోందన్న అనేక విషయాలు ఈరోజు మన ఫింగర్ టిప్స్‌పై ఉంటున్నాయి. దానికి కారణం మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి ఆలోచన, ఆయన మానస పుత్రిక అయిన ఆర్బికే కేంద్రం. ఈరోజు ఒక అగ్రికల్చర్ అసిస్టెంట్‌ను పూర్తి స్థాయిలో ఆర్బికేలో ఉంచడమే కాకుండా, కియోస్క్‌లను ఏర్పాటు చేసి, రైతే నేరుగా నాణ్యమైన విత్తనాలు, ఎరువులు కొనుక్కుంటే ఆ రసీదు మీద గ్యారెంటీ ఇచ్చే బాధ్యత మన ప్రభుత్వం తీసుకుంది. గతంలో ఎప్పుడూ ఏ ప్రభుత్వం, ఏ రైతుకు ఇంత పెద్దయెత్తున సహాయం

చేసిన దాఖలా లేదనే చెప్పాలి. (బెల్) అధ్యక్షా, నా సమయం 25 నిమిషాలు అని చెప్పారు. ఇప్పటికీ నేను మాట్లాడింది 8 నిమిషాలే. ఇంకా సమయం ఉంది.

రైతు సమీకృత కేంద్రం గురించి ఎంతసేపైనా మనం మాట్లాడుకోవచ్చు. ఇ-క్రాప్ బుకింగ్, ఇ-ప్రాక్యూర్మెంట్ ద్వారా విత్తనాల నుంచి ధాన్యం కొనుగోలు వరకు, గోతాలు, ఎరువులు ఇవన్నీ నిన్న, మొన్న చేసిన ప్రయోగం. ఈసారి మన ప్రాక్యూర్మెంట్ ప్లానింగ్ కూడా చాలా బాగా జరిగింది. గతంలో రైస్ మిల్లింగ్, దళారులు రైతులను ఏ రకంగా ఇబ్బంది పెట్టేవారో మనం చూశాం. వీటన్నింటికీ చెక్ పెడుతూ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి ఇచ్చిన ఆదేశాల మేరకు మా వ్యవసాయ శాఖామాత్యులు గోవర్ధన్ రెడ్డి నేతృత్వంలో ఈసారి చాలా చక్కగా ప్రాక్యూర్మెంట్ జరిగింది. ప్రాక్యూర్మెంట్ చేసినది ఎక్కడకు వెళ్తుంది అనే విషయం కూడా తెలియనివ్వకుండా చివరి నిమిషంలో వెళ్లేటట్టుగా రవాణా ఛార్జీలు, గోతాలు, హమాలీలను ఇచ్చి ఈరోజు రూ.1540లు అత్యధిక రేటు మేము 75కిలోల బస్తాకు ఇవ్వడమంటే అది మాములు విషయం కాదు. ఈరోజు ధాన్యానికి మన కొనుగోలు రేటు రూ.1540లు మేము ఫిక్స్ చేస్తే దాదాపు బయట మార్కెట్లో రూ.1750లు నడుస్తోంది. పటిష్టమైన చర్యలు తీసుకోవడం ద్వారా మాత్రమే ఈరోజు రైతు నష్టపోకుండా లాభానికి అమ్ముకునే పరిస్థితి మన ప్రభుత్వమే కల్పించిందనే విషయం ఈ సభ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ వ్యవస్థను ముందుకు తీసుకువెళ్లడానికి సముచితమైన కేటాయింపులు చేసినందుకు మరొక్కసారి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

డా.వైఎస్సార్ ఉచిత పంటల బీమా కోసం మనం ఈరోజు రూ.1600కోట్లు కేటాయించుకున్నాం. ఇది ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేదు. అలాగే ఏ రాష్ట్రంలో కూడా లేదు. గతంలో మనందరికీ, మీకు కూడా తెలిసిన విషయమే. రైతు ఎప్పుడైనా బ్యాంక్ లో లోన్ తీసుకుంటే to that extent DICGC (Deposit Insurance and Credit Guarantee Corporation) గ్యారెంటీ ఉంటుంది కాబట్టి తప్పనిసరిగా ఆ అప్పు వరకే బీమా కట్టడం జరిగేది. ఈరోజు ఇ-క్రాప్ బుకింగ్-ద్వారా వచ్చిన మొత్తం డేటాను తీసుకుని రైతుల తరపున రూ.1600కోట్లు మనం వాళ్లకు ఉచిత బీమా చేస్తున్నాం. ఇది మాములు విషయం కాదు. చాలా దూరదృష్టితో చేస్తున్న విషయం. దీనివల్ల మా బాపట్లలో మేం చూశాం. ఖరీఫ్ లో నష్టపోయిన పంటకు ఇన్ సూరెన్స్ సబ్సిడీని రబీలోనే సఫిషియెంట్ గా ఇస్తున్నాం. గతంలో అధికారపార్టీ నాయకులు ఏదో ఒక ఇంటి దగ్గర కూర్చుని వారు ఇచ్చిన కేటాయింపును వారికి సంబంధించిన నలుగురికి పంచుకోవడమే తప్పించి అంతకుమించి ఎప్పుడూ ఇచ్చిన పరిస్థితి చూడలేదు. ఈరోజు పంట నష్టాన్ని చాలా శాస్త్రీయంగా అంచనా వెయ్యడమే కాకుండా

రైతుకు సరైన సమయంలో మనం ఇప్పించగలుగుతున్నామంటే దానిపై ప్రభుత్వాన్ని తప్పకుండా మనం అభినందించాలి. మహిష్ బాబు నటించిన సినిమాలో ఒక డైలాగ్ ఉంటుంది. దానిని ఇక్కడ ప్రస్తావిస్తాను. 'ఒక అద్భుతం జరిగేటప్పుడు ఎవరూ గుర్తించరు. ఆ అద్భుతం జరిగిన తరువాత గుర్తించాల్సిన అవసరం కూడా ఉండదు.'

ఇక్కడ ప్రజలు మాత్రం జరుగుతున్న అద్భుతాన్ని గుర్తిస్తున్నారు కానీ, కొంతమంది నాయకుల్లోనే లోపం ఉందేమో అనిపిస్తుంది. ఈరోజు టీడీపీ వాళ్లు మాట్లాడినంతసేపు ఏదో రకంగా పథకాలు ఆగిపోవాలి, ఏదో రకంగా ప్రభుత్వం చేసే సహాయం అది రైతుకైనా, మహిళకైనా, విద్యార్థికైనా ఆగిపోవాలి. మనం క్యాలెండర్ లో ప్రకటించి ఈ సమయానికి అందుతుందని చెప్పింది ఆగిపోతే బాగుండు అనే కోరిక.

ఈరోజు మనం ఆసరాను తీసుకుంటే మాములు విషయమా.. గతంలో పసుపు-కుంకుమ అని మోసం చేసి రూ.10,000లతో ఆసరాను సరిపెట్టారు. ఈరోజు మనం యావరేజీగా తీసుకున్నా దాదాపు రూ.26,000కోట్లు బడ్జెట్లో పెట్టుకున్నాం. రెండు విడతలు అందించాం. మూడవ విడత కూడా మార్చి నెలాఖరులోపలే వేస్తామని నిన్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చెప్పారు. అంటే సుమారు రూ.18,000కోట్లు -19000కోట్లు మనం ఆల్ రెడీ చెల్లించాం. అయినా ఎక్కడా చిన్నపాటి acknowledgment వాళ్ల తరపున లేదు. వాళ్లు ఈ విధంగా చెయ్యలేకపోయారు. వాళ్లు చేసిన వాగ్దానాన్ని నిలుపుకోలేకపోయారు. ఈరోజు జరుగుతున్న మంచిని కూడా మంచి అని చెప్పే పరిస్థితిలో వాళ్లు లేరు.

మొన్న బాపట్లలో మాండస్ తుఫానుకు నష్టం కలిగితే సగటున ఒక్కొక్క రైతుకు రూ.6,000-7,000వరకు నష్టపరిహారం ఇవ్వగలిగాం. దాదాపు 3,798మంది రైతులకు ఒక్క బాపట్లలోనే రూ.3.80కోట్లు మనం చాలా సంతృప్తిగా ఇవ్వగలిగాం. రైతులంతా కూడా చాలా సంతోషపడ్డారు. ఈపార్టీ, ఆపార్టీ, వాళ్లు మాకు ఓటు వేశారా, లేదా అని ఎక్కడా లేదు. రైతుకన్నా ముందర మా ఎమ్మార్వోలు, అగ్రికల్చర్ అసిస్టెంట్స్, మిగతా స్టాఫ్ అంతా కూడా తెల్లవారేసరికి క్షేత్రస్థాయికి వెళ్లిపోయేవారు. 24 గంటల్లో నష్టాన్ని లెక్కగట్టారు. దానికి సంబంధించిన డేటా వచ్చింది. దానిపై కేబినెట్ లో నిర్ణయం తీసుకున్నారు. వెంటనే అమలులోకి వచ్చేసింది. ఇంత అద్భుతమైన వ్యవస్థ, పరిపాలన జరుగుతుంటే అటువంటి పరిపాలన గురించి రెండు మంచి మాటలు చెప్పలేకపోగా కనీసం ఇది కాదు ఇంకా బాగాచేస్తామని వాళ్లు చెప్పగలరా? అమ్మ ఒడి పథకానికి రూ.15,000లు కాదు,

మేము రూ.30,000లు ఇస్తామని చెప్పగలరా? లేదా మీరందరూ చేస్తున్నది తప్పు మేము వస్తే ఇంతకన్నా ఇంకా వేరే విధంగా చేస్తామని చెప్పగలరా? ఎక్కడ కూడా వాటి ప్రస్తావనే లేదు. ఎంతసేపు సభను, సభ ద్వారా ప్రజలను తప్పు దోవ పట్టించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు.

మ.1.20

రాష్ట్రం అప్పుల ఊబిలో కూరుకుపోయిందని కొత్తగా వారు చెబుతున్నారు. తప్పకుండా గౌరవ ఆర్థిక శాఖామంత్రి గారు అందుకు సంబంధించిన సమాధానం చెప్పగలుగుతారు. వాళ్లు పదే పదే రాష్ట్రం అప్పుల ఊబిలో చిక్కుకుపోయినట్లుగా చెప్పడానికి మాత్రమే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. వాళ్లు పరిపాలన చేసిన కాలంలో చేసిన అప్పుకు సంబంధించిన సమాధానం చెప్పే పరిస్థితిలో లేరు. కానీ మనం చెప్పగలం. దాదాపు రూ.1.92లక్షల కోట్లు డీబీటీ ద్వారా లబ్ధిదారుల ఖాతాలకు జమ చేయడం ఆషామాషీకాదు. అదొక చరిత్ర. అదెవ్వరికీ సాధ్యమయ్యే విషయం కాదు. అంత బ్రాన్స్‌పరెంట్‌గా రాష్ట్ర పరిపాలన జరుగుతుంటే, అటువంటి పరిపాలన గురించి మాట్లాడలేక సభను విడచి పారిపోయారు. కనీసం ఈరోజున సభలో వినే ఓపిక కూడా లేక పారిపోయిన ప్రతిపక్షాన్ని మనం చూశాం.

అధ్యక్షా, జగనన్న అమ్మఒడి, జగనన్న విద్యాకానుక వంటి అనేక అద్భుతమైన సంక్షేమ, అభివృద్ధి పథకాలతో ప్రజల భవిష్యత్తుకు భరోసా కల్పిస్తూ ప్రభుత్వం తీసుకున్న అనేక నిర్ణయాలను అమలు చేయడమే కాకుండా నిర్ణయాలకు తగ్గట్టుగా బడ్జెట్‌లో నిధులు కేటాయించడం జరిగింది. అభివృద్ధి, సంక్షేమ పథకాల అమలు నిమిత్తం బడ్జెట్ కేటాయింపులు జరిపినందుకు తప్పకుండా నాతోపాటు నా సహచర సభ్యులంతా ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారిని అభినందిస్తున్నారు.

అధ్యక్షా, మా నియోజకవర్గంలో వరి ధాన్యం ప్రొక్యూర్మెంట్ ఇప్పుడు జరిగినట్లుగా గతంలో ఎప్పుడూ జరగలేదు. ప్రస్తుతం ప్రొక్యూర్మెంట్ చేసిన వరి ధాన్యానికి సంబంధించి సత్వరమే ప్రభుత్వం సొమ్ము చెల్లించింది. గతంలో ఈ విధంగా ఎప్పుడూ జరగలేదు. ప్రభుత్వం ప్రొక్యూర్ చేసిన వరి ధాన్యానికి సంబంధించి రైతులకు 15 రోజులలోపే సొమ్ము చెల్లించినప్పటికీ దాని గురించి ప్రతిపక్షం అప్రిషియేట్ చేసిన పరిస్థితి కనబడలేదు. ఇందాక ప్రతిపక్ష సభ్యులు దాన్ని కూడా తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నారు. వారి హయాంలో రైతులకు చెల్లించాల్సిన డబ్బు కూడా మన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత చెల్లించిన పరిస్థితి వాళ్లకు తెలియదా? వారి హయాంలో రైతులకు కనీసం విత్తనాలను కూడా సకాలంలో సరఫరా చేయని పరిస్థితి అందరికీ తెలిసిందే. ఆ పరిస్థితి నుంచి మన ప్రభుత్వం అధికారం చేపట్టిన తరువాత రైతులకు సకాలంలో నాణ్యమైన విత్తనాలను సబ్సిడీతో అందించడం జరుగుతుంది. చాలా అంశాలను నేను ప్రస్తావించదలచినప్పటికీ సమయం తక్కువ ఉన్నందున

ప్రస్తావించలేకపోతున్నాను. బడ్జెట్ పైన మాట్లాడే అవకాశం కల్పించిన మీకు మరొక్కసారి నా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీమతి నాగులపల్లి ధనలక్ష్మి (SMT. NAGULAPALLI DHANALAKSHMI)

(రంపచోడవరం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన నాటి నుంచి ఈరోజు వరకు కూడా ప్రజలకు అందిస్తున్న సంక్షేమ, అభివృద్ధి పథకాలను మరింత చక్కగా ప్రజలకు అందించడం కోసం ఇప్పుడు 2023-24 ఆర్థిక సంవత్సరంలో కేటాయించిన బడ్జెట్ వల్ల మేమందరం సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నాం. బయట చాలా మందికి ఉన్న అపోహ ఏమిటంటే, రాజకీయ నాయకుల మాటలంటే నీటి మీద రాతలు. వాళ్లు అన్నీ అబద్ధాలు చెబుతారు, తీరా పదవుల్లోకి వచ్చాక ప్రజల గురించి పట్టించుకోరనే భావన ఉంది. గతంలో 2019 ఎన్నికలకు ముందు వరకు ప్రజల్లో అపోహ ఉండేది. ఎందుకంటే మనం 2014 ఎన్నికల్లో కూడా చూశాం. అధికారంలోకి రావడం కోసం ఎన్నికలకు ముందు ప్రజలకు 500 హామీలిచ్చి, అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత కనీసం ఏ ఒక్క హామీని నెరవేర్చకుండా ఎన్నికల మేనిఫెస్టోను కూడా ప్రజలకు అందుబాటులో లేకుండా చేసిన ప్రభుత్వాలు గతంలో ఉండటం వల్ల ప్రజలు ఇటువంటి అభిప్రాయంతో బహుశా ఉండేదేమోనని భావిస్తున్నాను. కానీ అటువంటి అభిప్రాయాన్ని తొలగిస్తూ జగనన్న 2019లో ప్రజలకు ఏవైతే నవరత్నాల హామీలిచ్చి అధికారంలోకి రావడం జరిగిందో ఇచ్చిన హామీలకంటే కూడా మరింత ఎక్కువగా ప్రజా సంక్షేమ పథకాలు, కార్యక్రమాలను ఏ రకంగా రాష్ట్రంలో అమలుచేస్తున్నారనేది కూడా మనం చూస్తున్నాం.

ఈరోజున వైఎస్సార్ సీపీ ప్రభుత్వ హయాంలో ప్రజలను దోచుకుని తినేవాళ్లు, ప్రజల నుంచి లాక్కోని తినేవాళ్లు మాత్రమే అసంతృప్తిగా ఉన్నారు. ప్రజలు బాగుండాలి, ప్రజలు బాగుంటే మనం బాగుంటాం అనుకునే ఏ ఒక్కరు కూడా ఈరోజు అసంతృప్తిగా లేరు. ఎందుకంటే ఈరోజున మనం చూస్తున్నాం.

అధ్యక్షా, జగనన్న ప్రవేశపెట్టిన అభివృద్ధి, సంక్షేమ పథకాలను మనం చూసినట్లైతే ఒక బిడ్డ కడుపునపడిన క్షణం నుంచి పండుముసలి వరకు ఏ వయస్సు వరకు ఎటువంటి సంక్షేమ పాలన, ఎటువంటి సంక్షేమ పథకం ప్రభుత్వపరంగా అందించాలనే ఉద్దేశంతో పాలన సాగుతోంది. ఈరోజున ఒక బిడ్డ కడుపున పడ్డది అని నిర్ధారణ అయిన క్షణం నుంచి ఆ బిడ్డకు సంపూర్ణ పోషణ, ముఖ్యంగా గిరిజన ప్రాంతాల్లో సంపూర్ణ పోషణ ప్లాన్ అనే పథకాన్ని ప్రభుత్వం అమలు చేస్తోంది. బిడ్డలకు సంపూర్ణమైన ఆహారాన్ని అందించడమే ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. సంపూర్ణ పోషణ ప్లాన్ అనే కార్యక్రమం గురించి ఎందుకు చెప్పాల్సి వస్తుందంటే, గతంలో మా రంపచోడవరం నియోజకవర్గంలోనే

గత ఐదేళ్ల తెలుగుదేశం పార్టీ పాలనలో సుమారుగా 54 మాతా శిశు మరణాలు కేవలం పోషకాహార లోపం వల్లే జరిగాయి. మహిళలు కడుపుతో ఉన్న సమయంలో సరైన ఆహారం అందకపోవడం వల్లనే సుమారు 54 మాతా శిశు మరణాలు జరిగినాయి. కానీ ఈరోజు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత నిర్ణయం తీసుకుని కడుపున పడ్డ బిడ్డ కూడా ఆరోగ్యంగా ఉండాలి, బిడ్డ సంపూర్ణ ఆరోగ్యంతో భూమి మీదకు రావాలనే ఉద్దేశంతో సంపూర్ణ పోషణ ప్లాన్ అనే పథకాన్ని గిరిజన ప్రాంతాల్లో అమలుచేస్తున్నారు. తద్వారా గిరిజన ప్రాంతాల్లో తల్లులందరూ సంతోషంగా డెలివరీకి వెళ్లి ఆసుపత్రి నుంచి బిడ్డను ఎత్తుకుని చిరునవ్వుతో ఇంటికి వస్తున్నారు. భవిష్యత్తులో ఏ ఒక్క పాడు కళ్లు కూడా అటువంటి తల్లిబిడ్డల మీద పడకుండా, వాళ్లేప్పుడూ సంతోషంగా ఉండాలని మేమంతా కోరుకుంటున్నాం.

అధ్యక్షా, కడుపున పుట్టిన బిడ్డ బడికి పోతాడు. బడికిపోయే బిడ్డకు పోషక విలువలతో కూడిన ఆహారాన్ని జగనన్న ప్రభుత్వం అందిస్తుంది. మా గిరిజన ప్రాంతాల్లో నేను గతంలో టీచర్ గా పనిచేసిన రోజుల్లో నా దగ్గర పాఠాలు నేర్చుకుని పదవ తరగతి పరీక్షలు వ్రాసి బయటకు వెళ్లిన విద్యార్థుల్లో చాలా మంది మెరిట్ స్టుడెంట్స్ ఉండేవాళ్లు. భవిష్యత్తులో మీరేమి అవుతారని ఆనాడు నేను వాళ్లను అడిగితే పెద్దయ్యాక నేను డాక్టరునవుతా, ఇంజనీర్ నవుతా అని చెప్పేవాళ్లు. 2018లో ఎన్నికల నిమిత్తం నేను గ్రామాల్లో తిరిగే సమయంలో నా దగ్గర చదువుకున్న స్టూడెంట్స్ కనబడే వాళ్లు. ఏంటమ్మా, నీవు బాగా చదివేవాడివి, మంచి మార్కులతో పాస్ అయ్యావు, గ్రామంలో ఎందుకు ఖాళీగా ఉన్నావని నేను అడిగితే మా అమ్మనాన్న నన్ను చదివించే స్థితిలో లేక పోవడం వల్ల నన్ను స్కూల్ మాన్పించారు టీచర్, ఇక ఇంట్లోనే ఉంటున్నామని వాళ్లు చెప్పినప్పుడు మనసుకు కొంచెం బాధ అనిపించేది. అంటే పేద విద్యార్థులకు సరైన ఆర్థిక సహాయం అందకపోవడం కారణంగా మంచి మార్కులు తెచ్చుకున్న పిల్లలు కూడా డ్రాపౌట్స్ గా మిగిలిపోయిన పరిస్థితుల నుంచి ప్రభుత్వం కాపాడుతోంది. ఏ ఒక్క పేదవాడి బిడ్డ కూడా ఆర్థిక పరిస్థితి కారణంగా చదువు మానకూడదనే ఉద్దేశంతో జగనన్న ప్రభుత్వం అమ్మఒడి కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించి, తమ పిల్లలను బడికి పంపించే ప్రతి తల్లికి ప్రతి సంవత్సరం రూ.15వేలు వారి బ్యాంకు ఖాతాకు జమ చేయడంవల్ల డ్రాపౌట్స్ అయిన విద్యార్థులు కూడా తిరిగి స్కూల్స్ లో జాయిన్ అవుతున్నారు. అలాగే కాలేజీ విద్యనభ్యసించే విద్యార్థులకు ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్ క్రింద సహాయం చేయడంతో పాటు జగనన్న వసతి దీవెన, జగనన్న విద్యాదీవెన వంటి కార్యక్రమాల అమలు ద్వారా పేద విద్యార్థులకు ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయం అందిస్తోంది. గడప గడపకు మన ప్రభుత్వం అనే కార్యక్రమం క్రింద నేను గ్రామాల్లో పర్యటించినప్పుడు లబ్ధిదారులకు అందిన సహాయానికి సంబంధించి సమాచారాన్ని ప్రత్యక్షంగా చూశాను. లబ్ధిదారులకు అందిన సహాయం పట్ల సంతృప్తితో ఉన్నారు. ఆర్థిక

ఇబ్బందుల కారణంగా ప్రస్తుతం ఏ పేద విద్యార్థి విద్యకు దూరం కావడంలేదు. ప్రభుత్వ సహాయం వల్ల డ్రాపౌట్స్ సంఖ్య తగ్గింది. తల్లిదండ్రులు కూడా తమ పిల్లలను ధైర్యంగా తమ పిల్లలను బడికి పంపిస్తున్న పరిస్థితి మా గిరిజన ప్రాంతాల్లో ఉంది.

అదేవిధంగా గతంతో పోలిస్తే ప్రభుత్వ పాఠశాలల రూపురేఖలు మన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత పూర్తిగా మారాయి. గతంలో గవర్నమెంట్ స్కూల్ కు తమ పిల్లలను పంపించేవాళ్ళ సంఖ్య తక్కువగా ఉండేది. గవర్నమెంట్ స్కూల్స్ కంటే ప్రైవేట్ స్కూల్స్ లో విద్య బాగుంటుందనే భావన చాలా మంది తల్లిదండ్రుల్లో ఉండేది. ఆ అపోహ వల్ల చాలా గవర్నమెంట్ స్కూల్స్ మూతపడిన పరిస్థితిని మనం చూశాం. కానీ ఈరోజు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత మనం చూస్తే గవర్నమెంట్ స్కూల్స్ ప్రైవేట్ స్కూల్స్ తో పోటీపడే విధంగా తయారైనాయి. పూర్తిగా గవర్నమెంట్ స్కూల్స్ రూపురేఖలు మారాయి. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో, కళాశాలల్లో మౌలిక వసతుల కల్పనకు ప్రభుత్వం పెద్దపీట వేసింది. ముఖ్యంగా ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కు సంబంధించి నాడు-నేడు కార్యక్రమం ద్వారా రూపురేఖలను మార్చడం మనం చూస్తున్నాం. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో విద్యార్థులకు స్వచ్ఛమైన నీరు అందించడం, విద్యార్థులు క్లాస్ రూమ్స్ లో కూర్చునే వాతావరణం, చదువుకునే విధానానికి అనుకూలంగా ఉండే ఆహ్లాదకరమైన వాతావరణాన్ని ప్రభుత్వం కల్పించింది. అటువంటి వాతావరణంలో పేద విద్యార్థులు చదువుకోవాలనే ఆకాంక్ష గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి దృఢంగా ఉండటం వల్లే సాధ్యపడిందని మేమంతా నమ్ముతున్నాం. నాడు-నేడు కార్యక్రమం ద్వారా ప్రభుత్వ పాఠశాలల రూపురేఖలు మారిన వైనాన్ని మనమంతా చూస్తున్నాం. తద్వారా గవర్నమెంట్ స్కూల్స్ కు వచ్చే విద్యార్థుల సంఖ్య గణనీయంగా పెరిగిన పరిస్థితిని కూడా మనం చూస్తున్నాం. చదువుకునే ప్రతి పేద విద్యార్థికి అమ్మఒడి కార్యక్రమం ద్వారా ఆర్థిక సహాయం అందుతుంది. ప్రభుత్వ పాఠశాలల రూపురేఖలు మారుతున్నాయి. అలాగే స్కూల్ కు వెళ్లే విద్యార్థులకు కూడా ప్రతి సంవత్సరం స్కూల్ బ్యాగ్, షూస్, సాక్స్, పుస్తకాలు తదితరాలను ప్రభుత్వమే సమకూరుస్తుంది. ధనవంతుల పిల్లలు స్కూల్ కు వెళ్లేటప్పుడు బ్యాగ్, షూస్, యూనిఫార్మ్స్ వంటివన్నీ సమకూర్చుకుని వెళ్లే పరిస్థితి ఉంటుంది. కానీ పేదవాళ్ళ పిల్లలు స్కూల్ కు వెళ్లేటప్పుడు అవేమీ గతంలో ఉండేవి కావు. నా చిన్నతనంలో కూడా అదే పరిస్థితి ఉండేది. పిల్లలందరూ అన్నింటినీ సమకూర్చుకుని పాఠశాలకు రాలేరు. వాళ్ళ స్థాయికి తగ్గట్టుగా ఉండేవాళ్ళు. ప్రస్తుతం ప్రభుత్వం పేదవిద్యార్థులకు చక్కగా జగనన్న విద్యాకానుక ద్వారా కిట్ కూడా అందిస్తోంది.

అధ్యక్షా, జగనన్న గోరుముద్ద కార్యక్రమం ద్వారా పిల్లలకు మంచి పోషకాలతో కూడిన ఆహారాన్ని ప్రభుత్వం అందిస్తోంది. రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న ఇంత మంచి గురించి వారు మాట్లాడడం లేదు. సోషల్ మీడియాలో పెట్టిన కొన్ని కొన్ని వీడియోస్‌ను నేను చూశాను. ఏదన్నా గవర్నమెంట్ స్కూల్‌లో తయారుచేసే వంట బాగాలేదు, ఇదా జగనన్న గోరుముద్ద అనే కొన్ని కామెంట్స్ పోస్ట్ చేస్తారు లేకుంటే వీడియోలు పెడుతుంటారు. కానీ జగనన్న ప్రభుత్వం చక్కని సంపూర్ణమైన పోషణ కార్యక్రమం ద్వారా పిల్లలకు ఆహారం అందించాలనే ఉద్దేశంతో పాఠశాలలకు మెనూను సిద్ధం చేసి అమలుచేయడం జరిగింది. ఇచ్చిన మెనూ ప్రకారం సంబంధిత స్కూల్‌లో విద్యార్థులకు ఆహారం అందించకపోతే ఆ స్కూల్ ప్రధానోపాధ్యాయునిపై ప్రభుత్వాధికారులు విచారించి చర్యలు తీసుకుంటారు. అంతేతప్ప పిల్లలకు అందించే ఆహారంలో లోపంతో జగనన్న గోరుముద్ద పథకానికి ఎటువంటి సంబంధం ఉండదు. కచ్చితంగా గవర్నమెంట్ ఇచ్చిన మెనూ ప్రకారం ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో విద్యార్థులకు ఆహారం అందించాలి. అలా వ్యవహరించని స్కూల్ ప్రధానోపాధ్యాయుడిపై ప్రభుత్వం కచ్చితంగా చర్యలు తీసుకుంటుంది. దానికి సంబంధించి ఎవ్వరు కూడా కామెంట్ చేయాల్సిన అవసరం లేదు.

అధ్యక్షా, రైతు భరోసా గురించి ప్రస్తావిస్తున్నాను. రైతు భరోసా గురించి ఇప్పటి వరకు నాకంటే ముందు మాట్లాడిన పెద్దలు కూడా చెప్పారు. రాష్ట్రంలోని రైతుల పరిస్థితిని గతంలో మనం చూశాం. 2014 ఎన్నికల్లో మా ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వస్తే రైతులకు రుణమాఫీ చేస్తామని, బంగారం తాకట్టు పెట్టి బ్యాంకుల నుంచి తీసుకున్న రుణాలను సైతం రుణమాఫీ ద్వారా మాఫీ చేస్తామని తప్పుడు హామీలిచ్చి తీరా అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఇచ్చిన హామీల గురించి తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం ఆనాడు పట్టించుకున్న దాఖలాలు లేవు. గత ప్రభుత్వ హయాంలో ఎంత మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారో మనం చూశాం.

మ.1.30

దళారులు, పెట్టుబడిదారుల వద్ద అప్పులు తీసుకుని పెట్టుబడి పెడితే ఆ పంటకు సరైన దిగుబడి రాక ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న అనేకమంది రైతులకు అండగా ఉండాలనే ఉద్దేశంతో మొదటి సంవత్సరం నుంచే రైతులకు రూ.13,500లు చొప్పున ఇవ్వడం కోసం రైతుభరోసా పథకాన్ని అమలు చేస్తున్నారు. నేడు ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాలను కూడా మన ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తోంది. సాధారణ మధ్యతరగతి రైతు కుటుంబంలో పుట్టిన నేను నా తండ్రి పడిన కష్టాలను స్వయంగా చూశాను. నాకు ఊహ తెలిసినప్పటి నుంచి మనం కొనుక్కునే బియ్యం రేటు రూ.5ల నుంచి రూ.50ల వరకు పెరుగుతూ వచ్చింది. కానీ, దళారీ వ్యవస్థ కారణంగా రైతు అమ్మే ధాన్యం రేటు మాత్రం అక్కడే

ఉండిపోయింది. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసి రైతుకు గిట్టుబాటు ధరను అందిస్తున్నాము. ప్రారంభంలో అవగాహన లేక కొంతమంది రైతులు మాత్రమే ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాల వద్ద ధాన్యాన్ని విక్రయించేవారు. రెండవ సంవత్సరంలో 50శాతం మంది రైతులు కొనుగోలు కేంద్రాల్లో ధాన్యాన్ని విక్రయిస్తే, రైతుల వద్ద కొనుక్కున్న దళారులు రైతుల పేరు పెట్టి కొనుగోలు కేంద్రాల్లో ధాన్యాన్ని అమ్మేవారు. మూడవ సంవత్సరంలో రైతుల్లో మరింత అవగాహన వచ్చింది. మా నియోజకవర్గంలో దళారులు ఈ సంవత్సరం ధాన్యం కొనుగోలు చేయడానికి కాటా పెట్టడానికి కూడా భయపడుతున్నారని కొంతమంది రైతులు మాకు చెప్పారు. నాన్నా ధాన్యం అమ్మితే ఎంత డబ్బు వస్తుందని నేను గతంలో అడిగితే అప్పులు కట్టడానికి పోను మనం తినడానికి మిగులుతుందని నాతో మా నాన్న చెప్పేవారు. ఇటువంటి పరిస్థితి ఎప్పుడు మారుతుందో, రైతుల శ్రమకు తగిన ఫలితం ఎప్పుడు వస్తుందో అని నేను ఆనాడు అనుకున్నాను. ఇన్ని సంవత్సరాలకు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి రూపంలో ఒక మంచి ముఖ్యమంత్రి వచ్చి రైతులందరికీ నిజంగా ఒక ఆర్థిక భరోసాను కల్పించారు.

అధ్యక్షా, ఇంతకుముందు గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు నిజంగా అదృష్టం అనుకోవాలో, వరుణ దేవుడు మరియు వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీ స్నేహితులని అనుకోవాలో తెలియదు గానీ మన ప్రభుత్వం వచ్చినప్పటి నుంచి వర్షాలకు ఎటువంటి ఢోకా లేదు. వర్షాలు సమృద్ధిగా కురవడం వల్ల పంటలు కూడా బాగా పండుతున్నాయి. ఒక్కొక్క మండలం నుంచి ఇంత ధాన్యం మనం కొనుగోలు చేయాలని చెప్పినప్పుడు గతంలో అంత పంటను ఎవరూ పండించే వారు కాదు. ఇప్పుడు రైతులు పోటీపడి మరి పంటను పండించడం వల్ల కొనుగోలు చేయవలసిన ధాన్యం కంటే ఎక్కువ ధాన్యం వచ్చింది. మిగిలిన ధాన్యాన్ని రైతులు దళారులకు అమ్మడానికి ఇష్టపడడం లేదు. ఆ మిగిలిన ధాన్యాన్ని కూడా ఏదో విధంగా ప్రభుత్వమే కొనుగోలు చేయాలని రైతులు కోరితే ఉన్నతాధికారులతో మాట్లాడి ఆ బియాన్ని కూడా కొనుగోలు చేసిన సందర్భాలు ఉన్నాయి.

అధ్యక్షా, పెన్షన్ల విషయానికి వస్తే, గత ప్రభుత్వంలో 5 సంవత్సరాలు కూడా కేవలం రూ.1000ల పెన్షన్ ను మాత్రమే ఇచ్చేవారు. పెన్షన్ల కోసం వృద్ధులు, వికలాంగులు, వితంతువులు ఎవరైనా సరే అధికారులు రమ్మన్న కార్యాలయానికి వెళ్లి ఆ పెన్షన్ సామ్మను లబ్ధిదారులు తీసుకోవాలి. ఆ పెన్షన్లు కూడా కేవలం తెలుగుదేశం పార్టీ జెండా కప్పుకున్న వారికి మాత్రమే గతంలో ఇచ్చేవారు. అవి కూడా గ్రామానికి 5 లేక 6 పెన్షన్లు మాత్రమే ఇచ్చేవారు. ఆ గ్రామంలో 7వ పెన్షన్ ఇవ్వాలంటే పెన్షన్ తీసుకునే వారు ఎవరైనా చనిపోతేనే కొత్త వారికి పెన్షన్ ఇచ్చేవారు.

అధ్యక్షా, గడపగడపకు మన ప్రభుత్వం కార్యక్రమంలో భాగంగా దేవీపట్నం మండలం ఇందుకూరుపేట అనే గ్రామానికి నేను వెళ్లాను. ఆ గ్రామంలో తిరుగుతూ ఒకరి ఇంటికి వెళ్తుంటే, అది టీడీపీ పార్టీకి చెందిన వారి ఇల్లు, అక్కడకు వెళితే నోరు వేసుకుని పడిపోతారు, వెళ్లవద్దని నాతో స్థానిక వైసీపీ నాయకులు చెబితే, ఫర్వాలేదు వెళదామని నేను చెప్పాను. నేను ఆ ఇంటికి వెళ్లగానే ఒక మహిళ వచ్చి టీడీపీ ప్రభుత్వంలో మా ఆయనకు పెన్షన్ వచ్చేది, మీరు వచ్చిన తర్వాత మా ఆయనకు పెన్షన్ ను తొలగించారని పెద్దగా అరచి మాట్లాడుతూ నాపై కేకలు వేసింది. స్థానిక వాలంటీర్ ను పిలిచి ఈమె భర్తకు ఎందుకు పెన్షన్ ఆగిపోయిందని అడిగితే, వారి అబ్బాయి బెంగుళూరులో ఉద్యోగం చేసుకుంటూ నెలకు రూ.2లక్షలు సంపాదిస్తున్నాడని ఆమె నాతో చెప్పింది. దానిని బట్టి టీడీపీ ప్రభుత్వంలో పేదవారికి కాకుండా ఎలాంటి వారికి పెన్షన్లు ఇచ్చారో మనకు అర్థమవుతోంది. అదే గ్రామంలో మొన్న జనవరి నెలలో గడపగడపకూ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న సమయంలో 21 మందికి కొత్తగా నేను పెన్షన్లు ఇప్పించాను. గత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో అదే ఇందుకూరు పంచాయితీలో 350 పెన్షన్లు ఇచ్చేవారు. మన ప్రభుత్వం అదే పంచాయితీలో ప్రస్తుతం 532 పెన్షన్లు ఇస్తోంది.

అధ్యక్షా, 2014వ సంవత్సరంలో తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత అక్క చెల్లెమ్మలకు రుణమాఫీ చేయకపోవడం వల్ల ఒక్కొక్క గ్రూపు అప్పు లక్ష రూపాయల నుంచి నాలుగు లక్షల రూపాయలకు పెరిగిపోగా, జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత అప్పటి నుంచి ఉన్న అప్పును కూడా తీరుస్తున్నారు. ఒక్క రంపచోడవరం నియోజకవర్గంలోనే దాదాపు రూ.80కోట్ల అప్పు ఉంది. గిరిజన ప్రాంతంలో ఉన్న మహిళలు రూ.80కోట్ల అప్పును తీర్చగలరా? గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ఇప్పటికే రెండు దఫాలుగా ఆ మహిళల రూ.40కోట్ల అప్పును తీర్చడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, గిరిజనులు వైద్యం చేయించుకోవాలంటే స్థానిక ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం లేదా కమ్యూనిటీ ఆరోగ్య కేంద్రానికి మాత్రమే వెళతారు. ఒకవేళ రోగి పరిస్థితి సీరియస్ గా ఉంటే రాజమండ్రి లేదా కాకినాడలో ఉన్న రిఫరల్ ఆసుపత్రికి వ్రాసినా, గిరిజనులు అంత దూరం వెళ్లలేక ఇంటి వద్దనే ఉండి ప్రాణాలు కోల్పోయిన సందర్భాలు కూడా ఉన్నాయి. గతంలో డా.వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డి గారు ప్రవేశపెట్టిన ఆరోగ్యశ్రీ పథకం ద్వారా ఎంతోమంది గిరిజనుల ప్రాణాలు కాపాడడం జరిగింది. ఆ తర్వాత గత ప్రభుత్వంలో ఆరోగ్యశ్రీ పథకం ఎలా నిర్లక్ష్యానికి గురైందో మనందరికీ తెలుసు. వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత నేడు మళ్ళీ ఆరోగ్యశ్రీ పథకం ఎంతోమంది ప్రాణాలు కాపాడుతోంది. ఆరోగ్యశ్రీ పథకంలో చేర్చని జబ్బులకు కూడా Letter of Credit ఇచ్చి పేద

వారికి వైద్యసహాయం అందించడం జరుగుతోంది. అంతేగాక, ఆరోగ్యశ్రీ పథకంలో లేని జబ్బులకు గిరిజనులు వారి స్వంత డబ్బులు ఖర్చుచేసి వైద్యం చేయించుకుంటే ఆ మొత్తాన్ని మన ప్రభుత్వం రీయింబర్స్ చేయడం జరుగుతోంది.

అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో ఏ ఒక్క ప్రాంతమో, ఏ ఒక్క కులమో, ఏ ఒక్క వర్గమో అభివృద్ధి చెందితే రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందినట్లు కాదు. అన్ని ప్రాంతాలు, అన్ని మతాలు, అన్ని కులాలకు చెందిన ప్రజలంతా రెండు పూటలు కడుపు నిండా తిండి తినగలిగే పరిస్థితిలో ఉన్నప్పుడే రాష్ట్రం నిజమైన అభివృద్ధి సాధించినట్లని చాలామంది చెబుతారు. కానీ, ఒక సామాజిక వర్గం, ఒక ప్రాంతం లేదా ఒక పార్టీ అభివృద్ధి చెందితే చాలని గత ప్రభుత్వం పనిచేస్తే, అన్ని కులాలు, అన్ని మతాలు, అన్ని ప్రాంతాలు సమానంగా అభివృద్ధి చెందాలని, దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన ఉన్న పేదలంతా కూడా అన్ని రకాలుగా అభివృద్ధి చెందాలనే సదుద్దేశంతో నేడు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో అనేక సంక్షేమ పథకాలను అమలు చేస్తున్నారు. నేడు పెద్ద పెద్ద మాటలు చెప్పే వారంతా కరోనా సమయంలో రాష్ట్ర ప్రజలు ఏ విధమైన ఇబ్బందులు పడుతున్నారో అని కనీసం చూడడానికి అయినా రాలేదు. వారు ఎక్కడో హైదరాబాదులో ఉండి ఇళ్ల నుంచి జూమ్ మీటింగ్స్ ద్వారా పలకరిస్తూ ఉండేవారు. కరోనా సమయంలో కూడా మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారు పేద ప్రజలకు ఉచితంగా బియ్యం పంపిణీ చేసి, సంక్షేమ పథకాలన్నింటినీ అందజేయడం వల్ల కరోనా నుంచి చాలా కుటుంబాలు క్షేమంగా బయటపడ్డాయి.

అధ్యక్షా, అప్పులు చేస్తున్నారు, అప్పులు చేస్తున్నారని ఈరోజు ఒక తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుడు మాట్లాడుతున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం అప్పు చేసి తీసుకువచ్చిన ప్రతి ఒక్క రూపాయి కూడా రాష్ట్రంలో ప్రజల కళ్లెదుట కనపడుతోంది. ప్రజల మధ్య సచివాలయ భవనాలు, రైతు భరోసా కేంద్రాలు, నాడు-నేడు పథకం ద్వారా పాఠశాలలు కనిపిస్తున్నాయి. డిబిటి ద్వారా లక్ష రూపాయల నుంచి రూ.4.50లక్షల వరకూ ప్రత్యక్షంగా లబ్ధిదారుల బ్యాంకు ఖాతాల్లో క్రెడిట్ అయినట్లుగా గడపగడపకూ కార్యక్రమంలో మేము ప్రజలకు చూపిస్తున్నాము. ఆ అప్పులే తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వ హయాంలో చేసినప్పుడు ఏ టీడీపీ వాళ్ల జేబుల్లోకి వెళ్లాయి, ఏ జన్మభూమి కమిటీ సభ్యుల జేబుల్లోకి వెళ్లాయి? పేద ప్రజల కోసం సంక్షేమ పథకాలను అమలుచేయక పోగా, రెండు ఇటుకలు, రెండు సిమెంట్ బస్తాలు, రెండు తూర్లు అక్కడ వేసేసి లబ్ధిదారుల పేరు మీద ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. పథకం ద్వారా మరుగుదొడ్ల కోసం వచ్చిన డబ్బులను కూడా ఆనాటి ప్రభుత్వం తీసేసుకుంది.

మ.1.40

అధ్యక్షా, ఇటీవల రంపచోడవరం మండలం సీతపల్లి గ్రామంలో గడవ, గడవకు మన ప్రభుత్వం కార్యక్రమంలో ఒక గృహిణి నాతో మాట్లాడుతూ మా ఇంటికి గత ప్రభుత్వం, 2017లో మరుగుదొడ్డి మంజూరు చేసినప్పటికీ మరుగుదొడ్డి నిర్మాణం మాత్రం పూర్తి కాలేదని మధ్యలోనే నిలిచిపోయిందని చెప్పారు. ఇంతకీ విషయం ఏమిటంటే.. గత ప్రభుత్వంలో తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన స్థానిక కార్యకర్తలు మరుగుదొడ్లు నిర్మించామంటూ లెక్కలు రాసుకుని మంజూరైన ఆ మొత్తాన్ని తీసుకున్నారు. మన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వస్తే తప్ప మీ మరుగుదొడ్డికి సంబంధించిన బిల్లు పాస్ కాదని కార్యకర్తలు తనతో చెబుతున్నారని చెప్పారు.

ఈ ప్రభుత్వం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ప్రవేశపెట్టిన అమ్మ-ఒడి, చేయూత, రుణ సహాయం వంటి పథకాలు మరింత సమర్థవంతంగా చేపట్టగలదనీ, ప్రజలకు మేలు చేయడానికి ఈ బడ్జెట్ ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుందని నేను భావిస్తున్నాను. రాష్ట్రంలోని ప్రజలంతా ఈ బడ్జెట్ ను మెచ్చుకుంటున్నారు. ఇంతటి మంచి పథకాలు ప్రజల మధ్యకు చేరకుండా ఉండేందుకే సభలో గౌరవ ప్రతిపక్ష సభ్యులు గొడవలు చేస్తున్నారు. కానీ జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి పరిపాలనపై ప్రజలకు నమ్మకం ఉంది. నిన్నటి చర్చలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి మాట్లాడుతూ తన నడక నేలమీదనే అనీ, పేదవారికి అండగా ఉంటానని కూడా చెప్పారు. ఈ విషయాన్ని రాష్ట్ర ప్రజలు నమ్మారు కనుకనే జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి వెంట నడుస్తున్నారు. ఇంత చక్కని బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టినందుకు ప్రభుత్వానికి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ ఆలజంగి జోగారావు (SRI ALAJANGI JOGARAO): అధ్యక్షా, రూ.2,72,279 కోట్ల బడ్జెట్ లో అభివృద్ధి పనులకు గాను రూ.1,59,721కోట్లు కేటాయించినందుకు గర్వపడుతున్నాను. 2015వ సంవత్సరం నీతి ఆయోగ్ చే మానిటర్ చేయబడి వచ్చిన 475 సూచనలను అనుసరించి ఈ ప్రభుత్వం పదిహేడు సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలను ఎంచుకుంది. ప్రతి ఒక్కరికీ సంక్షేమ, అభివృద్ధి ఫలాలు అందించే దిశగా బడ్జెట్ కేటాయింపులు జరిగాయి.

రాష్ట్రంలో ఆకలి చావులు ఉండకూడదు, పేదరికం పూర్తిగా నిర్మూలించబడాలన్న లక్ష్యంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు పనిచేస్తున్నారు. భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రం ఆలోచన చేయని విధంగా పేదవానికి సంక్షేమ ఫలాలు అందిస్తున్న ప్రభుత్వం పేదవానికి చేరువయ్యింది. రాష్ట్రంలోని ఐదు కోట్ల ప్రజానీకానికి ప్రభుత్వం జవాబుదారీతనంగా ఉండే విధంగా ఈ బడ్జెట్ ఉందని నేను పూర్తి స్థాయిలో నమ్ముతున్నాను. ఎంపిక చేసుకున్న సమగ్ర సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాల్లో ఐదు లక్ష్యాలకు అధిక

ప్రాధాన్యతనిస్తూ పేదరిక నిర్మూలనతోపాటు ప్రజలకు మంచి వైద్యం, విద్య అందించాలని, భారతదేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా జెండర్ ఈక్వాలిటీ తీసుకు వచ్చింది. అందుకు రూ.3,951కోట్లు కేటాయించారంటే ఇది మహిళా పక్షపాత ప్రభుత్వం అని చెప్పడానికి ఇంతకన్నా నిదర్శనం మరేదీ లేదని చెప్పవచ్చు. ప్రాధికారానికి అభివృద్ధి తోపాటు ఈజ్ ఆఫ్ డూయింగ్ బిజినెస్ లో మన రాష్ట్రం ముందంజలో ఉంది. అందుకు కారణం మన ప్రభుత్వం ఎంపిక చేసుకున్న సమగ్ర, సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాల దిశగా పయనించడమేనని తెలియజేస్తున్నాను.

రాష్ట్రంలోని ఎస్సీలకు ఎంఎస్ఎంఈల ద్వారా 3,748 సంక్షేమ యూనిట్ల స్థాపనకు సుమారు రూ.482కోట్లను ప్రభుత్వం కేటాయించింది. ఎస్సీల సంక్షేమం కోసం రూ.20,005కోట్లు, ఎస్టీల సంక్షేమానికి రూ.6,900కోట్లు కేటాయించింది.

1945 డిసెంబర్ 10వ తేదీన జరిగిన అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల ఒప్పందాన్ని ఆధారంగా చేసుకుని సమగ్రాభివృద్ధి లక్ష్యంగా ఈ బడ్జెట్ ను రూపొందించడం జరిగింది. ఈ చర్చలో పాల్గొనేందుకు అవకాశం ఇచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కిలారి వెంకట రోశయ్య (SRI KILARI VENKATA ROSAIAH)(పొన్నూరు):

ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రం సుస్థిరాభివృద్ధి దిశగా పయనించేందుకు వీలుగా బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థికశాఖ మంత్రి గారికి మీ ద్వారా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. విభజించబడిన ఈ రాష్ట్రానికి గత ప్రభుత్వం పునాది వేయలేకపోయింది. ఈ రాష్ట్రాన్ని ఎంతసేపటికీ ఒక భ్రమలో మూత్రమే ఉంచింది, రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారానికి పూనుకుని దేశంలోనే అత్యంత సంపన్నులుగా ఉండాలని అప్పటి ప్రభుత్వ పెద్దలనుకున్నారు. అమరావతిని ఒక భ్రమరావతిగా సృష్టించారు. రాష్ట్రాభివృద్ధి కుంటుపడే విధంగా ప్రయత్నం చేసారు. ఈ రోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత రాష్ట్ర అభివృద్ధికి గట్టి పునాది వేయాలని సంకల్పించి విద్య, వ్యవసాయం, ఆరోగ్య రంగాలపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకున్నారు. ఎక్కడైతే విద్యావంతులైన సమాజం ఏర్పడి ఉంటుందో ఆ రాష్ట్రం, ఆ దేశం అభివృద్ధి వైపు పయనించగలదనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. విద్యా వ్యవస్థలో పెను మార్పులు తీసుకు వచ్చారు. అందుకు ప్రభుత్వం ఇప్పటి వరకు రూ.58,000కోట్లు వెచ్చించిందంటే అది సామాన్యమైన బడ్జెట్ కేటాయింపులు కావు. విద్యార్థుల తల్లిదండ్రుల బ్యాంకు ఖాతాలో రూ.15,000లు జమ చేయడంతోనే సరిపెట్టుకోకుండా విద్యార్థికి మూడు జతల యూనిఫామ్ ఇవ్వడం, పుస్తకాలు సమకూర్చడంతోపాటు పాఠశాలల్లో కావలసిన ఇతర మౌలిక వసతులు కల్పించాలని ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా నాడు-నేడు కింద 58,000 పాఠశాలల్లో రూ.16,000 కోట్ల పనులు

ప్రభుత్వం చేపట్టింది. గత ప్రభుత్వంలో పాఠశాలలకు కనీసం సున్నం కొట్టిన పాపాన పోలేదు. ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఫ్లోరింగ్, గ్రౌనైట్ వేయించడం, కుర్చీలు, బల్బులు ఏర్పాటు, మంచినీటి వసతి కల్పించడం, కాంపౌండ్ వాల్స్, మరుగుదొడ్ల నిర్మాణం వంటి పనులు చేపట్టింది. అంతేకాదు జగనన్న గోరుముద్ద వంటి పథకాలతో చిన్నారులకు, తల్లులకు పౌష్టికాహారాన్ని ప్రభుత్వం అందించింది. రాష్ట్రంలోని అన్ని పాఠశాలల్లో పరిశుభ్రమైన వాతావరణం కల్పించింది.

మ.1.50

జగనన్న గోరుముద్ద అనే పథకం ద్వారా మంచి మెనూ తయారుచేసి ఇవ్వడమే కాకుండా, ఈ రోజు నాణ్యమైన విద్య కావాలి. ఇవాళ పిల్లవాడు చదువుకోవాలంటే మంచి క్వాలిటీ ఎడ్యుకేషన్ ఉంటేనే ఆ పిల్లాడు తను చదువుకున్న తరువాత ఒక మంచి స్థానంలో స్థిరపడటానికి ఫౌండేషన్ ఉంటుంది. అందుకనే Central Board of Secondary Education (CBSE) సిలబస్ ను ఈ రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ప్రవేశపెట్టి, ఇంగ్లీషు మీడియంలో ఆ పిల్లలు చదువుకోవాలి. ఇంగ్లీషు మాధ్యమం అనేది యూనివర్సల్ లాంగ్వేజ్. కాబట్టి ఆ భాషలో మన పిల్లలు కూడా చదువుకున్న తరువాత ఈ రాష్ట్రమే కాదు, ఉద్యోగ నిమిత్తం ఎక్కడికైనా వెళ్లవచ్చు. అలాగే దేశ, విదేశాలకు వెళ్లి అక్కడ స్థిరపడటానికి మంచి ఫౌండేషన్ ఆ పిల్లాడికి ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతోనే సిబిఎస్ఈ సిలబస్, ఇంగ్లీషు మీడియం ప్రవేశపెట్టి, పిల్లవాడు స్కూల్ లో చేరినప్పటి నుంచి మళ్ళీ తను ఇంజనీరింగ్ గాని, మెడికల్ గాని చదివి బయటికొచ్చేవరకు ప్రభుత్వం ప్రతి రూపాయి ఖర్చు పెడుతోంది. ఇది ఎందుకు పెడుతోంది? ఈ రాష్ట్రంలో అక్షరాస్యత కేవలం 67శాతం. కేరళలో 98శాతం ఉంది. కేరళలో చదువుకున్న పిల్లలు, ఎక్కడైనా సరే ఆ రాష్ట్రంలో గాని, దేశ వ్యాప్తంగా నలుమూలల్లో టీచర్లుగా, నర్సులుగా, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులుగా, విదేశాలకు వెళ్లినా కేరళ రాష్ట్రానికి చెందినవాళ్లే ఎక్కువమంది ఉన్నారు. అంటే మన రాష్ట్రంలో అక్షరాస్యత కేవలం 67శాతం ఉందంటే అది గత పాలకుల నిర్వాకం. వాళ్లు విద్యను వ్యాపారం కింద మార్చారు. ఇవాళ జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు వచ్చిన తరువాత విద్యకు పేదరికం అడ్డు కాకూడదనే ఉద్దేశంతో, ఆ పిల్లవాడు కూడా బాగా చదువుకోవాలి, ఈ రాష్ట్రంలో అత్యధిక శాతం ఉన్న పేద, మధ్యతరగతి కుటుంబాల పిల్లలు కూడా బాగా చదవాలి, ఈ రాష్ట్రంలో ఎక్కువ శాతం ఉన్న ఈ కుటుంబాల జీవనశైలిలో మార్పు రావాలి, వాళ్లందరికీ చేయూతనివ్వాలనే ఉద్దేశంతో వారికి అమ్మ ఒడి కార్యక్రమం ద్వారా ప్రతి తల్లికి సంవత్సరానికి రూ.15వేలు ఇస్తుంది. ఆ పిల్లవాడు చదువుకొని ఒక మంచి స్థానంలో స్థిరపడినప్పుడే ఆ కుటుంబం అభివృద్ధి పొందిస్తుంది, ఆ కుటుంబానికి ఈ చదువుకున్న పిల్లవాడు స్కూల్ లో చేరిన దగ్గర నుంచి కాలేజీకి చేరే వరకు ఎన్ని లక్షల రూపాయలు ప్రభుత్వం ఖర్చు

చేస్తుందో ఒకసారి మనం ఆలోచించాలి. ఈ విధమైన ఆలోచన గతంలో చంద్రబాబునాయుడుగారు చేశారా అని అడుగుతున్నాను. ఎప్పుడూ వాళ్లు ఆర్థికంగా బలంగా ఉన్న కుటుంబాలు, ఆర్థికంగా వెసులుబాటు ఉన్న కుటుంబాల వరకే ఆలోచన చేశారు తప్ప, రాష్ట్రంలో అత్యధిక శాతం ఉన్న పేద, మధ్యతరగతి కుటుంబాల జీవనశైలిలో మార్పు తేవాలని ఎప్పుడూ ఆలోచించలేదు.

రెండవది, ఇవాళ ఆ కుటుంబాలకు కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఆదా చేయడం ఒక్కటే కాకుండా, ఎన్నో సంక్షేమ పథకాల ద్వారా ప్రతి కుటుంబానికి ఆర్థిక చేయూతనిస్తూ, ఆ కుటుంబాలు అభివృద్ధి వైపు పయనించాలి, ప్రతి రూపాయి వాళ్లు ఆదా చేసుకుని, మరింతగా సంపాదించుకుని మరింత అభివృద్ధి వైపు పయనిస్తున్నప్పుడే నిజమైన అభివృద్ధి తప్ప, ఎక్కడో అమరావతిలో, భ్రమరావతిలో రెండు భవనాలు కట్టి ఇది అభివృద్ధి, లేదా హైదరాబాదును నేనే కట్టానని చంద్రబాబునాయుడుగారు మాట్లాడుతుంటారు. గతంలో పనిచేసిన ముఖ్యమంత్రులు ఎంతోమంది అభివృద్ధి చేశారు. కానీ, ఈ రాష్ట్రం నలుమూలల్లో ఎక్కడైనా అభివృద్ధి సాధించిందా? హైదరాబాదు బాగా అభివృద్ధి సాధించింది తప్ప, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో నలుమూలల్లో ఎక్కడైనా అభివృద్ధి సాధించిందా? అందుకే సమాంతర అభివృద్ధి సాధించాలనే ఉద్దేశంతోనే జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఈ రోజు రాష్ట్రంలో అత్యధిక శాతం ఉన్న పేద, మధ్యతరగతి కుటుంబాల జీవనశైలిలో మార్పు రావాలనే ఉద్దేశంతోనే ఇన్ని సంక్షేమ పథకాలు, నవరత్నాలు ప్రకటించి ఇవాళ పారదర్శకంగా, ఎక్కడా మధ్యవర్తి లేకుండా రూ.1,97,000కోట్లు ప్రతి ఇంటికి నేరుగా డిబిటి ద్వారా వాళ్ల బ్యాంకు అకౌంట్లో పడుతున్నాయంటే అది సామాన్య విషయం కాదు. అదే గత ప్రభుత్వంలో చూస్తే జన్మభూమి కమిటీలు పెట్టి వందలో కేవలం ఇరవై మందికో, ఇరవై ఐదు మందికో ఇచ్చి పెద్ద ఎత్తున ప్రచారం చేసుకునేవారు. ఈ రోజు వాలంటీర్ వ్యవస్థను ఏర్పాటుచేసి, ప్రతి గ్రామంలో అర్హత కలిగిన ప్రతి కుటుంబానికి కులం, మతం, పార్టీ అని చూడకుండా వాలంటీర్ల ద్వారా సంక్షేమ పథకాలు అందిస్తుంటే, ఇవాళ వాళ్లు మాట్లాడుతున్నారు. మన ప్రభుత్వం చేపట్టిన కార్యక్రమాల గురించి వాళ్లు ఎక్కడా ఆలోచన చేయకుండా దుష్ప్రచారం చేయడమే వాళ్ల ప్రధాన అంశంగా పెట్టుకున్నారు. ఇవాళ తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకులు, కార్యకర్తలకు కూడా అన్ని సంక్షేమ పథకాలు నేరుగా అందుతున్నాయి. వాళ్లు ఎక్కడా కూడా కాదనలేని పరిస్థితి. కానీ బయటికి దుష్ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఇవాళ గ్రామీణ స్థాయిలో కూడా ఎక్కడా ఏ తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలు గానీ, నాయకులు గానీ మాట్లాడలేని పరిస్థితి ఉందంటే దానికి కారణం కులం, మతం, పార్టీ చూడకుండా ఎవరి రెకమెండేషన్ లేకుండా, ఎవర్నీ బ్రతిమాలకుండా సంక్షేమ పథకాలు నేరుగా వారి ఖాతాల్లోకి వస్తున్నాయి. మరి వాళ్లెందుకు చేయలేకపోయారు? 40సంవత్సరాల అనుభవం అంటారు,

14 సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రి అని చెప్పుకుంటున్న చంద్రబాబునాయుడుగారు మరి ఎందుకు ఇన్ని బ్రహ్మాండమైన సంక్షేమ పథకాలు చేయలేకపోయారో ఒక్కసారి ఆలోచించండి. తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకులను నీటిమీద ఏ రోజైనా మాతో చర్చకు రమ్మనమనండి. ఇవాళ ఎక్కడా మాట్లాడలేని పరిస్థితి వాళ్ళది. ఇవాళ మనం విద్య, వ్యవసాయం, ఆరోగ్యం మీద పెద్ద ఎత్తున పెట్టుబడులు ఎందుకు పెడుతున్నామంటే అవి ఈ రాష్ట్ర అభివృద్ధికి మూల స్తంభాలు.

అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం మీద ఈ రోజున పెద్ద ఎత్తున పెట్టుబడులు ఎందుకు పెడుతున్నారో, ఎందుకు చేయూతనిస్తున్నారంటే రాష్ట్రంలో 62 శాతం వ్యవసాయాధారిత కుటుంబాలు ఉన్నాయి. వాళ్ళకు చేయూతనివ్వాలి. రైతు మనకు మూడు పూట్లా తిండిపెడుతున్నాడు. అతను ఎప్పుడూ లాభసాటిగా ఉండాలని మన ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఒక మంచి ఆశయంతో పెద్ద ఎత్తున విప్లవాత్మక మార్పులు ఈ రోజు వ్యవసాయరంగంలో తీసుకొచ్చారు. రాష్ట్రంలో ప్రవేశపెట్టిన ఈ వ్యవసాయ విప్లవాత్మక మార్పుల మీద ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి మన రాష్ట్రానికి వచ్చి రైతు భరోసా కేంద్రాలను చూసి ఆ రాష్ట్రాల వారు పొటిస్తున్నారంటే, ఆ ఘనత జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికే దుక్కతుంది. ఇంత బ్రహ్మాండమైన మౌలిక సదుపాయాలు వ్యవసాయ రంగంలో తీసుకురావడం చాలా ముఖ్యమైనది. ఈ రోజు రైతులకు రైతు భరోసా కింద రూ.13,500 లే కాకుండా, ఆ రైతు, రైతు భరోసా కేంద్రానికి వెళ్లి నాణ్యమైన విత్తనాలు, పురుగు మందులు బుక్ చేసుకోవచ్చు, తన పంటను ఇ-క్రాప్ బుకింగ్ చేసుకుంటే వేసిన ప్రతి పంటను నమోదు చేసుకున్న తరవాత ఏదైనా తుపాను గాని, అధికంగా వర్షాలు వస్తే రైతులు నష్టపోకుండా నేరుగా వాళ్ళ బ్యాంకు ఖాతాల్లో మూడు నెలల లోపు డబ్బులు జమ చేయడం జరుగుతుంది. ఇలాంటిది ఎప్పుడైనా సరే తెలుగుదేశం హయాంలో చేశారా? అసలు వాళ్ళ హయాంలో వర్షాలే పడేవి కావు: అసలు చంద్రబాబు, కరవు ఇద్దరూ తోడబుట్టినవారిలా ఉండేవారు. (బెల్) ఈ రోజు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు వచ్చిన తరవాత బ్రహ్మాండంగా వర్షాలు పడ్డాయి. ఎక్కడా నీటికి కొరత అనేది లేకుండా పోయింది. ఇవాళ రైతుకు అన్ని విధాలా చేయూతను ఇస్తున్నారు.

అదేవిధంగా రైతు భరోసా కేంద్రాల్లో ఇవాళ అన్ని సదుపాయాలు కల్పిస్తున్నారు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు పొలం బడి కార్యక్రమం, రైతులకు వైఎస్సార్ క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ కు ఈ దేశంలో పెద్ద నాంది పలికారు. రూ.6,500 కోట్లకు పైగా పెట్టుబడులు పెట్టి రైతుల తరపున బీమా చెల్లిస్తున్న వైఎస్సార్ క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ ఇవాళ అన్ని రాష్ట్రాలకు ఒక దిక్కుచి అయింది. ఇవాళ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని చూసి నీతి ఆయోగ్ వారు కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ ఏ విధంగా చేస్తున్నారో, దాని ప్రకారం పాటించమని మిగతా రాష్ట్రాలకు కూడా రెకమెండ్ చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంత ఆలోచనతో

చేస్తున్నారో చూడండి. రైతు ఎప్పుడూ లాభసాటిగా ఉండాలనే ఉద్దేశంతో ఈ సంవత్సరం దాదాపు రూ.41,436కోట్ల బడ్జెట్ ను వ్యవసాయరంగానికి కేటాయించారు.

అదేవిధంగా ఆరోగ్యం. ఆరోగ్యమైన సమాజం ఉన్నప్పుడే ఆ రాష్ట్రం కూడా అభివృద్ధి వైపు పయనిస్తుందనడానికి ఎటువంటి సందేహం లేదు. ఆరోగ్యం మీద కూడా ఇవాళ దాదాపు రూ.10,000కోట్లు పెట్టుబడులు పెట్టి, రాష్ట్రంలో ఎన్నో ఆసుపత్రులు ఉండగా, ప్రతి మండలానికి రెండు కొత్త పబ్లిక్ పిహెచ్ సీలు ఉండాలనే నిర్ణయాలు, అలాగే 42ఏరియా ఆసుపత్రులు, ఇట్లా ఎన్నో. వీటన్నింటికీ మించి ఫ్యామిలీ ఫిజిషియన్ కాన్సెప్ట్. ఇవాళ హెల్త్ క్లినిక్ లను పెట్టడం ఒకటే కాదు, ప్రతి గ్రామంలో డాక్టరు రెండు రోజులు ఉండి గ్రామంలో ఉన్న వారందరికీ వైద్యం అందించి, ఒక్క రూపాయి ఖర్చు లేకుండా దాదాపు 16రకాల ల్యాబ్ టెస్ట్ లు, 130రకాల మెడిసిన్స్ వాళ్లకు అందుబాటులో ఉంచడం. ఇది నిజమైన ప్రజా ప్రభుత్వం, ఒక సుపరిపాలన అందించే ప్రభుత్వం. అందుకే విద్య, వైద్యం, ఆరోగ్యం మీద ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున పెట్టుబడులు పెట్టి రాష్ట్రాభివృద్ధికి పునాది అనేది వీటిద్వారానే జరిగింది. వీటి ఫలాలు మనం రాబోయే రోజుల్లో చూడబోతున్నాం. అంతేగానీ, ఇవాళ ఏర్పాటుచేస్తే రేపు పొద్దున్నకే రాష్ట్రం అభివృద్ధి సాధించదు. మన రాష్ట్రం జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి నాయకత్వాన రాబోయే రోజుల్లో భారతదేశంలో ఉన్న 32రాష్ట్రాల్లో నంబరు-1 స్థానంలోకి ఎదుగుతుందన్న విషయంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. దానికి తార్కాణం కూడా మనం చూశాం. ఈ బడ్జెట్ లో జీఎస్ టీపీ కూడా బ్రహ్మాండంగా ఏ విధంగా పెరుగుతోందో మనం చూశాం. మన తలసరి ఆదాయం కూడా గతంలో రూ.1,92,517లు ఉంటే, ఈ సంవత్సరం రూ.2,19,519లు, అంటే గ్రోత్ రేట్ 14శాతంగా ఉంది. దానితోపాటు జీఎస్ టీపీ 11.43శాతంతో అభివృద్ధిలో దేశంలోనే నంబరు వన్ స్థానంలో ఉన్నాము.

మ.2.00

భారతదేశం మొత్తం మీద 7శాతం నుంచి 8శాతం వృద్ధి సాధించాం. మన ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాల వల్ల, ఆచరణలో ఎన్నో విప్లవాత్మకమైన మార్పులు తీసుకురావడం వల్ల మనం అభివృద్ధి వైపు పయనించాం. గుడ్ గవర్నెన్స్ ఇండెక్స్ లో ఇండియాలోనే మనకు సం.1 స్థానం ఇచ్చారు. వ్యవసాయ రంగంలో 11.3శాతం అత్యధికంగా అభివృద్ధి సాధిస్తున్నాం. అలాగే ఉద్యాన శాఖలో 12.3శాతం, పశుసంవర్ధక శాఖలో 11.7శాతం, అలాగే మాంస ఉత్పత్తిలో 10.3శాతం అభివృద్ధి సాధించాం. ఇది మనం చెబుతున్నది కాదు. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా గుడ్ గవర్నెన్స్ రిపోర్ట్ లో మనకు ఇచ్చిన

స్థానాలు. ఇది సామాన్యమైన విషయం కాదు. దీని వెనుక ఎంతో కృషి ఉంది. దీనిని బట్టి ముఖ్యమంత్రి గారి ఆలోచనా విధానం మనకు అర్థం అవుతుంది. ఇందాక ప్రతిపక్షనాయకులు మాట్లాడుతున్నారు, వాళ్ళది తెలుగుదేశం పార్టీ కాదు. తెలుగు దుష్ప్రచారాల పార్టీ. ఆ పార్టీ పేరు మార్చుకుంటే వాళ్ళకు సరిగ్గా సరిపోతుంది. ఎందుకంటే 24 గంటలు ప్రభుత్వం చేపట్టిన సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, ఇతర కార్యక్రమాలలో ఉన్న లోటుపాట్లను వాళ్ళు వేలెత్తి చూపించకుండా, 24 గంటలు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి మీద దుష్ప్రచారం చేయడం తప్ప ఎక్కడా వాస్తవాలు మాట్లాడని పరిస్థితి. ఈరోజు ప్రభుత్వం చేస్తున్న కార్యక్రమాల గురించి జరిగే చర్చలో వాళ్ళు ఎక్కడా కూర్చోలేకపోతున్నారు. ఎంతసేపూ వాళ్ళు బయటకు వెళ్లి ఎల్లో మీడియా ద్వారా దుష్ప్రచారం చెయ్యడమే తప్ప ఎక్కడా ఈ రాష్ట్రం సాధించిన ఘనతపై వాళ్ళు చర్చకు రాలేదు. ఈరోజు అన్ని ప్రాంతాల్లో మన ప్రభుత్వం నీటిపారుదల శాఖకు కూడా రూ.11,908కోట్లు బడ్జెట్ ను కేటాయించింది. దానితోపాటు సాంఘిక సంక్షేమానికి కూడా రూ.14,511 కోట్లు, బీసీ సంక్షేమానికి రూ.23,508కోట్లు, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన కులాల సంక్షేమానికి రూ.11,305 కోట్లు బడ్జెట్ కేటాయించడం మనం చూశాం.(బెల్) ఈ రాష్ట్రం రానున్న రోజుల్లో మరింతగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి తీసుకున్న నిర్ణయాల వల్ల దేశంలోనే అత్యుత్తమమైన రాష్ట్రంగా ఉంటుందని తెలియజేసుకుంటూ, ముఖ్యమంత్రి గారి నిర్ణయాలే కాదు, దానికి తోడు మన ఆర్థిక మంత్రి శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ కృషి కూడా ఎంతైనా ఉందని తెలియజేసుకుంటూ, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీ అందరికీ ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH) (MINISTER FOR FINANCE, PLANNING, COMMERCIAL TAXES, SKILL DEVELOPMENT, TRAINING AND LEGISLATIVE AFFAIRS): అధ్యక్షా, 2023-24 సంవత్సరానికి రాష్ట్ర వార్షిక బడ్జెట్ నిన్న ప్రవేశపెట్టిన తరువాత ఈరోజు ఆ బడ్జెట్ మీద చర్చలో భాగంగా ఎంతోమంది సభ్యులు మాట్లాడడం జరిగింది. అయితే ప్రతిపక్షపార్టీ వాళ్ళు మొదలు పెట్టిన తరువాత వాళ్ళకు కేటాయించిన సమయం కంటే ఎక్కువ సమయం ఇచ్చిన తరువాత కూడా వాళ్ళు డిస్ట్రబ్ చెయ్యగా మన సభ్యులు మాట్లాడిన తరువాత వేరే సభ్యునికి ఇంకా ఎక్కువ సమయం ఇచ్చినా పర్వాలేదు అని చెప్పినా కూడా ఉద్దేశపూర్వకంగా వారు డిస్ట్రబ్ చేసి అక్కడ నుంచి సభ బయటకు వాళ్ళు వెళ్ళాల్సి వచ్చింది. అయితే వాళ్ళు ఉండి ఉంటే బాగుండేది. ఎందుకంటే వారి సభ్యులు వేసిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇక్కడ ఉన్నాయి. రాష్ట్రంలో మన ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తరువాత నాలుగు సంవత్సరాలలో ఏమి జరిగిందో మనందరికీ తెలిసిందే. 2019-20 సంవత్సరంలో సెటిల్ అయ్యే సమయంలో మనకు తెల్సినది ఏమిటంటే గత ప్రభుత్వం 2014-2019 వరకు వారి పాలనలో ఎన్నో పొరపాటు నిర్ణయాలు

తీసుకున్నారు. ఏ ఒక్క దానిలో కూడా సరైన ప్లానింగ్ కానీ, సరైన ఇంప్లిమెంటేషన్ గానీ లేకుండా పోయింది. ఎంతసేపూ ఆర్థాటం, అడ్వర్టైజ్మెంట్. చివరకు వచ్చేటప్పటికి ఒకవైపు కేంద్రంతో సరైన సంబంధాలు లేకుండా, రాష్ట్రానికి కేంద్రంతో సంబంధించిన ఎన్నో విషయాలపై సరైన ప్లాన్ ఆఫ్ యాక్షన్ లేకుండా విపరీతమైన పెండింగ్లు పెట్టారు. అంటే మన ప్రభుత్వం వచ్చేటప్పటికి గత ప్రభుత్వం విపరీతమైన పెండింగ్లు పెట్టింది. 2019-2020లో ఇవన్నీ రెక్టిఫై చేసుకునేందుకు సమయం పట్టింది. ఇంతలోపల కొవిడ్ వచ్చింది. కొవిడ్ వలన ఒక రెండు సంవత్సరాలు పూర్తిగా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి ఎదురయ్యింది. అది మన ఒక్కరికే కాదు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా జరిగిన విషయమే. అయితే మనది కొత్త ప్రభుత్వం కాబట్టి ఇవన్నీ కూడా బాగా ఆటంకాలుగా మారాయి. మన ప్రభుత్వంలో ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకున్న నిర్ణయాల వలన ఆరోజు సామాన్య మానవుడుని కాపాడుకోవడం ప్రధానమైన బాధ్యత మన ప్రభుత్వానిదని ఒక నిర్ణయం తీసుకుని చాలావరకు ముందుకు వెళ్లాం. ఈ ప్రభుత్వానికి సంక్షేమం అనేది ముఖ్యమైన ప్రోగ్రామ్. ఆ ప్రకారంగా మేనిఫెస్టో తయారు చెయ్యడం, ఆ మేనిఫెస్టో most important guiding factor అన్న ఉద్దేశంతో, ఆ మేనిఫెస్టోలో మన వాగ్దానాలు ఏవైతే ఉన్నాయో సామాన్య మానవుని సంక్షేమానికి సంబంధించినవి over and above that because of covid చెయ్యాల్సి వచ్చింది. దీనివల్ల ప్రతిపక్షపార్టీ వాళ్లు మొట్టమొదటి నుంచి మనం ఎక్కువ ఖర్చు పెడుతున్నామని, రాబడి లేదని అంటున్నారు. మొదటి సంవత్సరం వాళ్లు ఏమనుకున్నారంటే ఒకటవ సంవత్సరం పరిపాలనే చెయ్యలేమనుకున్నారు. ఒక సంవత్సరం అయిపోయింది. పొరపాటున ఒకటవ సంవత్సరం దాటారు. ఈ సంవత్సరం మీ పని అయిపోయిందన్నారు. రెండవ సంవత్సరం దాటాం. మూడవ సంవత్సరం వీళ్లు ఇలా ఎలా చేస్తున్నారని వాళ్లే ఆశ్చర్యానికి గురయ్యారు. మనం ఒక మంచి ఆలోచనతో పరిపాలన చేసేటప్పుడు ఎంతో కొంత భగవంతుని సహాయం ఖచ్చితంగా ఉంటుందనేది మన నమ్మకం. అది వాళ్లకు లేదని తెలియజేస్తున్నాను. ఇవన్నీ చేసిన తరువాత మన నిర్ణయాలను గమనించినట్లైతే గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా మన రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తి చూసినట్లయితే కరెంట్ ప్రైజస్ లో 2019-20 రూ.9,25,000కోట్లు ఉంది. అది 2022-23కి వచ్చేటప్పటికి రూ.13,17,000కోట్లకు పెరిగింది. అంటే పెరుగుదలను శాతంగా చూసినట్లయితే 2019-20లో రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తి 5.97శాతం పెరిగితే 2022-23వచ్చేటప్పటికి 16.22శాతానికి పెరిగింది. అంటే మూడింతలు పెరిగింది. ఎందుకు ఈ పెరుగుదల అంటే మనది ముఖ్యంగా వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన రాష్ట్రం. రాష్ట్ర పునర్వ్యవస్థీకరణ జరిగినప్పుడు, కొవిడ్ వచ్చినప్పుడు మనం ఇష్టపూర్వకంగా గానీ, అయిష్టపూర్వకంగా గానీ మనం ఇంకా కొద్దిగా ఎక్కువ వ్యవసాయం మీద ఆధారపడాల్సి వచ్చింది. ఎందుకంటే సర్వీసెస్, సేవా రంగం, మ్యానుఫాక్చరింగ్ ఇండస్ట్రీస్ చాలావరకు హైదరాబాదుకు

వెళ్లిపోయాయి. దీనివల్ల మనం ఎక్కువ వ్యవసాయం మీద ఆధారపడాల్సి వచ్చింది. కొవిడ్ సమయంలో మిగతా ఎన్నో రాష్ట్రాలు వ్యవసాయ రంగంలోని యాక్టివిటీస్ స్టాప్ చేసినా కూడా మన ముఖ్యమంత్రి గారు, మన ప్రభుత్వం ఒక ఖచ్చితమైన నిర్ణయం తీసుకుని ఆపే ప్రశ్నే లేదు, మనం ఆపడానికి లేదు. వ్యవసాయదారులు మాత్రం వాళ్ల పని వాళ్లు చేసుకుంటారు. తగిన సేఫ్ గార్డ్ చర్యలు తీసుకుంటామని ఎప్పుడైతే చెప్పామో మన వ్యవసాయ రంగం మెయిన్టెయిన్ అయిపోయింది. మిగతా రాష్ట్రాలు, ప్రపంచవ్యాప్తంగా కొన్ని దేశాలు కూడా ఇబ్బంది పడ్డాయి. అదేవిధంగా మ్యానుఫాక్చరింగ్ ఇండస్ట్రీ. ఎంతోమంది లాక్ డౌన్ పీరియడ్ లో భయపడి ఇంకా తెరవకపోయినా మనం తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకుని, తగిన సేఫ్ గార్డ్స్ తీసుకుని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో మన పరిశ్రమలలో ఆపకుండా వర్క్ జరిగింది. అదేవిధంగా ఇన్ఫ్రాజన్ ఆఫ్ మనీ సంక్షేమ పథకాల ద్వారా ఏవైతే డబ్బులు ఎకానమీలోకి ఇన్ఫ్యూజ్ అయ్యిందో ఆ ఇన్ఫ్యూజ్ ద్వారా ఇవన్నీ కలిపి ఈరోజు రిజల్ట్ చూస్తున్నాం. ఈరోజు మనమే కాదు అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షపార్టీవాళ్లు చాలాసార్లు అన్నారు. ఏమన్నారంటే మీకు పరిపాలన రాదు. మీకు ఆర్థికవ్యవస్థ గురించి తెలియదన్నారు. ఈరోజు చూసినట్లైతే ప్రపంచవ్యాప్తంగా modern developed countries కూడా ఏమంటున్నాయంటే క్లిష్టమైన పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వాలు డబ్బులను ఇన్ఫ్యూజ్ చెయ్యాలన్నీ వస్తుంది. ఆ సిస్టంలోకి పంపించినప్పుడు ఎక్కడైనా పొరపాటు, మిస్ యూజ్, అవకతవకలు జరగకుండా మనం అనుసరిస్తున్న డిబిటి విధానం పర్ఫెక్ట్ విధానం. ఈ విధానం ద్వారా ఎక్కడా ఒక్క శాతం కూడా మిస్ యూజ్ కాకుండా ప్రజలందరికీ అందినందువల్ల ఈరోజు రిజల్ట్ కనపడుతోందని నేను గర్వంగా చెబుతున్నాను. అదేవిధంగా గత రెండు సంవత్సరాలుగా చూసుకున్నట్లైతే ఉన్న స్థూల ఉత్పత్తికి అదనంగా ఎంత చేరిందని చూసుకున్నట్లయితే 2021-22 సంవత్సరాలలో రూ.1,77,000 కోట్లు అదనంగా స్థూల ఉత్పత్తి పెరగగా 2022-23కి వచ్చేటప్పటికీ రూ.1,83,000 కోట్లకు పెరిగిందని చెప్పి ఈరోజు గర్వంగా చెబుతున్నాను.

మ.2.10

అధ్యక్షా, మన పరిపాలన కొన్ని సూత్రాలకు అనుగుణంగా, నాలుగు స్తంభాలు..... నిన్న కూడా నేను బడ్జెట్ స్పీచ్ లో చెప్పడం జరిగింది. అయితే ముఖ్యమైన అంశాలను ఈ నాలుగు స్తంభాల్లో చూసినప్పటికీ పరిపాలనకు సంబంధించిన అంశాలు, మన ఉత్పాదకత ఏదైతే ఉందో ఆ ఉత్పాదకత పెంచేందుకు మనకు సంబంధించిన ఉద్యోగులు ఉంటారో, లేదా స్టేక్ హోల్డర్స్ ఉంటారో, ఆ స్టేక్ హోల్డర్స్ అందరికీ ఒక మంచి పరిపాలనా విధానం అనేది వాళ్లల్లో infuse చేయడమనేది ఒక ముఖ్యమైన భాగంగా మనం తీసుకోవడం జరిగింది. తద్వారా ఉత్పత్తి పెరిగింది. కాబట్టి proper processes and

Governance ఏదైతే పెట్టామో దానివలన ఉత్పత్తి బాగా పెరిగింది. Direct Benefit Transfer (DBT) ద్వారా లీకేజీ లేకుండా కంట్రోల్ చేసుకోవడం జరిగింది. ప్రధానంగా మహిళలను బేస్ చేసుకుని వివిధ ప్రభుత్వ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఏదైతే ఉన్నాయో, వాటి ఫలితాలు కనబడుతున్నాయి. కమ్యూనిటీ పార్టీసిపేషన్ బాగా పెంచినందు వలన మనకు ఈరోజు ఈ ఫలితాలు కనబడుతున్నాయి. ఆర్థిక వ్యవస్థను మెరుగుపరచేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుకుపోయి అభివృద్ధి చెందేందుకు, సుస్థిరత, అభివృద్ధి లక్ష్యాలను ఒక ముఖ్యమైన భాగంగా మనం పరిపాలనలో తీసుకోవడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చే స్కీములను మనకు కరెక్టుగా ఉపయోగపడేలా మనం అనుసంధానం చేయడం జరిగింది. ఒకవైపు పరిపాలనను మెరుగుపరచడం, ఒకవైపు డైరెక్ట్ బెనిఫిట్ ట్రాన్స్ఫర్ చేయడం, మహిళలను సెంటర్ ఆఫ్ డెవలప్ మెంటుగా చూసుకోవడం, ఒకవైపు సమాజ భాగస్వామ్యం పెంచడం ఇవన్నీ చేసినందు వలన కేంద్ర ప్రభుత్వ స్కీములతో కలిపి అనుసంధానం చేసి ఈరోజు ప్రగతి చూస్తున్నాం.

అధ్యక్షా, మనం బాగా ఫోకస్ చేసిన సెక్టార్ వ్యవసాయం. రాష్ట్ర జనాభాలో దాదాపు 62 శాతం మంది ఏదో ఒక రూపంలో వ్యవసాయం, వ్యవసాయానికి సంబంధించిన యాక్టివిటీస్ లో వాళ్లు బ్రతుకుదేరువు కోసం పనిచేస్తున్నారు. మనం నాలుగు సంవత్సరాలుగా చేసిన అభివృద్ధి ఏదైతే ఉందో రైతు భరోసా కేంద్రాల ద్వారా ఎక్స్ టెన్షన్ సర్వీసు ఏదైతే ఇస్తున్నామో ఈరోజు కష్టమే హైరింగ్ సెంటర్స్, ఎక్స్ ప్ మెంటు, ల్యాబ్స్, టెస్టింగ్, పొలంబడి కార్యక్రమాలు ఇవన్నీ చూసినందు వలన పంట పండించేందుకు అయ్యే ఖర్చులో 21 శాతం తగ్గింది. రాబడి 23 శాతం పెరిగింది. వై.ఎస్.ఆర్.రైతు భరోసా గానీ, పిఎం కిసాన్ సాయం గానీ, టెస్టింగ్ ల్యాబ్స్ కొరకు మనం ఇస్తున్న పరికరాలనుకోండి, Custom hiring Centres అనుకోండి. ఇవన్నీ సమయానికి ఇన్ ఫుల్ సబ్సిడీలు ఇవ్వడం, ప్రభుత్వమే వడ్డీలు కట్టడం, అదే విధంగా ప్రభుత్వమే భరాయిస్తున్న ఇన్సూరెన్స్ గానీ, రైతులకి అందిస్తున్న ఉచిత విద్యుత్ కి ఇంచుమించు రూ.10,000 కోట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఖర్చవుతుంది. మంచి క్వాలిటీ విత్తనాలు గానీ, ఫెర్టిలైజర్స్ గానీ, రూ.3000 కోట్లతో ధరల స్థిరీకరణ నిధి ఏర్పాటు చేయడం తద్వారా కనీస మద్దతు ధరను దాదాపుగా మేజర్ క్రాప్స్ కి ఇవ్వడం జరిగింది. అమూల్ డెయిరీ ఏర్పాటు చేయడం వలన లీటరుకి దాదాపు రూ.5 నుంచి రూ.20 ల వరకు ఎవరైతే డెయిరీ ఫార్మర్స్ ఉన్నారో వాళ్లందరికీ అధికంగా రేటు వస్తున్నది.

ఆక్వాకల్చర్ కు సంబంధించి మనమిచ్చిన subsidized power గానీ subsidized fuel ఇవన్నీ కలిపినందు వలన స్థూల ఉత్పత్తిలో వ్యవసాయం, వ్యవసాయానికి సంబంధించిన అనుబంధ సంఘాల్లో ఏవిధంగా పెరుగుదల ఉందో మనకు క్లియర్ గా కనబడుతుంది. రెండవది, మనం ఎక్కువగా ఫోకస్

చేసింది విద్యపైన. మాసివ్ స్కేల్ లో మనం నాడు నేడు ద్వారా infrastructure development, అమ్మ ఒడి, జగనన్న విద్యా దీవెన, వసతి దీవెనలకు కేటాయింపులు గానీ, Establishment of universities గానీ మెడికల్ కాలేజీలు గానీ ప్రతి పార్లమెంటు నియోజక వర్గానికి ఒక మెడికల్ కాలేజీ ఆవిధంగా అది ట్రాన్స్ ఫర్ అయి జిల్లాకు ఒక మెడికల్ కాలేజీ ఇవన్నీ చూసినట్లైతే విపరీతమైన ఫోకస్ ఎడ్యుకేషన్ మీద పెట్టాము. దీని ఫలితం ఏ విధంగా ఉంటుందో రాబోయే కాలంలో మనం గమనిస్తాం. ఆరోగ్యశ్రీ పరిధిలోకి ఎన్ని రకాల జబ్బులను తీసుకుని వచ్చాము, ఆరోగ్యశ్రీ ద్వారా ఎంత మంది రోగులకు ఏ విధంగా చికిత్స అందిస్తున్నామో అందరికీ తెలిసిన విషయమే. పక్క రాష్ట్రాల సరిహద్దులో ఉన్నవాళ్లకు హైదరాబాద్, బెంగళూరు, చెన్నై వెళ్లి అక్కడ చికిత్స పొందేందుకు మనం సౌకర్యం కల్పించాం. 13,000 గ్రామ పంచాయతీల్లో హెల్త్ సెంటర్స్ ఏర్పాటు చేయడం, ఫ్యామిలీ ఫిజీషియన్ కాన్సెప్ట్ ఎక్కడో వెస్ట్రన్ కంట్రీస్ లో ఉంది. డాక్టర్ మన ఇంటికి వచ్చి ట్రీట్ మెంటు ఇచ్చి వెళతారు. ఎన్నోసార్లు హెల్త్ మినిస్టర్ గారు మిగతా సభ్యులు కూడా ఈ విషయమై ప్రస్తావించారు. ఆశా వర్షంకు జీతాలు పెంచడం, వారిని ఫ్లెంగైన్ చేయడం, 108 సర్వీసులు, 104 సర్వీసులు, మల్టీస్పెషాలిటీ మరియు సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రుల ఏర్పాటు చేయడం వీటన్నింటి మీద ప్రభుత్వం ఫోకస్ చేసింది. దీని ఫలితం రాబోయే కాలంలో శాశ్వతంగా మన రాష్ట్రం చూడబోతుంది.

సామాజిక భద్రత కింద మహిళలకు సంబంధించి ఆసరా, చేయూత, పాలవెల్లువ, పొదుపు సంఘాలకు వడ్డీలేని రుణాలు ఇస్తున్నాము. వృద్ధాప్య పింఛనులు నెలకు రూ.3000లు ఇవ్వబోతామని ఎవరనుకున్నారు? ఈరోజు రూ.2750లు ఇస్తున్నాం. 2019 నాటికి చూస్తే రూ.1000లు మాత్రమే పింఛను ఉండేది. ఎందుకంటే గత ప్రభుత్వం 4 సంవత్సరాల 9 నెలలు రూ.1000లు మాత్రమే ఇచ్చింది. ఎన్నికల ముందు మూడు నెలలు తత్కాల్ ప్రోగ్రామ్ మాదిరి పింఛను పెంచడమే తప్ప దానిని మనం రూ.1000 కిందనే తేక్స్ కోవాలి. అక్కడి నుంచి రూ.2250, రూ.2500, రూ.2750, రూ.3000ల వరకు పెంచామంటే దానికి కేటాయింపులు చూస్తే రూ.21,000 కోట్లు అంటే ఎంత పెద్ద మొత్తంలో రాష్ట్రం కేటాయించిందో అర్థమవుతుంది. వృద్ధులందరికీ భద్రత ఉండాలనే లక్ష్యంతో వారికి పింఛను పెంచడం జరిగింది. వికలాంగులు, నితంతువులు ప్రతి ఒక్కరూ అంటే సమాజంలో ఉన్న అన్ని వర్గాల వారికి ప్రభుత్వం అండగా ఉంది, ప్రభుత్వ భరోసా ఉంది, ప్రభుత్వం ధైర్యం ఇస్తోంది అనే ఉద్దేశంతో మనం నాయిబ్రాహ్మణులు, రజకులు, టైలర్లు, డ్రైవర్లు అన్ని వర్గాలకు, చివరకి లాయర్లకు కూడా లబ్ధి చేకూరుస్తున్నాం. లాయర్లు ఎప్పుడైతే పల్లెటూర్ల నుంచి వచ్చి కెరీర్ ఏర్పాటు చేసుకోవాలని అనుకుంటారో ఆ పీరియడ్ లో వారు ఇబ్బంది పడకుండా ఉండాలి. వారి పేరెంట్స్ మీద వారు

ఆధారపడకూడదనే ఉద్దేశంతో వారికి ప్రభుత్వం సహాయం చేయడం జరుగుతోంది. గత నాలుగు సంవత్సరాల నుంచీ చూస్తున్నాం. మొదటి సంవత్సరం నుంచీ కూడా ప్రతిపక్ష పార్టీవాళ్లు ఇది ఫెయిల్ కావాలని ఆలోచన చేస్తున్నారు. ఈరోజు కూడా చూస్తున్నాం. వారికి కనీసం వినాలని కూడా లేదు. వాళ్ల సభ్యులు ఏదైతే ప్రశ్న వేశారో ఒక్కొక్కటి సమాధానం చెబుతాను. నా ఆశ ఏమంటే వాళ్లు ఎక్కడైనా కూర్చోనివ్వండి, టీవీల ముందు వాళ్లు కూర్చోవాలని నా ఆశ. ఎందుకంటే గౌరవ సభ్యులు సాంబశివరావు గారు అడిగిన ఒక్కొక్క దానికి సమాధానం చెబుతాను. ఇది అంకెల గారడీ అని ఆయన అన్నారు. ఇది స్టాండర్డ్. అంకెల గారడీ అనేది వాళ్లకు అ ఆ మాదిరిగా మొదలవుతోంది. ఏమీ అంకెల గారడీ ఉందో మరలా చెప్పరు. నేను చెబుతాను.

మ.2.20

ఏమీ అంకెల గారడీ ఉందంటే మాత్రం వాళ్లు చెప్పరు. కానీ నేను చెబుతాను. ఏ విధంగా రెవెన్యూస్ పెరుగుతాయని వాళ్లు అంటున్నారు. ఏ విధంగా పెరుగుతాయనే విషయాన్ని చెబుతాను. వాళ్ల ఆలోచన ఒకటే ఉంది. ఆదాయం పెరుగుతుందంటేనేమో బాధ. ఎట్లా పెరుగుతుందని వాళ్లంటారు. లేదు అని అంటే, మీకు పరిపాలన చేత కాలేదని అంటారు. అసలు వాళ్ల బాధ ఏమిటో మనకు అర్థం కాదు. నేను వివరంగా చెబుతాను. మనకు ఆదాయాలనేవి ముఖ్యమైనవి ఉంటాయి. Share of Central Taxes ఉంటాయి. అంటే మనకు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ నుంచి వివిధ పన్నుల ద్వారా పోయి devolution ద్వారా వచ్చేది. 2020-21లో రూ.24,441కోట్లు. 2021-22 వచ్చేటప్పటికి రూ.35,347కోట్లు. అలాంటప్పుడు 2022-23కు వచ్చేటప్పటికి Revised Estimates రూ.38,176కోట్లు. ఇప్పుడు మనం కేటాయించిన మొత్తం రూ.41,338కోట్లు. దీంట్లో తప్పు ఎక్కడుంది? అంటే 2020-21లో రూ.24,441కోట్లు ఉండగా, 2021-22 వచ్చేటప్పటికి రూ.35,347కోట్లుకాగా 2022-23కు వచ్చేటప్పటికి Revised Estimates రూ.38,176కోట్లుకాగా 2023-24లో రూ.41,338కోట్లు ఎందుకు కాదు? ఆ విషయం వారే చెప్పాలి. కానీ వారు సభలో లేరు.

అదేవిధంగా స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ కు సంబంధించిన అంశాన్ని చూద్దాం. 2020-21లో రూ.5,603కోట్లు. 2021-22నాటికి రూ.7,635కోట్లు. 2022-23లో Revised Estimatesకు వచ్చేటప్పటికి రూ.9వేల కోట్లు. మనం 2023-24కు గాను బడ్జెట్ లో రూ.12వేల కోట్లు పెట్టాం. ఎందుకు పెరగదు? రూ.5.60లక్షల కోట్లు రూ.9లక్షల కోట్లు అయినప్పుడు రూ.9లక్షల కోట్లు రూ.12 లక్షల కోట్లు ఎందుకు కాదు?

అదేవిధంగా స్టేట్ ఎక్సైజ్ విషయం గురించి మాట్లాడుకుందాం. 2020-21లో రూ.11,575కోట్లు, 2021-22వచ్చేటప్పటికి రూ.14,702కోట్లు, 2022-23 నాటికి రూ.16,167కోట్లు. 2023-24లో మనం బడ్జెట్ లో రూ.18వేల కోట్లు కేటాయించాం. ఎందుకు కేటాయించకూడదు? అంటే రూ.11,575కోట్లు రూ.14,702కోట్లు కాగా లేనిది, రూ.14,702కోట్లు రూ.16,167కోట్లుకాగా లేనిది, రూ.16,167కోట్లు రూ.18వేల కోట్లు కాగూడదనేది ఏమిటి? వాళ్లు ఆలోచన ఏమిటనేది నాకు అర్థం కాలేదు.

Taxes on sales విషయానికి వస్తే ముఖ్యంగా వ్యాట్. అంటే పెట్రోల్ తో పాటు లిక్కర్ మీద వచ్చే ఆదాయం. 2020-21లో రూ.36,671కోట్లు, 2021-22వచ్చేటప్పటికి రూ.44,617కోట్లు. అదే విధంగా 2022-23కు రూ.49,298కోట్లు, 2023-24కు రూ.59,651కోట్లు బడ్జెట్ లో పెట్టాం. దాంట్లో తప్పేమి ఉంది?

Standard Growth క్రింద vehicle tax ఉంటుంది. ఏదైతే RTA tax ఉందో అందులో 2020-21లో రూ.2,960కోట్లు, 2021-22వచ్చేటప్పటికి రూ.3,432కోట్లు, 2022-23కు వచ్చేటప్పటికి రూ.5,124కోట్లు, ఆ మొత్తాన్ని 2023-24నాటికి వచ్చేసరికి మనం బడ్జెట్ లో రూ.7వేల కోట్లకు ప్రాజెక్ట్ చేశాం. అందులో తప్పేమి ఉంది? అసలు ఎక్కడ పొరపాటు ఉందని వాళ్ల భావన?

అధ్యక్షా, వాళ్ల వాదన ఒకటి ఉంది. ప్రభుత్వం లిక్కర్ మీద ఆధారపడి ఉందని వాళ్లు పదే పదే అంటారు. మన ఆలోచన ఒకటే. Responsible drinking. అంటే పేదవాడు మద్యానికి బానిసై ఇబ్బంది పడకూడదు and at the same time, rate increase చేయడం వలన మనం దాన్ని discourage చేయాలి. ప్రభుత్వ ఆలోచన ప్రకారం మద్యానికి బానిసైన వ్యక్తిని discourage చేయాలనేదే ప్రధాన లక్ష్యం. ఆ ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం లిక్కర్ రేటు increase చేయడం జరిగింది. Rate increase చేస్తేనేమో వాళ్లే ఎందుకు పెంచారని అంటారు. రేటు తగ్గిస్తే ఇంకోకటి అంటారు. ఒకసారి చూడండి. 2018-19లో ఐఎమ్ఎఫ్ఎల్ కేసులు ఏవైతే ఉన్నాయో లక్షల్లో చూసినట్లైతే 384లక్షల కేసులు 2018-19లో అమ్మకాలు జరిగాయి. ఇప్పుడు 2023 ఫిబ్రవరి మాసాంతానికి చూసినట్లైతే ప్రభుత్వం రేటు పెంచినందువలన, discourage చేసినందువల్ల 308లక్షల కేసుల అమ్మకం జరిగింది. అంటే ఇంచుమించు వంద లక్షల కేసుల అమ్మకం తగ్గినట్టుగా భావించాలి. అదే విధంగా బీర్ కు సంబంధించిన అమ్మకాల విషయంలో 277లక్షల కేసులు 2018-19లో అమ్మితే 2022-23 ఫిబ్రవరి మాసాంతానికి 106లక్షల అమ్మకాలు జరిగాయి. అంటే ఇంచుమించు 175 కేసుల బీరు అమ్మకాలు తగ్గాయి. మద్యానికి బానిసయ్యే వారి సంఖ్య తగ్గిందంటే వాళ్లకేమి బాధో నాకైతే అర్థం కాదు.

ప్రభుత్వం ఉద్దేశం కూడా తాగుడుకు అలవాటు పడిన వారి సంఖ్యను తగ్గించాలనేదే కదా! మద్యం తాగడం తగ్గితే ప్రజలకు కూడా మంచిదే కదా!

అదేవిధంగా ఐఎమ్ఎఫ్ఎల్ వాల్యూమ్ గ్రోత్ చూసినట్లైతే 2014-15 నుంచి 2018-19 వరకు వాళ్ల పీరియడ్ చూసుకున్నట్లైతే ఐఎమ్ఎఫ్ఎల్ అంటే విస్కీ అమ్మకాలు 12 శాతం పెరిగాయి. వాస్తవంగా చెప్పాలంటే 12.17 శాతం నికరంగా 12 శాతం 2014-15 నుంచి 2018-19 వరకు చూస్తే విస్కీ తాగడం పెరిగింది. బీరు తాగడం 7.39 శాతం నికరంగా 7 శాతం పెరిగింది. ఇదే 2019 నుంచి 2021-22 చూసినట్లైతే మన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత 37 శాతం అమ్మకాలు తగ్గాయి. అదే విధంగా బీరు 4.99 శాతం అంటే 5 శాతం తగ్గింది. ఒకవైపు చూస్తే 12 శాతం విస్కీ hard liquor అమ్మకాలు పెరిగాయి, 7.50 శాతం బీరు అమ్మకాలు పెరిగాయి. మన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత 37.71 శాతం నికరంగా చూస్తే 38 శాతం లిక్కర్ అమ్మకాలు తగ్గాయి, బీరు అమ్మకాలు 5 శాతం తగ్గాయి. వాళ్ల బాధ ఏమిటో అర్థం కావడం లేదు. కనీసం వాళ్ల లాజిక్ ఏమిటనేది నాకు అర్థం కాలేదు. మనం చెప్పేది వింటారా, అంటే మళ్ళీ అట్లా వినరు. చెప్పేలోపే పరుగెత్తిపోతారు. చిన్న పిల్లల్లాగా రాయి వేయడం, పరుగెత్తిపోవడం ఆ టైప్ లో ప్రతివక్ష సభ్యుల ప్రవర్తన ఉంది.

ఇంకోకటి వాళ్లు చెప్పిందేమిటంటే, జీఎస్టీ, వ్యాట్ గురించి మాట్లాడారు. వాళ్లు ప్రస్తావించిన అంశాలపై నేను ఇండాకే చెప్పాను. ముక్కుపిండి ట్యాక్స్ వసూలు చేస్తున్నారని వాళ్లు అంటున్నారు. No revenues, bad performance. రెవెన్యూస్ పెరుగుతున్నాయి కదా! Performance ఎక్కడ బ్యాడ్ అనేది నాకు అర్థం కాలేదు. రెవెన్యూస్ అన్నీ చెప్పాను. ఆ తరువాత వాళ్లు పదే పదే ఒక మాట అంటారు. ప్రభుత్వం చెప్పింది చేయదనే మాట వాళ్లు మాట్లాడతారు. ప్రజలకు మేము ఏమి చెప్పామో, ఏది చేయలేదో కూడా నేను చెబుతాను.

అధ్యక్షా, ఇంత వరకు మనం చెప్పిన మేజర్ స్కీమ్స్ గురించి ప్రస్తావిస్తాను. ఈ విషయం వాళ్లకు తెలుసో, తెలియదో. జగనన్న అమ్మ ఒడి పథకం క్రింద ఖర్చు పెట్టిన మొత్తం ఇంతవరకు అంటే జూన్ 2019 నుంచి ఫిబ్రవరి 2023 వరకు చూస్తే, పాఠశాలకు వెళ్లే విద్యార్థుల తల్లులకు ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయం అందించింది. 14,48,865 మంది విద్యార్థులకు సుమారు 45 లక్షల మంది లబ్ధిదారులు అమ్మ ఒడి పథకం క్రింద లబ్ధిపొందుతున్నారు. వాళ్లకు ఇచ్చిన మొత్తం రూ.19,674 కోట్లు, ఇంచుమించు రూ.20 వేల కోట్లు. ఆ మొత్తం ప్రభుత్వం ఇచ్చిందే కదా! వాళ్లేమో ఇవ్వలేదని గగ్గోలు పెడతారు లేకుంటే తగ్గిందని అంటారు, చివరకు అంకెల గారడీ అంటారు. కానీ దీంట్లో గారడీ

ఏముంది? రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 45 లక్షల మందికి రూ.20 వేల కోట్లు ఇస్తే అందులో ఏమి గారడీ వాళ్లకు కనిపించింది?

అదేవిధంగా జగనన్న విద్యాదీవెన, జగనన్న వసతి దీవెన పథకాలను చూసినట్లైతే, వసతి దీవెన క్రింద 18,77,863 మంది విద్యార్థులకు దాదాపు 19లక్షల మంది విద్యార్థులకు రూ.3,365కోట్లు ఆర్థిక సహాయం ఇవ్వడం జరిగింది. వాళ్లు ఎప్పుడైనా అంత పెద్ద మొత్తంలో విద్యార్థులకు ఆర్థిక సహాయం చేశారా? వారి హయాంలో ఫలానా స్కీమ్ కచ్చితంగా అమలు చేశామని చెప్పమనండి? మన ప్రభుత్వం పేరు పేరున అమలు చేస్తున్న సంక్షేమ అభివృద్ధి పథకాల విషయంలో లబ్ధిదారుల వివరాలతో పాటు సవివరంగా చెబుతున్నాం. కానీ వాళ్లు అమలు చేసిన పథకాలపై పూర్తి వివరాలను చెప్పగలరా? కచ్చితంగా ఇది చంద్రన్న స్కీమ్ అని చెప్పుకునే పరిస్థితిలో ప్రతిపక్షం లేదు. కనీసం ఒక స్కీమ్ కూడా లేదు. ఎన్నికల ముందు చివరకు చంద్రన్న తోఫా పేరుతో ఒక స్కీమ్ పెట్టి లబ్ధిదారులకు నాశిరకం పిండి, నాశిరకం బెల్లం అందించిన పరిస్థితిని మనం చూశాం.

ఆ తరవాత వైఎస్ఆర్ రైతు భరోసా పథకం క్రింద 52,38,510 మందికి అంటే 52.38 లక్షల మంది రైతులకు ఈరోజు వరకు రూ.27,062కోట్లు ఆర్థిక సహాయం ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. ఎక్కడ అంకెల గారడీ ఉందని నేను వాళ్లను ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఏ విషయంలో చూసుకున్నా అంచనాలకు మించే ప్రభుత్వం ప్రజానీకానికి సహాయ సహకారాలను అందిస్తుంది.

అధ్యక్షా, ఆసరా పథకం క్రింద మహిళా లబ్ధిదారులు తీసుకున్న రుణాల మొత్తాన్ని మాఫీ చేస్తానని చంద్రబాబు నాయుడు వారి హయాంలో మాట ఇచ్చారు. మొత్తం మాఫీ చేస్తానని చెప్పి మహిళలకు అన్యాయం చేసిన ప్రభుత్వం గతంలో వారిదే. మొత్తం మాఫీ చేయకపోగా చివర్లో రూ.10వేల చొప్పున అర్హులైన మహిళలకు పసుపు-కుంకుమ పేరుతో ఇచ్చారు. మహిళలకు పసుపు-కుంకుమ పేరుతో మోసం చేసిన ఘనత చంద్రబాబునాయుడు గారిదే. మన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరవాత వైఎస్ఆర్ ఆసరా పథకం క్రింద రాష్ట్రంలోని 78,75,000 మంది మహిళలకు ఇంచుమించు రూ.12,757కోట్లు ఇప్పటికే ఇవ్వడం కాకుండా మరో విడత ఇచ్చినట్లైతే మరో రూ.6,500కోట్లు అవుతుంది. దాదాపు రూ.20వేల కోట్లు ఆసరా పథకం క్రింద ప్రభుత్వం ఖర్చుచేసింది.

అదేవిధంగా వైఎస్ఆర్ చేయూత పథకం క్రింద 26,40,000 మంది లబ్ధిదారులకు ఇంచుమించు రూ.14,129కోట్లు ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసింది. లబ్ధిదారులు ఏ విధంగా పెరిగారు, ఇచ్చిన మొత్తం ఎంత అనే వివరాలను సవివరంగా చెబుతుంటే, వాళ్లు వినకుండా సభ నుంచి వెళ్లారు. మొత్తం అంతా కలిపి జూన్ 2019 నుంచి ఫిబ్రవరి 2023 వరకు చూసుకున్నట్లైతే ప్రభుత్వం అధికారంలోకి

వచ్చిన నాటి నుంచి నేటి వరకు రూ.1.97లక్షల కోట్ల సొమ్ము లబ్ధిదారులకు డీబీటీ ద్వారా చెల్లించడం జరిగింది. ఎక్కడా mis-use కాకూడదనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం పారదర్శకంగా లబ్ధిదారులకు లబ్ధిచేకూర్చింది. కానీ ప్రతిపక్ష సభ్యులు అంకెల గారడీ అంటారు. అది కూడా చూద్దాం, అంకెల గారడీ ఏముందో కూడా చెబుతాను.

అధ్యక్షా, గత సంవత్సరానికి ఈ సంవత్సరానికి సంబంధించి వైఎస్ఆర్ పెన్షన్ కానుక క్రింద గత సంవత్సరంలో రూ.17,850కోట్లు లబ్ధిదారులకు ఇవ్వగా, ఈ సంవత్సరం రూ.21,434కోట్లు బడ్జెట్ లో కేటాయించిన మొత్తం ఉంది. రైతు భరోసా క్రింద గత సంవత్సరం రూ.3,988కోట్లు ఉండగా ఈ సంవత్సరం ఆ మొత్తం రూ.4,020కోట్లు బడ్జెట్ లో కేటాయింపులు జరిగాయి. అదే విధంగా జగనన్న విద్యా దీవెన క్రింద గత సంవత్సరం రూ.2,841కోట్లు ఉండగా ఈ సంవత్సరం కూడా రూ.2,841కోట్లు బడ్జెట్ లో కేటాయింపులు జరిగాయి. వసతి దీవెన క్రింద రూ.2,083కోట్లు గత సంవత్సరం ఉండగా ఈ సంవత్సరం రూ.2,200కోట్లు బడ్జెట్ లో కేటాయింపులు జరిగాయి.

మ.2.30

విద్యాదీవెన పథకం కోసం రూ.2,841కోట్లు ప్రతిపాదిస్తే, రూ.2,841కోట్లు కేటాయింపు, వసతి దీవెన పథకం కోసం రూ.2,083కోట్లు ప్రతిపాదిస్తే, రూ.2,200కోట్లు కేటాయింపు, ఫసల్ బీమా యోజన పథకం కోసం రూ.2,943కోట్లు ప్రతిపాదిస్తే, రూ.1600కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ విధంగా చూసుకుంటే, గత సంవత్సరం రూ.47,240కోట్ల కేటాయింపు ఉంటే, ఈ సంవత్సరం రూ.54,228కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. ఇది అంకెల గారడీ అని వారు అంటున్నారు. గత సంవత్సరం బడ్జెట్ ఎస్టిమేట్స్ చూస్తే, వైఎస్సార్ పెన్షన్ కానుక, వైఎస్సార్ రైతు భరోసా, జగనన్న విద్యాదీవెన, జగనన్న వసతి దీవెన, వైఎస్సార్ పిఎం ఫసల్ బీమా యోజన, వైఎస్సార్ వడ్డీ లేని రుణాలు, అమ్మ ఒడి మొదలైన పథకాలకు రూ.48,668కోట్లు ప్రతిపాదిస్తే, రూ.47,240కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. బడ్జెట్ అంచనా ఎంత మొత్తం ఉన్నదో ఇంచుమించు అదే మొత్తం పథకాల కోసం గత సంవత్సరం కేటాయించడం జరిగింది. గత సంవత్సరం నిధుల కేటాయింపు ఎంత ఉందో అంత మొత్తం ఖర్చు చేసినప్పుడు ఈ సంవత్సరం అంకెల గారడీ ఎలా అవుతుంది? వారు ఎంత అన్యాయంగా మాట్లాడుతున్నారో చూడండి.

అధ్యక్షా, ఇరిగేషన్ విషయానికి వస్తే, పోలవరం ప్రాజెక్టు ఈ పరిస్థితిలో ఉందంటే దానికి కారణం వారు కాదా? పోలవరం ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి నూటికి నూరుశాతం వారు చేసిన పాపమే. మన నీటిపారుదల శాఖ మంత్రితో పాటు నేను కూడా ఎన్నోసార్లు దిల్లీకి వెళ్లడం జరిగింది. మాట్లాడితే

అప్పుల కోసం మేము దిల్లీకి పోతున్నామని వారు అంటున్నారు. దిల్లీకి వెళితే అప్పు తప్ప వేరే పని ఉండదా? వారు చేసిన పాపాలు కడగడానికే 30 సార్లు మేము దిల్లీకి వెళ్లడం జరిగింది. పోలవరం ప్రాజెక్టు వారు తీసుకున్నారు. జాతీయ ప్రాజెక్టును రాష్ట్రం బలవంతంగా తీసుకునేటప్పుడు పునరావాసానికి సంబంధించిన ఖర్చుకు క్లారిటీ తీసుకోకుండా ముందుకు వెళ్లారు. కేంద్రప్రభుత్వం ఇచ్చేటప్పుడు ఒక ఆర్డర్ ప్రకారం ఇచ్చింది. ఆ ఆర్డర్ చదివితే సామాన్య మానవునికి కూడా అర్థమవుతుంది. ఈ ఆర్డర్ లో ఈ తప్పులున్నాయని వారు క్లారిటీ తీసుకోకుండా కాంట్రాక్టుల కోసం ఆ ప్రాజెక్టును మొదలుపెట్టారు. ఆనాడు సంకీర్ణ ప్రభుత్వంలో వారు భాగస్వాములు. ఇద్దరు మంత్రులు అక్కడ, ఇద్దరు మంత్రులు ఇక్కడ ఉండేవారు. మన ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రధానమంత్రి గారిని అనేకసార్లు కలిసి పోలవరం ప్రాజెక్టు ప్రాధాన్యత గురించి చెప్పి, ఎన్నో వేదికలలో రిప్రజెంట్ చేసిన తర్వాత కేంద్రప్రభుత్వం అనుమతి ఇవ్వడం జరిగింది. గత ప్రభుత్వం కాఫర్ డ్యామ్ సరిగా పూర్తి చేయకపోవడం వల్ల గోదావరి వరద వచ్చినప్పుడు ఎర్త్ కమ్ రాక్ ఫిల్ డ్యామ్ వద్ద రెండు పాయింట్లలో scouring జరిగింది. ఆ డ్యామ్ వద్ద గ్యాప్లు ఎప్పుడైతే పెట్టినారో ఆ గ్యాప్స్ లో నీరు వచ్చి రెండు చోట్ల డ్యామ్ కోతకు గురైంది. అక్కడ గోడ కట్టాలా లేక ఏమి చేయాలని సైంటిఫిక్ గా నిర్ధారణ చేయడం కోసం దాదాపు ఒక సంవత్సరం ఆలస్యమైంది. ఎందుకంటే, డీప్ గా ఆ డ్యామ్ ను పరిశీలించిన తర్వాతనే ఆ గోడకు మరమ్మత్తులు చేయవలసి ఉంది. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన ఒక సంస్థ ద్వారా చేయడం జరుగుతుంది. ఈ ఆలస్యానికి ఎవరు కారకులు? పోలవరం ప్రాజెక్టు కోసం కేంద్రప్రభుత్వం ఎంత ఖర్చు భరించాలి, పునరావాసం కోసం ఖర్చు ఎవరు భరించాలి అనే విషయంలో స్పష్టత లేకుండా కేంద్రం నుంచి గత ప్రభుత్వం అర్థంబుగా ప్రాజెక్టును టేకప్ చేసింది. కాఫర్ డ్యామ్ ను సరిగా నిర్మించకుండా, ఎర్త్ కమ్ రాక్ ఫిల్ డ్యామ్ ను పూర్తిచేయకుండా అక్కడ scouring అయ్యే నిధంగా చేసి, స్పిల్ వే పనులు పూర్తిచేయకుండా, టెక్నికల్ గా ఆలోచన లేకుండా ఆ ప్రాజెక్టు పనులు చేపట్టి పోలవరం ప్రాజెక్టు గురించి మనల్ని అడుగుతున్నారు. వారు ఆ నిధమైన తప్పిదాలు చేయకుండా ఉండి ఉంటే నేటికి పోలవరం ప్రాజెక్టు ప్రారంభించి ఉండేవాళ్ళం.

అధ్యక్షా, మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత ఏమీ చేయలేదని వారు అంటున్నారు. మేము గత నాలుగేళ్లలో ఎన్నో పనులు చేశాము. ఉదాహరణకు, మా స్వంత జిల్లాలో 68 చెరువుల ప్రాజెక్టు ఉంది. ఆ ప్రాజెక్టు కోసం 95 శాతం పనులు మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత టేకప్ చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఆ ప్రాజెక్టు ప్రారంభోత్సవానికి సిద్ధంగా ఉంది. మేకపాటి గౌతమ్ రెడ్డి ప్రాజెక్టు, సంగం బ్యారేజి పనులు పూర్తి కాలేదా? ఇవన్నీ ప్రాజెక్టులు కాదా? వారు వాస్తవాలు చెప్పాలి కదా?

అధ్యక్షా, మాట మాట్లాడితే అప్పులని అంటున్నారు. మన రాష్ట్ర విభజన జరిగే సమయానికి మన రాష్ట్ర అప్పు సుమారు రూ.1,14,000కోట్లు. మే నెల, 2019 నాటికి సుమారు రూ.2,72,000కోట్లు. దీని ప్రకారం 2014-15 నుంచి 2018-19 వరకూ గత ప్రభుత్వ హయాంలో 19శాతం అప్పు పెరిగింది. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత మన రాష్ట్ర అప్పు రూ.4,42,500కోట్లకు పెరిగింది. దీని ప్రకారం మన ప్రభుత్వ హయాంలో సంవత్సరానికి 13.5శాతం అప్పు పెరిగింది. వారు అధికారంలో ఉన్న 5 సంవత్సరాల్లో సంవత్సరానికి 19శాతం చొప్పున అప్పును పెంచారు. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత ఈ నాలుగు సంవత్సరాల్లో 13.5 శాతం అప్పు పెరిగింది. 13.5శాతం అప్పు కూడా 2 సంవత్సరాలు కొవిడ్ లో పెరిగిందని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మన పాలనను, వారి పాలనను కేంద్రంతో కూడా పోల్చి చూద్దాము. వారి పీరియడ్ 2014 నుంచి 2019 వరకూ ప్రతి సంవత్సరం కేంద్రప్రభుత్వ అప్పు 9.84శాతం పెరిగింది. ఆ పీరియడ్ లో రాష్ట్రంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ అప్పు 17.45శాతం పెరిగింది. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత కేంద్ర ప్రభుత్వ అప్పు 13.68 శాతం పెరిగింది. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అప్పు 12.73శాతం పెరిగింది. 2014 నుంచి 2019 వరకూ ఇంచుమించు కేంద్రప్రభుత్వ అప్పు కంటే దాదాపు రెండు రెట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అప్పు పెరిగింది. మన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత కేంద్ర ప్రభుత్వ అప్పు ఎంత పెరిగిందో దాని కంటే కొద్దిగా తక్కువ అప్పు పెరిగింది.

అధ్యక్షా, 2018-19 ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో fiscal deficit రూ.35,466కోట్లు. 2020-21 నాటికి ఆ మొత్తం రూ.55,168కోట్లకు పెరిగింది. కొవిడ్ వల్ల దాదాపు రూ.20వేల కోట్లకు పెరిగింది. ఈ గణాంకాలు వేరే రాష్ట్రాలతో కూడా పోల్చి చూస్తే, 2018-19 సంవత్సరంలో కర్ణాటకలో రూ.38,442కోట్లు fiscal deficit ఉంటే, 2020-21 నాటికి రూ.67,098కోట్లు అంటే దాదాపు రూ.30వేల కోట్లు అక్కడ పెరిగింది. 2018-19 సంవత్సరంలో మహారాష్ట్రలో రూ.23,015కోట్లు fiscal deficit ఉంటే, 2020-21 నాటికి రూ.71,550కోట్లు అంటే సుమారు రూ.50వేల కోట్లు అక్కడ పెరిగింది. 2018-19 సంవత్సరంలో తమిళనాడులో రూ.47,336కోట్లు fiscal deficit ఉంటే, 2020-21 నాటికి రూ.93,983కోట్లు అంటే దాదాపు రూ.50వేల కోట్లు అక్కడ పెరిగింది. 2018-19 సంవత్సరంలో తెలంగాణలో సుమారు రూ.27వేల కోట్లు fiscal deficit ఉంటే, 2020-21 నాటికి రూ.49వేల కోట్లు అంటే దాదాపు రూ.25వేల కోట్లు అక్కడ పెరిగింది. ఈ రాష్ట్రాలన్నింటితో పోల్చుకుంటే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ బెటర్ కాదా? అయినప్పటికీ, ఈ ప్రభుత్వం బాగా అప్పులు చేస్తోందని ప్రతిపక్ష సభ్యులు ప్రజల్లో దుస్ప్రచారం చేస్తున్నారు.

మ.2.40

సీఎఫ్ఎంఎస్ తీసుకువచ్చిన తరువాత బిల్లులు రావడం లేదంటున్నారు. సీఎఫ్ఎంఎస్ను తీసుకువచ్చింది ఎవరు అధ్యక్షా, వాళ్ల ప్రభుత్వం కాదా? వాళ్ల ఘనత ఎట్లా అంటే సీఎఫ్ఎంఎస్ స్థాపించి ప్రైవేట్ వ్యక్తిని సీఈఓగా పెడతారు. మనమన్నా ఆలోచన చేసి పదవీ విరమణ చెందిన ఐఏఎస్, ఐపీఎస్ స్థాయి వ్యక్తిని సీఈఓగా నియమిస్తున్నాం. వారి ఆలోచన చూస్తే.. బాబు గారి మనసులో మాట ఏంటంటే.. వారు ప్రస్తుతం సభలో లేరు. ఒకసారి చూద్దాం. ఎవరన్నా బయోగ్రాఫీ వారి వయసు 70 సంవత్సరాలు దాటిన తరువాత రాసుకుంటారు. ఎందుకంటే మళ్ళీ పబ్లిక్ లైఫ్ లోకి వెళ్లమనుకున్నప్పుడు రాసుకుంటాము. ఆ పెద్దమనిషి తన వయసు 30, 35 సంవత్సరాలకు రాశారు. అప్పటి నుండి అల్లాడి పోతున్నారు. మనం కూడా చదవాలి కదా! ఏమన్నాడు ఉచిత సేవల కాలం పోయింది త్వరగా కఠినమైన నిర్ణయం తీసుకోవాలి ఎందుకో రాష్ట్ర ప్రజలకు తెలియాలి. ఉచిత సేవల కాలం పోయింది, ప్రజల నుండి డబ్బులు స్వీకరించాలి. ఇది ఆయన మనసులో మాట. మన మనసులో కాదు, ఆయన మనసులో మాట ఇది. సభలో ఉంటారా, వింటారా అంటే ఉండరు, ఉండి వినరు. వెళ్లి భోజనం చేసి పడుకుంటారు. ఈరోజు మన విధానాలకు పేర్లు పెడుతారు. సబ్సిడీలు పులి మీద స్వారీ లాంటివి. రూపాయకు కిలో బియ్యం ఇచ్చినా ఎన్టీఆర్ ఓడిపోయారు. అంటే ఆయన గారి మామయ్య రూపాయకు కిలో బియ్యం ఇచ్చినా ఓడిపోయారు కదా అని ఎందుకిస్తారు సబ్సిడీలు ఇవ్వ వద్దని చెప్పారు. ఇప్పుడు ఆయనే మళ్ళా సబ్సిడీలు ఇవ్వమంటారు. అసలు వ్యవసాయం వద్దంటారు. నేను ఒక రోజు హైదరాబాద్లో వాళ్ల ఆఫీసు ముందుగా పోతుంటే ఆఫీసు ఉంది కానీ మనుష్యులు లేరు. వ్యవసాయం చేసినట్లు చేతిలో కర్రపట్టుకుని, గొర్రె పిల్లను సంకలో ఉంచుకుని, భుజంపై గొంగళి వేసుకుని ఉన్న ఫోటోలు తీయించుకుంటారు. కిలో బియ్యం రెండు రూపాయలకు ఇచ్చినా ఓడిపోయారు కాబట్టి సబ్సిడీ ఇవ్వ వద్దు అంటున్నారు.

ప్రాజెక్టులు కడితే లాభం లేదంటున్నారు. అరవై శాతం ఉద్యోగులు అవినీతి పరులు అంటున్నారు. ఇది మరీ అన్యాయం. నేను చాలా సార్లు చెబుతుంటాను ఉద్యోగులపై మీరు కోపం తెచ్చుకోకండి ఒకసారి మనసులో మాట చదవండి అంటుంటాను. శాశ్వత ఉద్యోగాలు వద్దు కాంట్రాక్ట్ ముద్దు. వాళ్లు మాత్రం మనల్ని మీరు ఉద్యోగాలు ఇచ్చారా లేదా, ఇచ్చారా లేదా అని ప్రశ్నిస్తుంటారు. పేదలకు ఇళ్ల పథకం ఖరీదైనది అంటే పేదలకు ఇల్లు వద్దంటారు. మనసులో మాట పుస్తకంలో ఇలా చదువుకుంటా పోతే.. స్థానిక సంస్థలకు నిధులు ఇవ్వవద్దు అంటారు. వారు సభలో ఉండి ఉంటే బాగుండేది. వాళ్ల వ్యవహారం ఎలా ఉంటుందంటే ఒక్కొక్క పార్టీకి ఒక్కొక్క విధంగా ప్రాథమికంగా ఒక పునాది ఉంటుంది. మన పార్టీకేమి పునాది అంటే రాజశేఖరరెడ్డి గారి విధానాలు నిన్న మనం

MR.SPEAKER: Now, let us take up Government Bills.

GOVERNMENT BILLS

1. THE ANDHRA PRADESH VALUE ADDED TAX (AMENDMENT) BILL, 2023.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Finance, Planning, Commercial Taxes, Skill Development, Training and Legislative Affairs to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2023.

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE, PLANNING, COMMERCIAL TAXES, SKILL DEVELOPMENT, TRAINING AND LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2023."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2023."

Those who are for the motion, please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The motion is carried and the Bill is Introduced.

2. THE ANDHRA PRADESH PARA VETERINARY AND ALLIED COUNCIL BILL, 2023.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Para Veterinary and Allied Council Bill, 2023.

DR. SEEDIRI APPALA RAJU (MINISTER FOR ANIMAL HUSBANDRY, DAIRY DEVELOPMENT AND FISHERIES): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Para Veterinary and Allied Council Bill, 2023."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Para Veterinary and Allied Council Bill, 2023."

Those who are for the motion, please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The motion is carried and the Bill is Introduced.

MR. SPEAKER: Now, the House is adjourned to meet again at 9.00 a.m. on Saturday.

(The House then adjourned at 02.49 p.m. to meet again at 9.00 a.m. on Saturday, the 18th March, 2023)

**“Published under Rule 347 of the Rules of Procedure
and Conduct of Business in the Andhra Pradesh
Legislative Assembly and printed at the AP Legislative
Assembly Press, Velagapudi, Amaravati.”**